

NEKS VP PAŽANGA SIEKIANT ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO TIKSLO

2026-03-03

Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

Projektas „Energijos efektyvumo didinimas Lietuvoje“ (Nr. LIFE20 IPC/LT/000002) yra finansuojamas Europos Sąjungos LIFE programos ir Lietuvos Respublikos lėšomis. Šiame pranešime pateikiamas autorių požiūris, ir Europos Komisija nėra atsakinga už bet kokią šios informacijos panaudojimą.

NEKS VP – STRATEGINIS ENERGETIKOS IR KLIMATO DOKUMENTAS, NUSTATANTIS KRYPTIS IKI 2030 M. IR REIKALAUJANTIS NUOLATINĖS STEBĖSENOS

Kas yra NEKS VP?

- Nacionalinis strateginis dokumentas, parengtas pagal ES reglamento (ES) 2018/1999 reikalavimus.
- Dokumente nustatomi valstybės energetikos ir klimato tikslai, jų įgyvendinimo priemonės ir rodikliai.

NEKS VP svarbiausios kryptys

- priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas
 - ŠESD išmetimų mažinimas;
 - AEI naudojimo skatinimas;
- energijos vartojimo efektyvumas;
- energetinis saugumas;
- energijos vidaus rinkos vystymas;
- mokslinių tyrimų plėtra bei inovacijų kūrimas.

Atsakingų institucijų pareigos

- vertinti, modeliuoti ir prognozuoti priemonių įgyvendinimo poveikį.
- vykdyti priemonių įgyvendinimo ir jų rodiklių stebėseną, kaupti ir analizuoti stebėsenos rodiklius;
- rengti ir teikti NEKS VP priemonių įgyvendinimo pažangos ataskaitas Europos Komisijai.

NEKS VP įgyvendinimas yra nuolat kintantis procesas: keičiantis ES reikalavimams, technologijoms ar rinkai, prielaidas ir priemones būtina nuolat peržiūrėti, atnaujinti ir reguliariai vertinti.

Atsinaujinantys energijos ištekliai

	2019	2024
Bendra AEI dalis galutiniame energijos suvartojime 2030 m.	45 proc.	55 proc.
AEI dalis elektroje 2030 m.	45 proc.	100 proc.
AEI dalis transporte 2030 m.	15 proc.	29 proc.
AEI šilumoje 2030 m.	67,6 proc.	80 proc.

2024 m. NEKS VP numato žymiai spartesnę AEI plėtrą visose srityse:

- **Elektros sektorius:** spartesnė vėjo ir saulės elektrinių plėtra.
- **Transportas:** numatoma spartesnė alternatyviųjų degalų plėtra – biometanas, elektra iš AEI ir vandenilis.
- **Šilumos sektorius:** AEI dalis auga, šilumos gamyboje diegiami efektyvesni šildymo įrenginiai.

Energijos vartojimo efektyvumas

	2019	2024
Galutinės energijos suvartojimo tikslas 2030 m.	4500 ktne	4384 ktne
EVE priemonėmis sutaupyta energijos kiekis	43,94 TWh	56,95 TWh

EVE išlieka strateginiu prioritetu iki 2050 m., tačiau 2024 NEKS VP prognozuoja didesnį energijos poreikį dėl ekonomikos augimo ir technologijų plėtros.

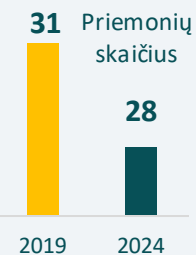
Auga modernizavimo, renovacijos ir skaitmenizavimo poveikis, pvz.:

- **daugiabučių renovacija** sutaupoma 8,5 TWh;
- **individualių namų modernizavimas** sutaupoma 1,81 TWh;
- **akcizai ir mokesčiai degalams** sutaupoma 8,66 TWh.

Pokyčiai energetikos sektoriuje vyksta greičiau nei buvo planuota – spartesnė AEI plėtra, didėja biodegalų įmaišymo reikalavimai, elektromobilių ir šilumos siurblių skaičiaus augimas.

SEKTORIŲ POKYČIAI: AIŠKUS JUDĖJIMAS LINK SKAITMENINIŲ, EFEKTYVIŲ IR MAŽIAU TARŠIŲ ENERGIJOS SPRENDIMŲ

Atsinaujinančių energijos išteklių

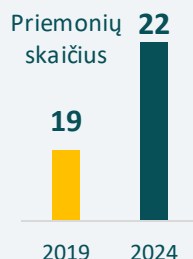

Kryptys: jūrinis vėjas, biometano gamyba, žaliojo vandenilio projektai, energijos kaupimo sistemos.

AEI priemonės padidins AEI dalį galutiniame energijos suvartojime maždaug 15 proc.

Elektra: 9 → 12
Transportas: 7 → 11
Šiluma: 15 → 5

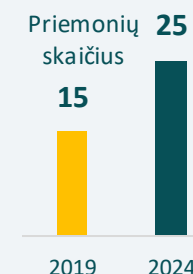
Žemės naudojimo ir miškininkystės sektorius

Kryptys: miškų įveisimas, durpžemių atkūrimas, kraštovaizdžio elementų išsaugojimas.

Energijos sutaupymo rodikliai – 390 GWh.

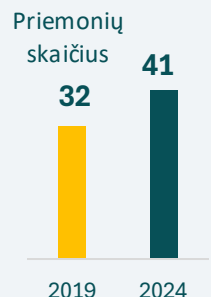
Pramonės sektorius

Kryptys: vandenilio gamyba, anglies dioksido surinkimo ir saugojimo technologijos, dirbtinis intelektas, skaitmeniniai dvyniai.

Energijos sutaupymo rodikliai – 19,1 TWh.

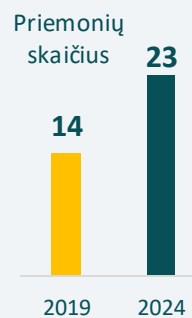
Transpoto sektorius

Kryptys: elektromobilių skatinimas, vandenilio technologijos, skaitmeninės rinkliavos.

Energijos sutaupymo rodikliai – 30 TWh.

Energijos vartojimo efektyvumas

Kryptys: skaitmenizacija, privalomas energijos vartojimo auditų rekomendacijų įgyvendinimas, įtrauktas kvartalinės renovacijos modelis, DI ir skaitmeninio dvynio technologijos pramonėje.

Energijos sutaupymas esamoms priemonėms padidėjo 32,8 % ir siekia 34,73 TWh.

Atliekų sektorius

Kryptys: žiedinės ekonomikos principų integracija, kompostavimo skatinimas, žaliųjų viešųjų pirkimų plėtra, antrinių žaliavų panaudojimas.

Energijos sutaupymo rodikliai – 300 GWh.

Sektoriuose matomi pokyčiai rodo AEI plėtros, energijos efektyvumo ir ŠESD mažinimo svarbą, kurią sustiprina skaitmenizacija ir naujų technologijų diegimas.

NEKS VP MODELIS – PAGRINDINIS ĮRANKIS PRIEMONĖMS VERTINTI IR KURO BEI ENERGIJOS SUVARTOJIMUI PROGNOZUOTI

NEKS VP modelis leidžia įvertinti kiekvienos politikos priemonės poveikį ir apskaičiuoti būsimą kuro bei energijos vartojimą.

Modelis apjungia statistinius duomenis, sektorių prielaidas ir priemonių vertinimus į vieną nuoseklią sistemą, kuri leidžia įvertinti pažangą AEI srityje, ŠESD išmetimų mažinime bei efektyvumo tikslų įgyvendinime.

MODELIO PAGRINDAS

- Statistiniai duomenys
- Sektorių prielaidos
- Politikos priemonės

MODELIS LEIDŽIA

- Vertinti politikos priemonių poveikį;
- Prognozuoti energijos vartojimą;
- Įvertinti AEI tikslų pasiekimą;
- Apskaičiuoti sutaupytą energijos kiekį;
- Apskaičiuoti ŠESD emisijas.

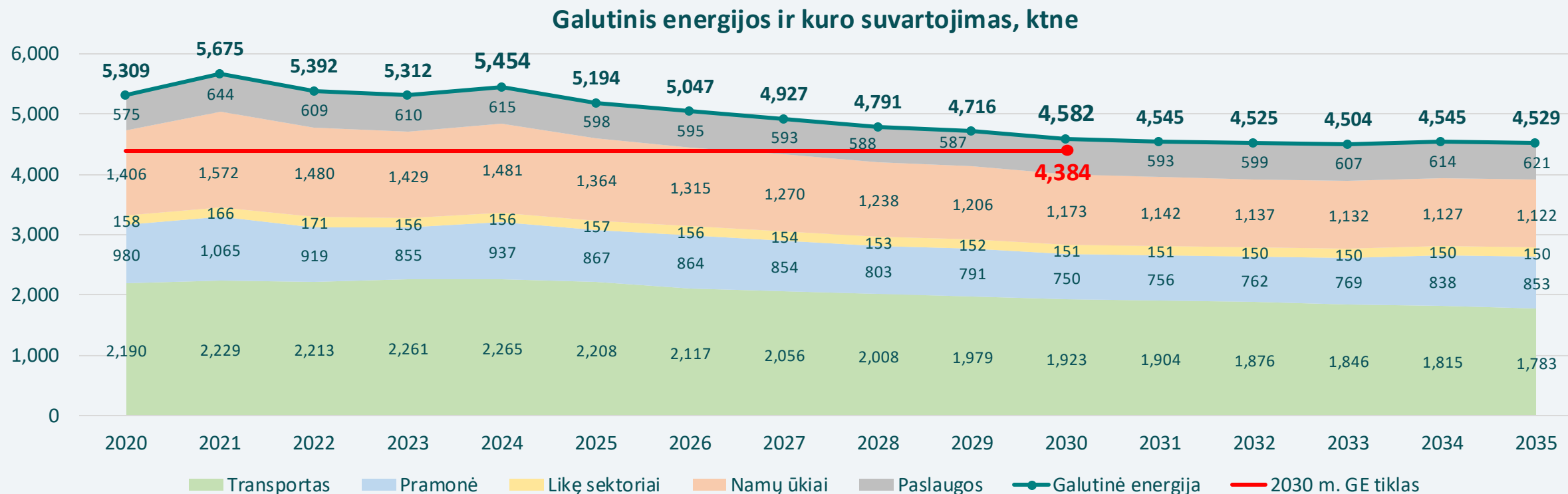
NEKS VP priemonių atnaujinimas yra **integruotas ir koordinuotas procesas**, kuriame dalyvauja daugiau nei 7 institucijos.

PAGRINDINIAI PRIEMONIŲ ATNAUJINIMO ETAPAI

NEKS VP modelis užtikrina nuoseklų ir duomenimis grįstą politikos priemonių vertinimą, sudarydamas pagrindą patikimoms energijos ir kuro vartojimo prognozėms.

GALUTINIS KURO IR ENERGIJOS SUVARTOJIMO 2030 M. TIKSLAS GALI BŪTI NEPASIEKTAS – ENERGIJOS SUVARTOJIMAS GALI BŪTI APIE 4 PROC. DIDESNIS

Pagrindinės prielaidos, kurios keitėsi modelyje:

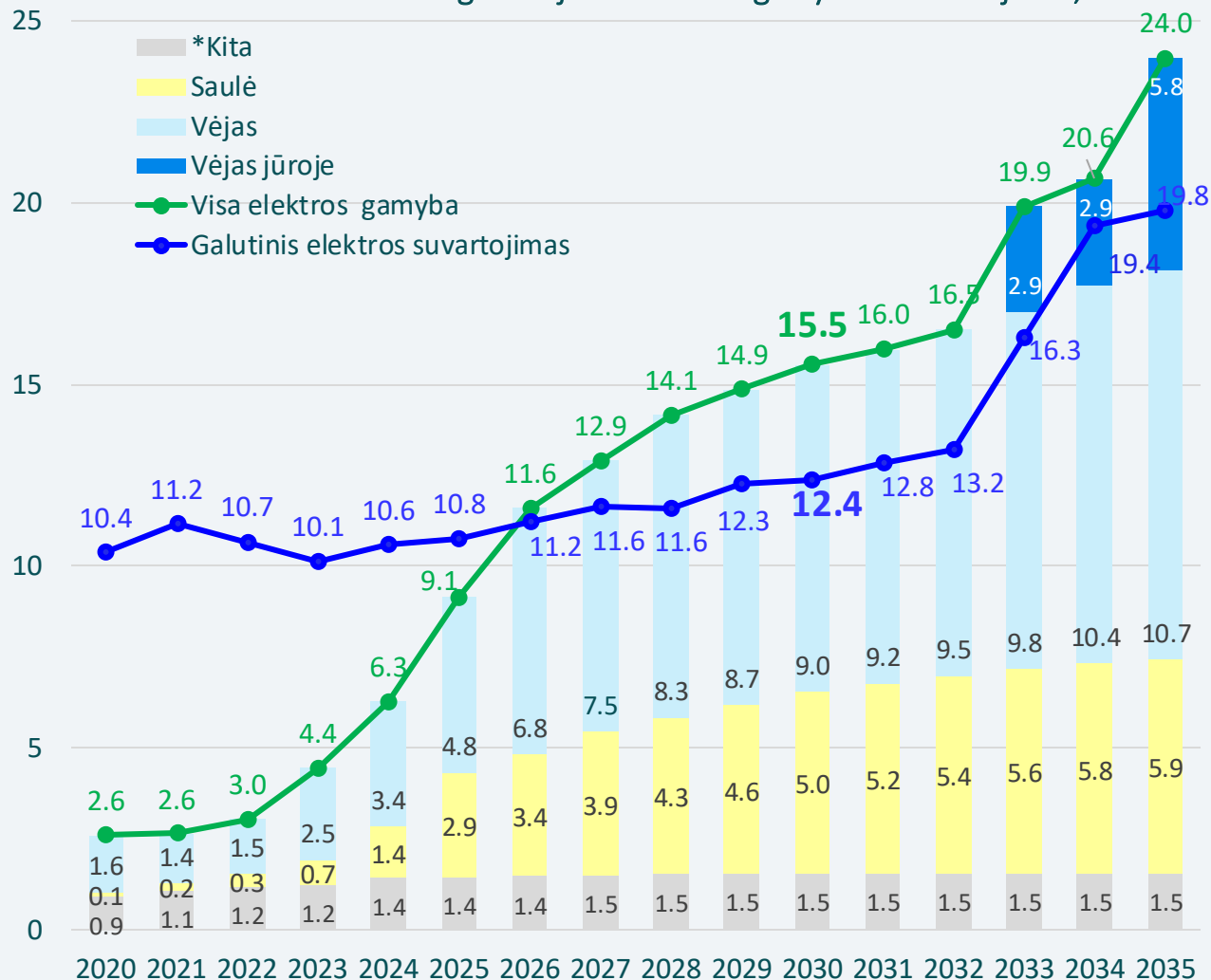
- Elektros energijos suvartojimas **namų ūkiuose, paslaugų sektoriuje ir likusiuose sektoriuose** didėja po **2 proc. per metus**, pramonėje didėja po **4 proc. per metus**.
- Atnaujinti statistiniai duomenys už 2023 ir 2024 m. – **pasikeitė bazinių metų energijos suvartojimas, nuo kurio skaičiuotos projekcijos** (mažėjo apie **3 proc.**)

Modeliavimo rezultatai rodo, kad 2030 m. galime nepasiekti tikslo (viršyti jį apie 4 proc.), todėl svarbu priemonės įgyvendinti laiku ir pakankama apimtimi bei aktyviai stebėti situaciją.

2030 M. ELEKTROS GAMYBA NAUDOJANT AEI GALI SIEKTI APIE 15,5 TWh – 70 PROC. DAUGIAU NEI BUVO 2025 M.

Prognazuojama elektros gamyba ir suvartojimas, TWh

2025 m. spartus elektros gamybos augimas vyko dėl intensyvaus (per 40 proc., palyginti su 2024 m.) vėjo ir saulės elektrinių įrengtosios galios didėjimo.

Vertinant įgyvendinamus projektus, 2026 m. ir 2027 m. augimo tempai galimai bus šiek tiek lėtesni, nei 2025 m.

Tačiau iki 2028 m. išliks pakankamai spartus elektros gamybos augimas, kai planuojama užbaigti didžiąją dalį įgyvendinamų projektų.

Prognazuojama, kad jau 2026 m. pasigaminsime daugiau elektros nei suvartosime (apie 3,6 proc.), o 2030 m. elektros gamyba bus 25 proc. didesnė nei suvartojimas.

Elektros gamyba biokuro, biodujų, hidroelektrinėse, termofikacinėse pramoninių ir komunalinių atliekų jėgainėse iki 2030 m. išliks stabili.

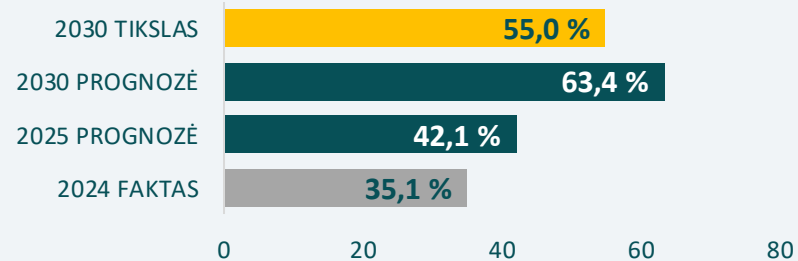
Elektros gamyba 2033 m. išaugs dėl numatomos elektros gamybos pradžios jūroje.

Elektros suvartojimas 2033 m. gali didėti dėl numatomos vandenilio gamybos plėtros, jei projektai bus įgyvendinami, kaip numatyta.

**Kita – Biokuro, biodujų, hidroelektrinės, termofikacinės pramoninių ir komunalinių atliekų jėgainės

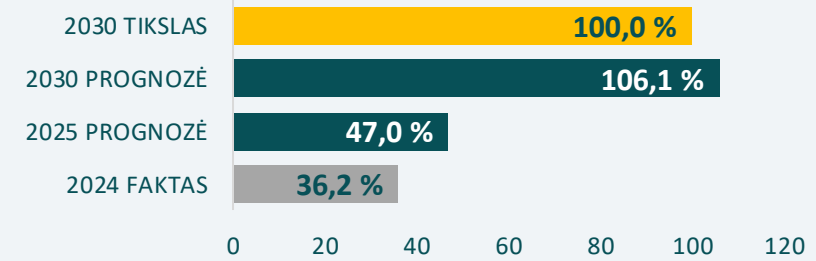
AEI TIKSLŲ 2030 M. PASIEKIMAS: ELEKTROS IR TARANSPORTO SEKTORIUJE TIKSLAS BUS PASIEKTAS, ŠILDYMO SEKTORIUJE IŠLIEKA RIZIKA

AEI TIKSLAS BENDRAME GALUTINIAME ENERGIJOS SUVARTOJIME 2030 M. BUS PASIEKTAS

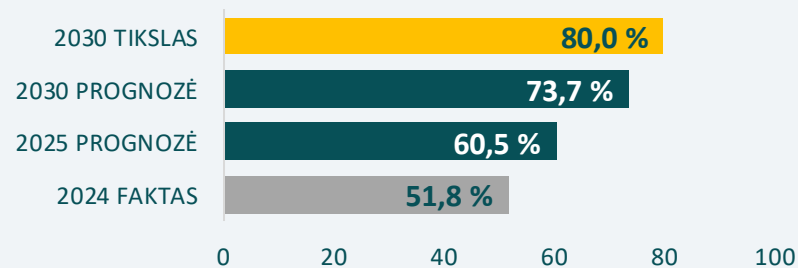
AEI tikslas bendrame galutiniame energijos suvartojime 2030 m. bus pasiektas, tačiau svarbu ir toliau stebėti pokyčius sektoriuose ir vertinti jų poveikį AEI daliai.

AEI TIKSLAS BENDRAME ELEKTROS SUVARTOJIME 2030 M. BUS PASIEKTAS

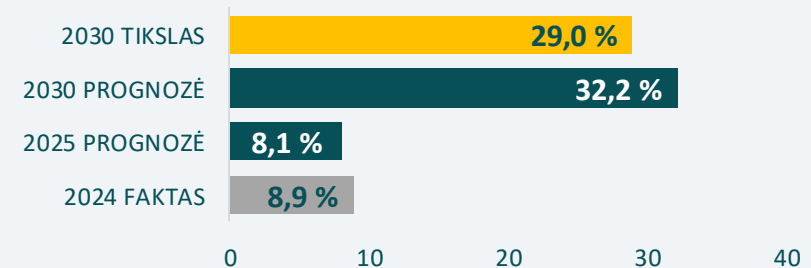
AEI tikslas elektros suvartojime 2030 m. bus pasiektas, sparčiai augant saulės ir vėjo elektrinių plėtrai, kurią papildo kaupiklių integravimas.

EGZISTUOJA RIZIKA AEI TIKSLAS ŠILDYME 2030 M. **NEBUS** PASIEKTAS

Rizika kyla dėl priemonių įgyvendinimo vėlavimo ir sumažintų jų apimčių.

AEI TIKSLAS TRANSPORTE 2030 M. BUS PASIEKTAS

AEI tikslas transporte 2030 m. bus pasiektas didėjant elektromobilių skaičiui ir augant privalomai biodegalų įmaišymo daliai.

KINTANTI APLINKA DIDINA POREIKĮ ANALIZEI

- Energetikos sektoriuje nuolat vyksta pokyčiai, dėl kurių atsiranda naujų poreikių ir būtinybė greitai prisitaikyti.
- Keičiantis priemonėms, jų apimtims ar atsirandant naujoms technologijoms, prielaidų atnaujinimas tampa sudėtingesnis ir reikalaujantis daugiau laiko.

AUGA INFORMACIJOS IR SCENARIJŲ POREIKIS

- Nors NEKS VP patvirtintas 2024 m., jau 2025 m. gavome užklausą iš naujo įvertinti plane numatytas priemones ir permodeliuoti rezultatus.
- Institucijoms reikia greitesnio scenarijų vertinimo, dažnesnio situacijos įvertinimo iš skirtingų perspektyvų ir greitesnės reakcijos į kilusius klausimus.

Norint greičiau reaguoti, detaliau vertinti technologijas ir kurti įvairius scenarijus, pereinama prie pažangesnių ir lankstesnių modeliavimui skirtų įrankių.

PEREINAME PRIE TARPTAUTINIŲ MASTŲ PRIPAŽINTŲ ENERGETIKOS SISTEMŲ MODELIAVIMO ĮRANKIŲ

Duomenų bazės stiprinimas

Nuosekliai didiname ekspertines žinias, sukaupėme reikšmingą kiekį duomenų apie:

- energijos vartojimą sektoriuose;
- technologijų parametrus;
- pramonės ir transporto transformacijos tendencijas;
- AEI plėtrą.

Sukauptos kompetencijos leidžia pradėti naudoti pažangesnius **energetikos sistemų modeliavimo įrankius**.

Integruota modeliavimo sistema

Pereinant prie MAED, MESSAGE ir PLEXOS, kuriame pilno masto **modernų energetikos modeliavimo rinkinį**, leidžiantį analizuoti tiek paklausą, tiek gamybą vieningoje struktūroje.

MAED

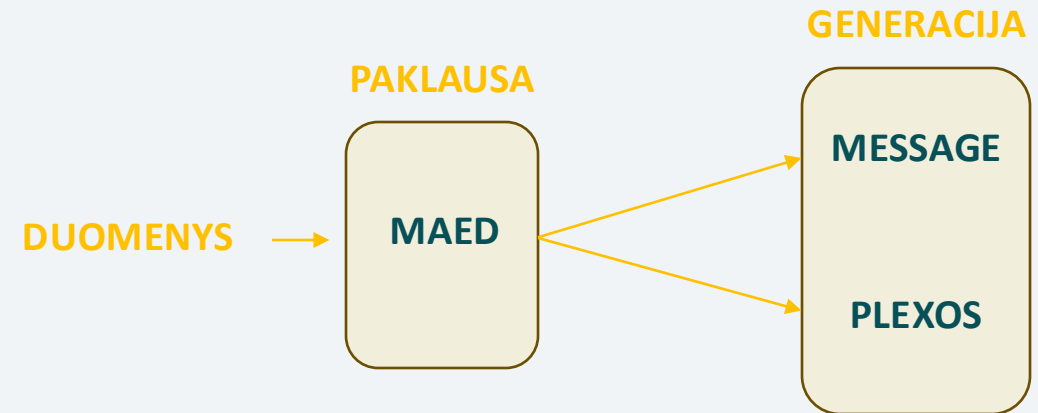
Galutinės energijos vartojimo modeliavimas (detali paklausos analizė, energijos vartojimo scenarijų formavimas)

MESSAGE

Energijos gamybos sistemos plėtra ir jos optimizavimas (energijos gamybos struktūros formavimas)

PLEXOS

Elektros sistemos valdymas ir balansavimas (valandinis sistemos modeliavimas, tinklo apribojimai.)

NEKSVP pažanga ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų projekcijos

2021 m. patvirtinta Nacionalinė klimato kaitos valdymo darbotvarkė

Sumažinti
ŠESD 30 %
iki 2030 m.
(lyginant su 2005 m.)

ŠESD TIKSLAI
iki 2030 m. -30 %

ATL sektorius
-62 %

Ne-ATL sektorius
-21 %
10,3 tūkst. kt

**CO₂ kaupimas
(LULUCF)**
6,5 tūkst. kt

Transportas
-14 %
3,7 tūkst. kt

Žemės ūkis
-11 %
3,7 tūkst. kt

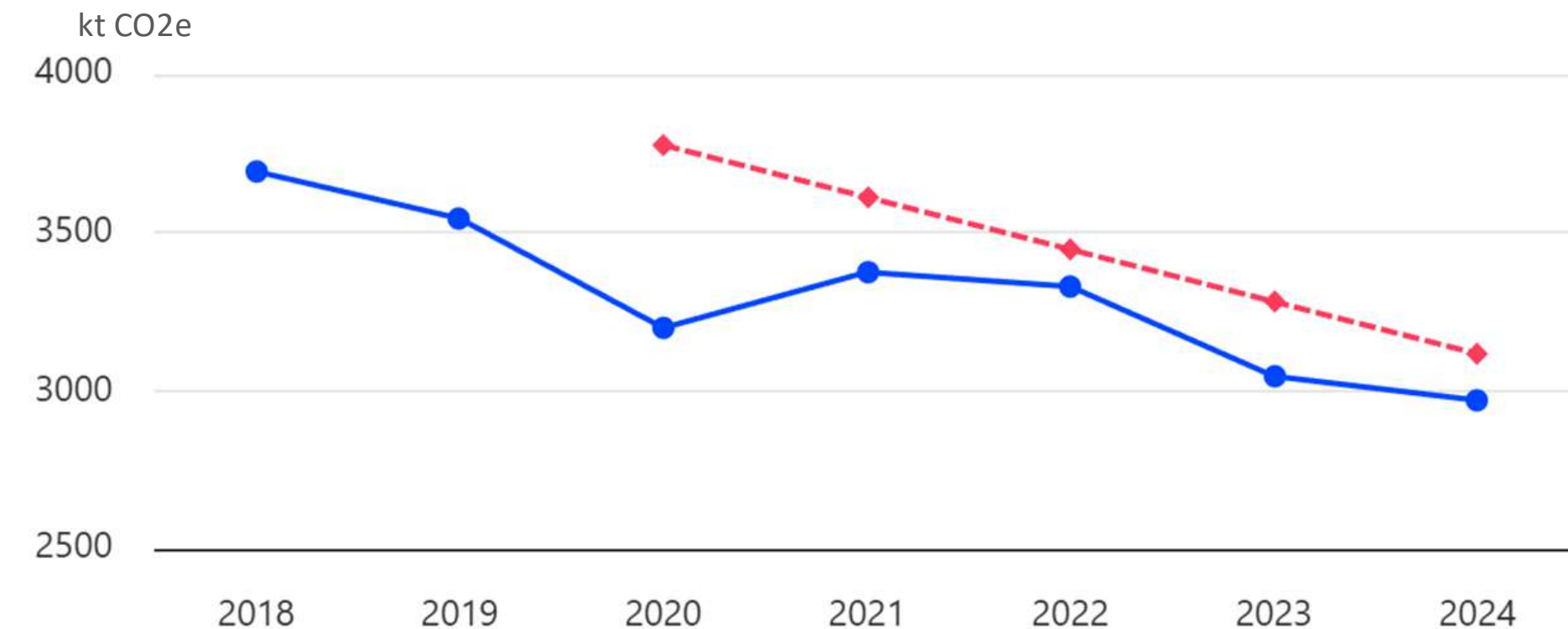
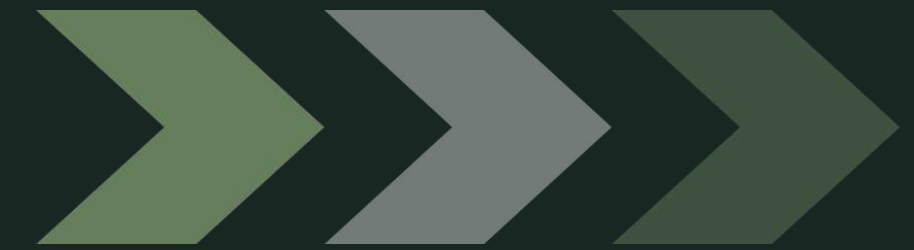
Mažoji energetika
-26 %
1,7 tūkst. kt

Pramonė
-19 %
0,7 tūkst. kt

Atliekos
-65 %
0,5 tūkst. kt

Pasiekti klimato neutralumą
iki 2050 m.

KLIMATO TIKSLŲ PASIEKIMAS ES LYGIU

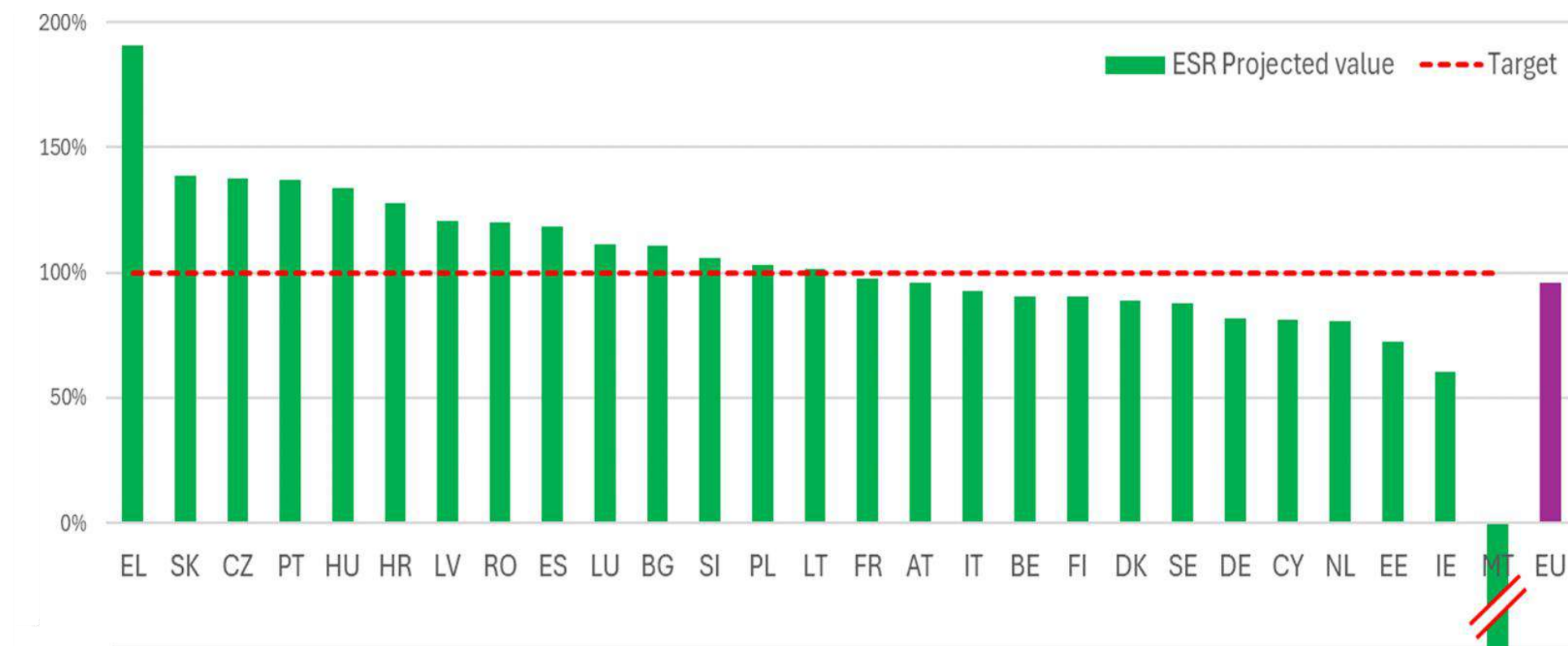

ES lygiu šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimas 2024 m.

ES ŠESD emisija 2024 m.:

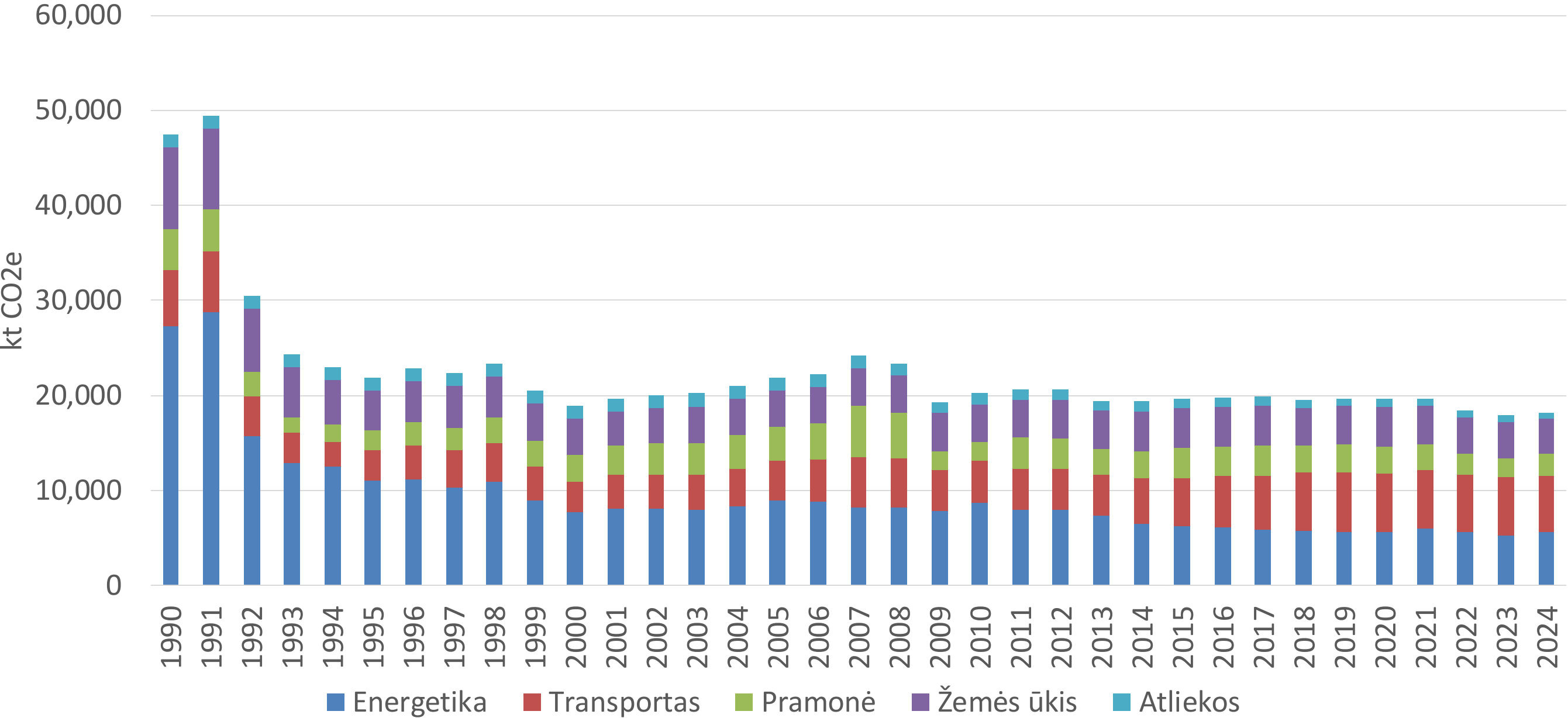
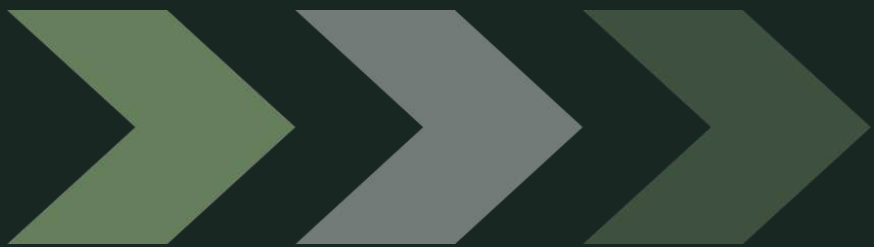
Palyginti su 1990 m.: **-37,2 %**

Palyginti su 2023 m.: **-2,5 %**

ES yra pasirengusi pasiekti 2030 m. tikslą, jei visos valstybės narės įgyvendins ES lygmeniu jau sutartas priemones ir visas valstybių narių NEKSVP nustatytas priemones.

LIETUVOS ŠESD TENDENCIJOS 1990-2024 M.

ŠESD emisija 2024 m.:

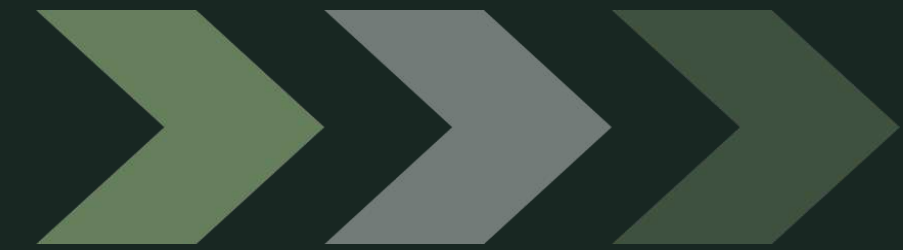
Palyginti su 1990 m.: **-62%**

Palyginti su 2005 m.: **-17%**

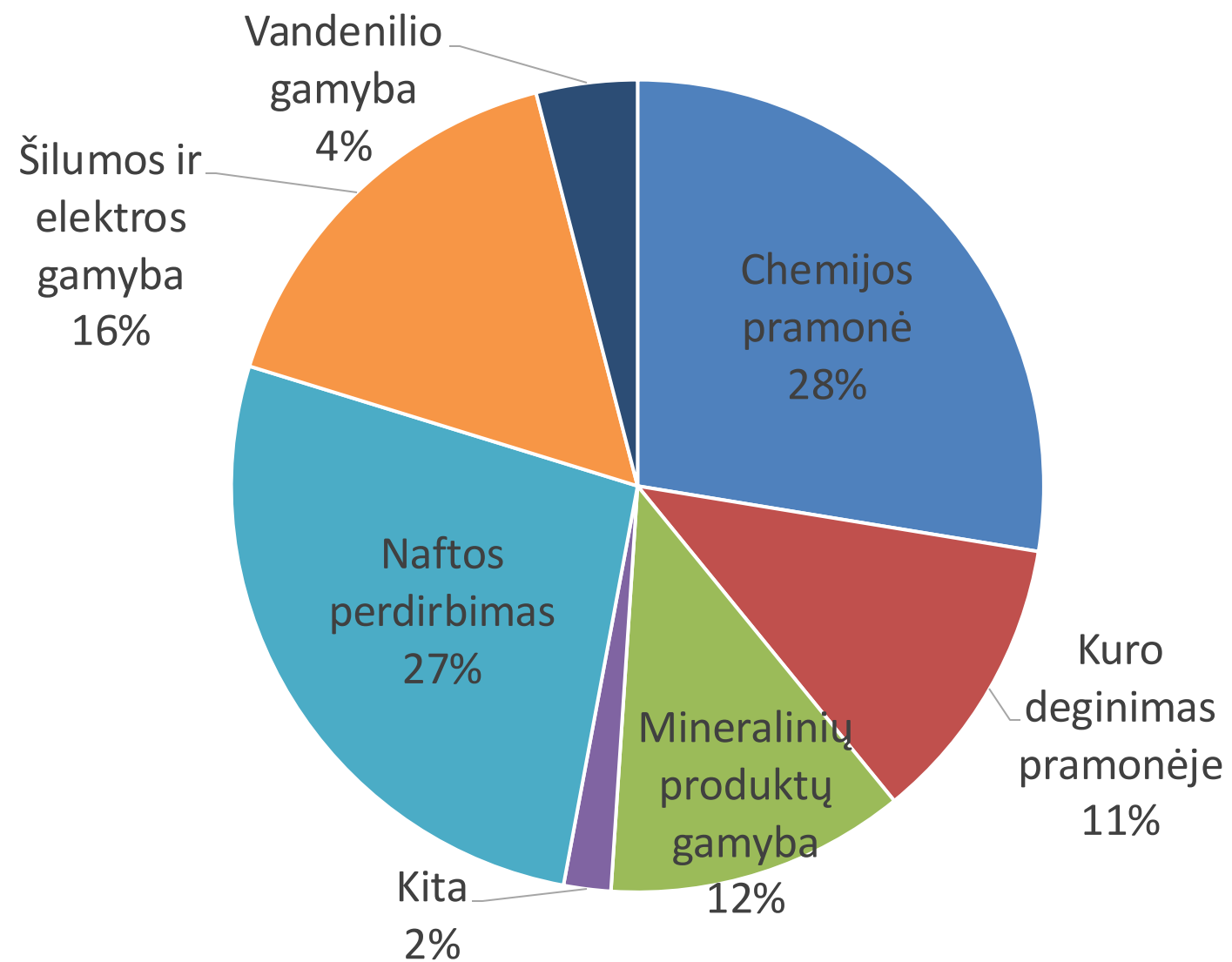
Palyginti su 2023 m.: **+1,6%**

Lietuva apskaičiavo savo ŠESD emisijas už 2024 m., kurios augo, lyginant su 2023 m.

LIETUVOS ES ATLPS DALYVAUJANČIŲ IR NEDALYVAUJANČIŲ SEKTORIŲ ŠESD DALIS

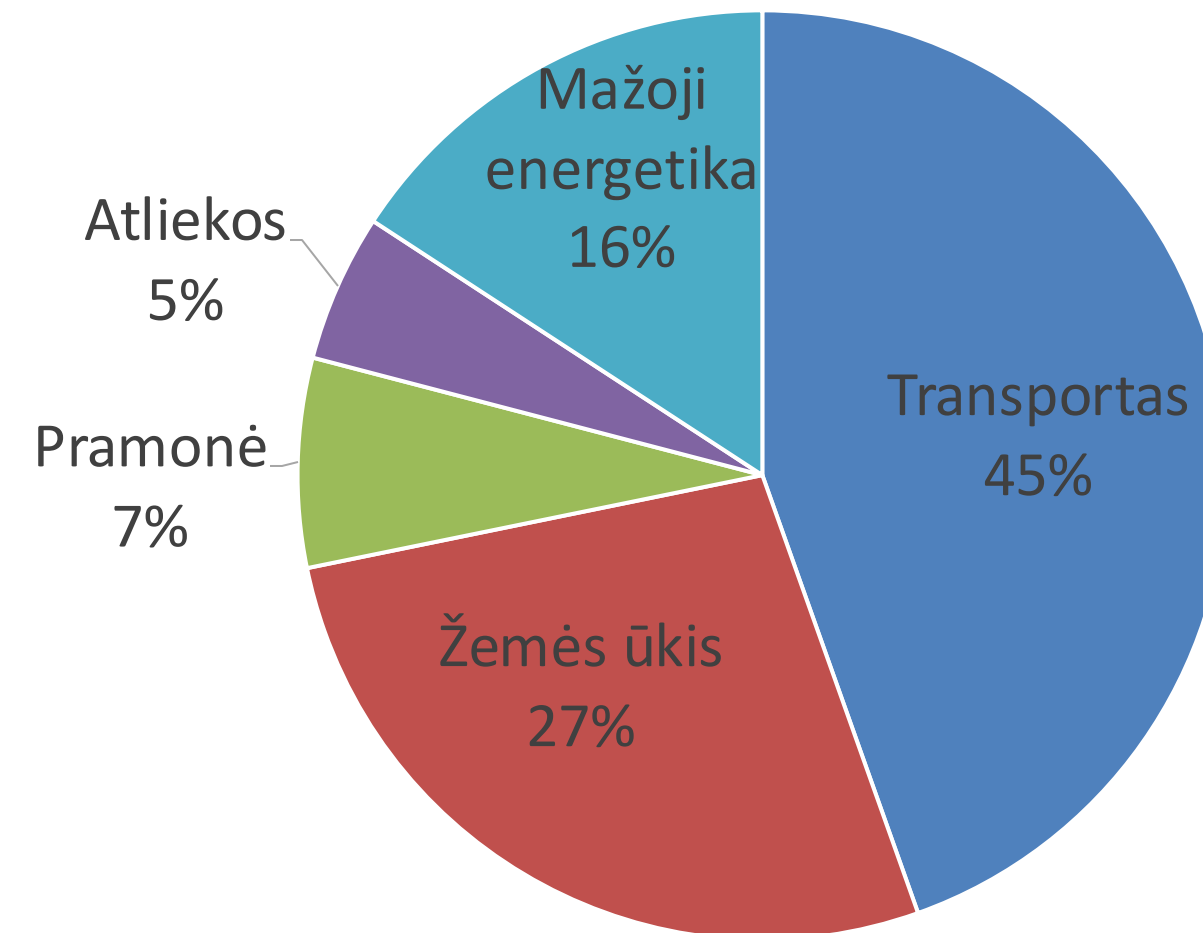

ATLPS dalyvaujantys sektoriai, 2024

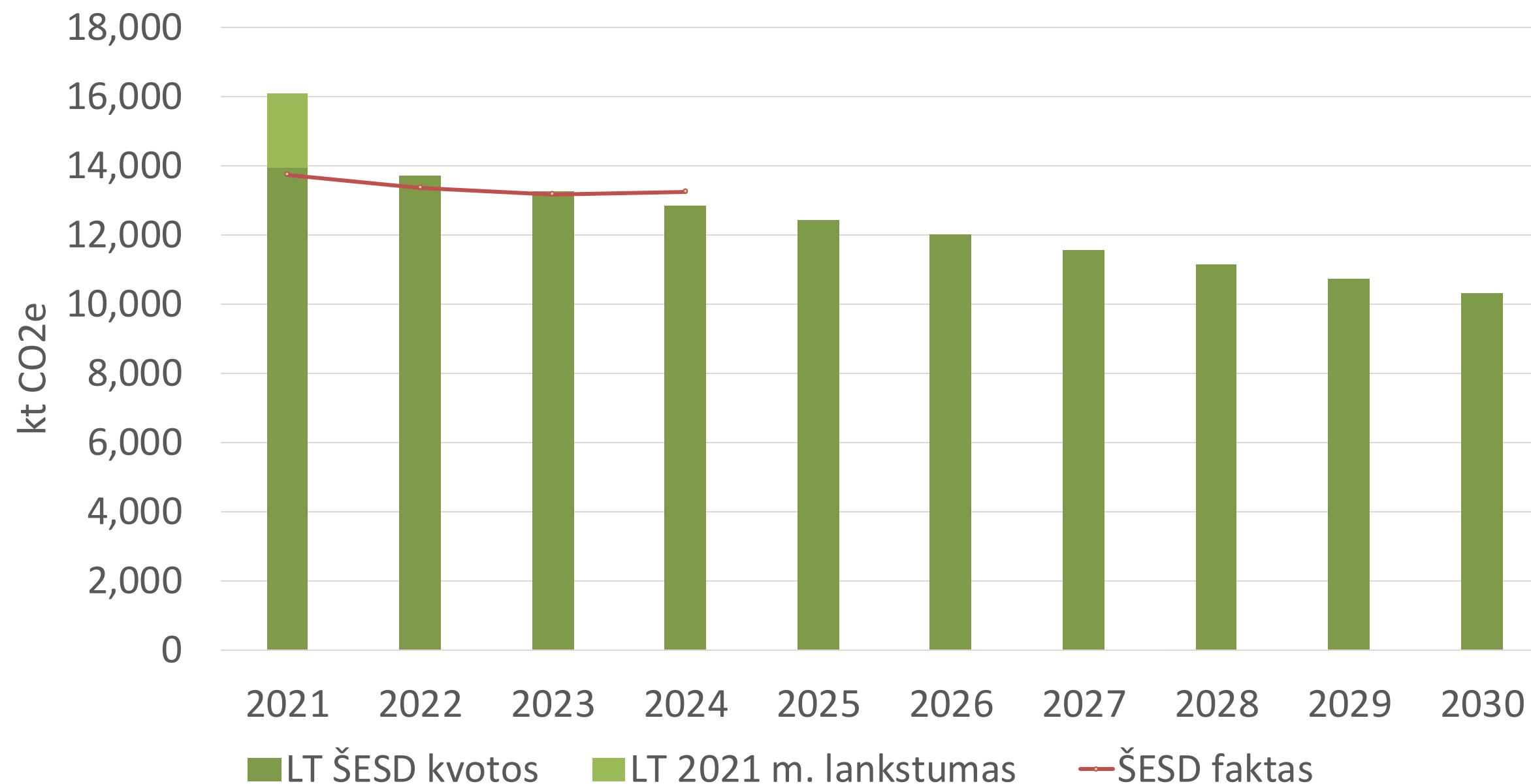
ATL – 27 proc. ŠESD

ATLPS nedalyvaujantys sektoriai, 2024

Ne ATL – 73 proc. ŠESD

NE-ATL SEKTORIAUS ŠESD KVOTOS IR JŲ ĮGYVENDINIMAS 2021-2024 M.

Faktinis ŠESD, palyginti su kvota:

2021 m. **+2,3** mln tCO₂e perteklius

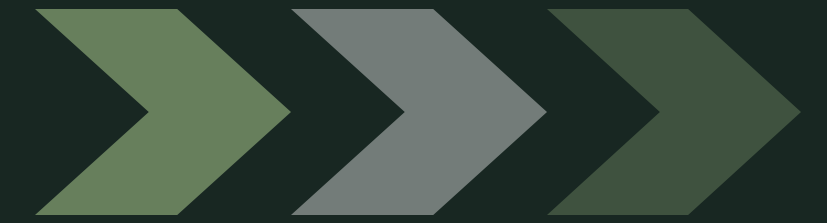
2022 m. **+0,3** mln tCO₂e perteklius

2023 m. **+0,1** mln tCO₂e perteklius

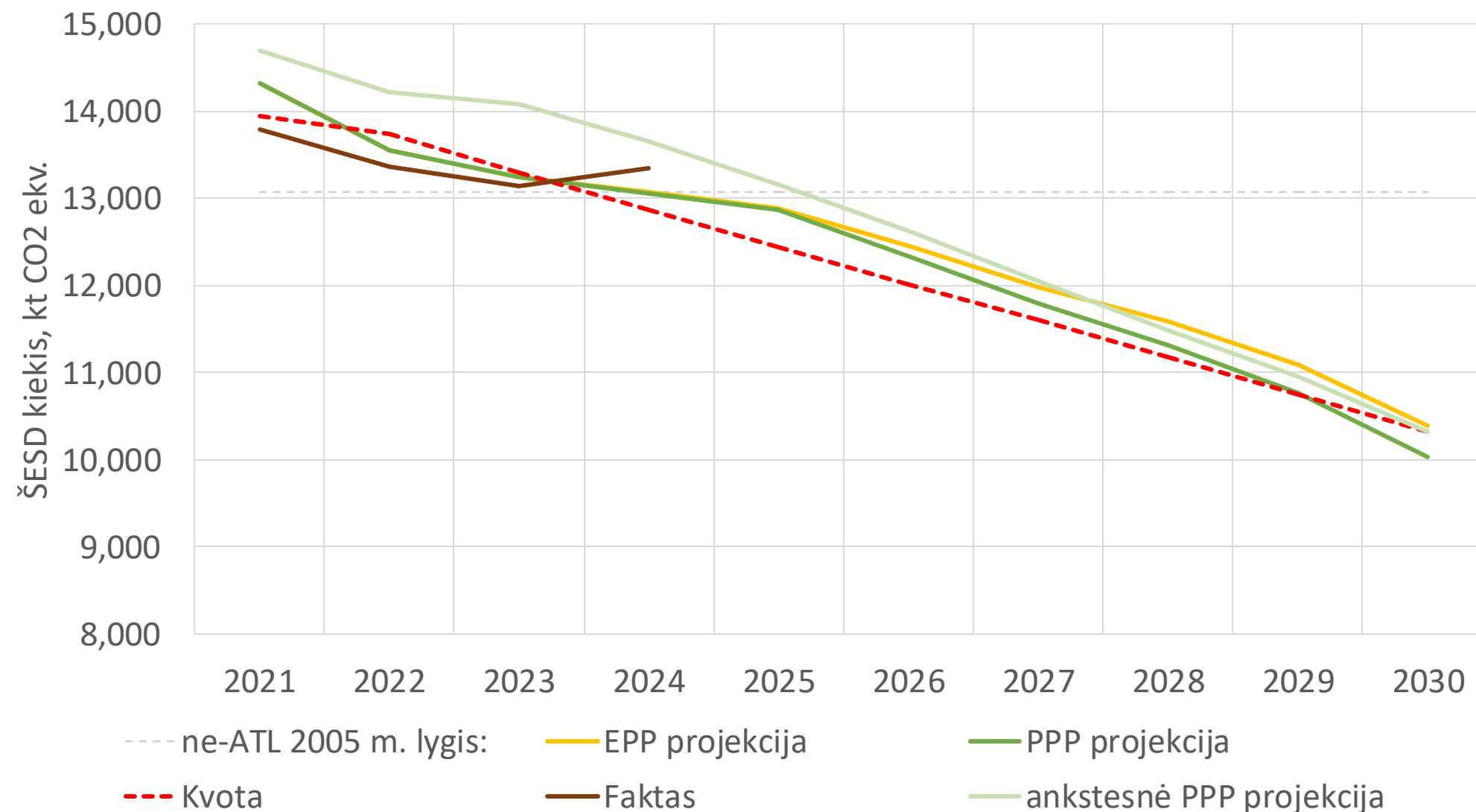
2024 m. **-0,4** mln tCO₂e trūkumas

ŠESD emisijos 2024 m. viršijo Lietuvai nustatytą kvotą, todėl trūkumas turės būti padengiamas ankstesniais metais turėtu sutaupymu

NE-ATL ŠESD KIEKIO PROGNOZĖ (klimato tikslų pasiekimas)

Lietuvos (ne-ATL) ŠESD kiekio projekcijos

APIBENDRINIMAS

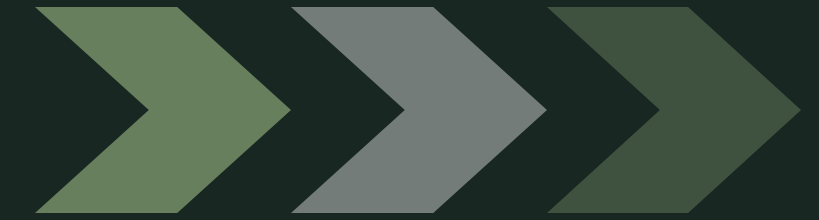
Prognozės atnaujinta 2025 m. pabaigoje

Tikslai: 2030 m. ne-ATL ŠESD kiekis turi būti **21%** mažesnis, lyginant su 2005 m. ŠESD kiekiu ir siekti ne daugiau, kaip **10 319** kt CO₂ ekv.

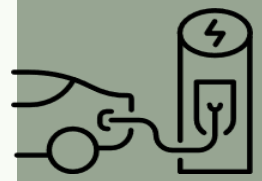
Išvada: Ne-ATL sektoriui pasiūlytų papildomų politikos priemonių užtenka 2030 m. ŠESD mažinimo tikslams pasiekti, tačiau metinės kvotos nepasiekiamos, jas reikės padengti iš lankstumo mechanizmų (t. y. CO₂ kaupimo (LULUCF absorbcijos) vienetų). Lankstumo mechanizmo užtenka padengti trūkstamą kiekį kvotos, kuris nepasiekiamas.

PAŽANGA: ŠESD emisijos 2024 m. augo, tad viršijame 2024 m. Lietuvai nustatytus tikslus, tačiau atnaujintos prognozės rodo, kad 2030 m. Lietuvai nustatytą tikslą pasieksime.

TRANSPORTO SEKTORIUS

Papildomų priemonių poveikis nepasiekia 2021–2030 m. laikotarpio ir 2030 m. ŠESD mažinimo tikslų, tačiau trūkumas gali būti padengiamas kitų sektorių sutaupymais

Alternatyvių degalų naudojimas ir infrastruktūros plėtra

Darnaus judumo priemonių įgyvendinimas

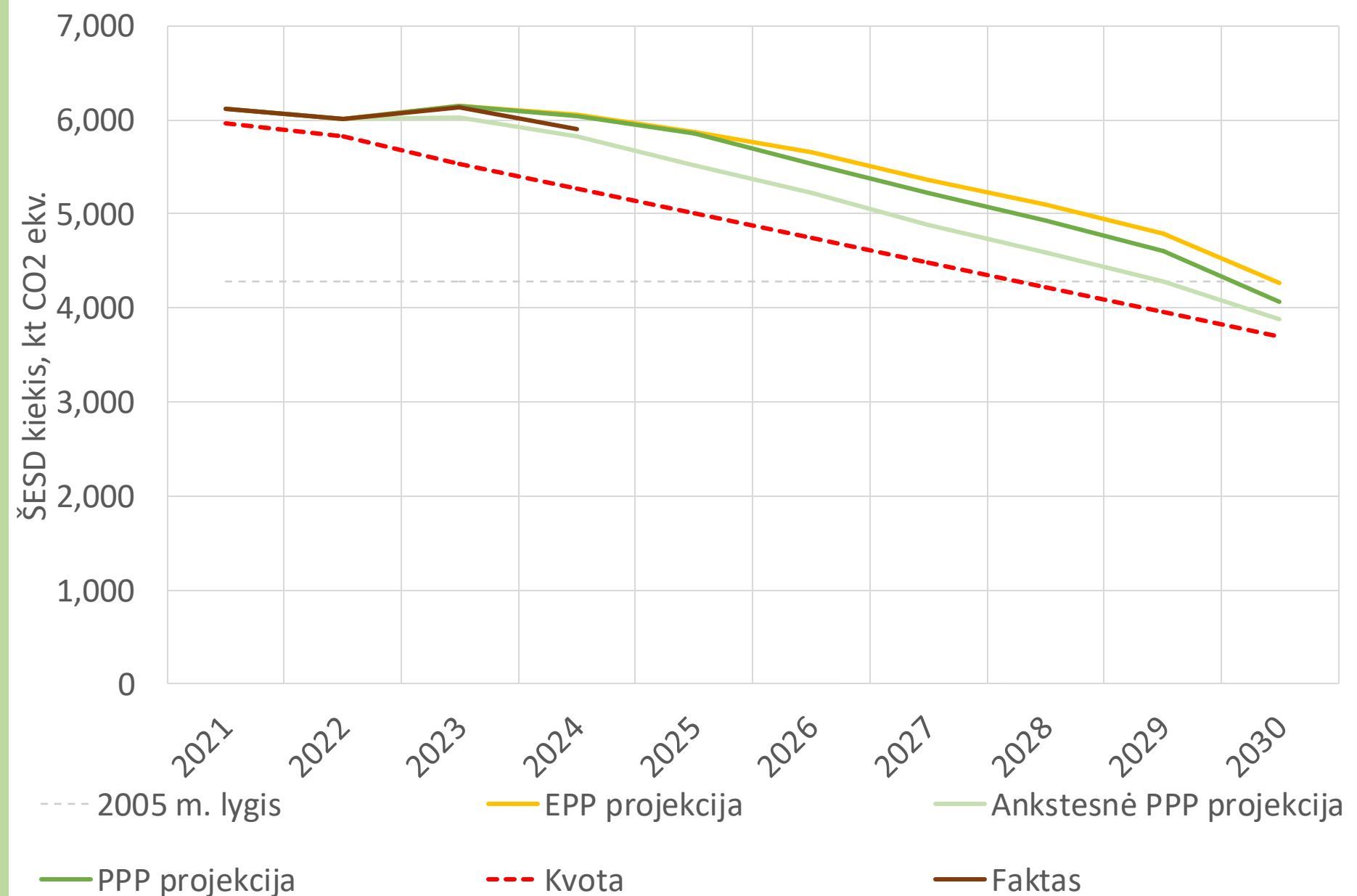
Elektromobilių įsigijimo skatinimas

Akcizas ir CO₂ dedamoji iškastiniam kurui

PAŽANGA: transporto sektoriaus ŠESD emisijos sumažėjo lyginant su 2023 m., nes žemės ūkio dyzelinas perkeltas į mažosios energetikos sektorių

Transporto sektoriaus ŠESD kiekio projekcijos

Transporto sektoriuje vėluojama įgyvendinti 9 priemonės iš 46 esamos ir planuojamos politikos priemonių.

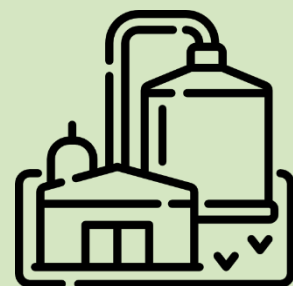
ŽEMĖS ŪKIO SEKTORIUS

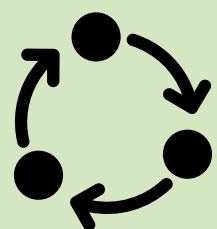
Papildomų priemonių poveikis **pasiekia** tikslus, tačiau prognozuojama, kad nuo 2025 m. trąšų vartojimas grįš į pirminį lygį.

**Tiesioginės
sėjos
skatinimas**

**Biometano
gamybos
skatinimas**

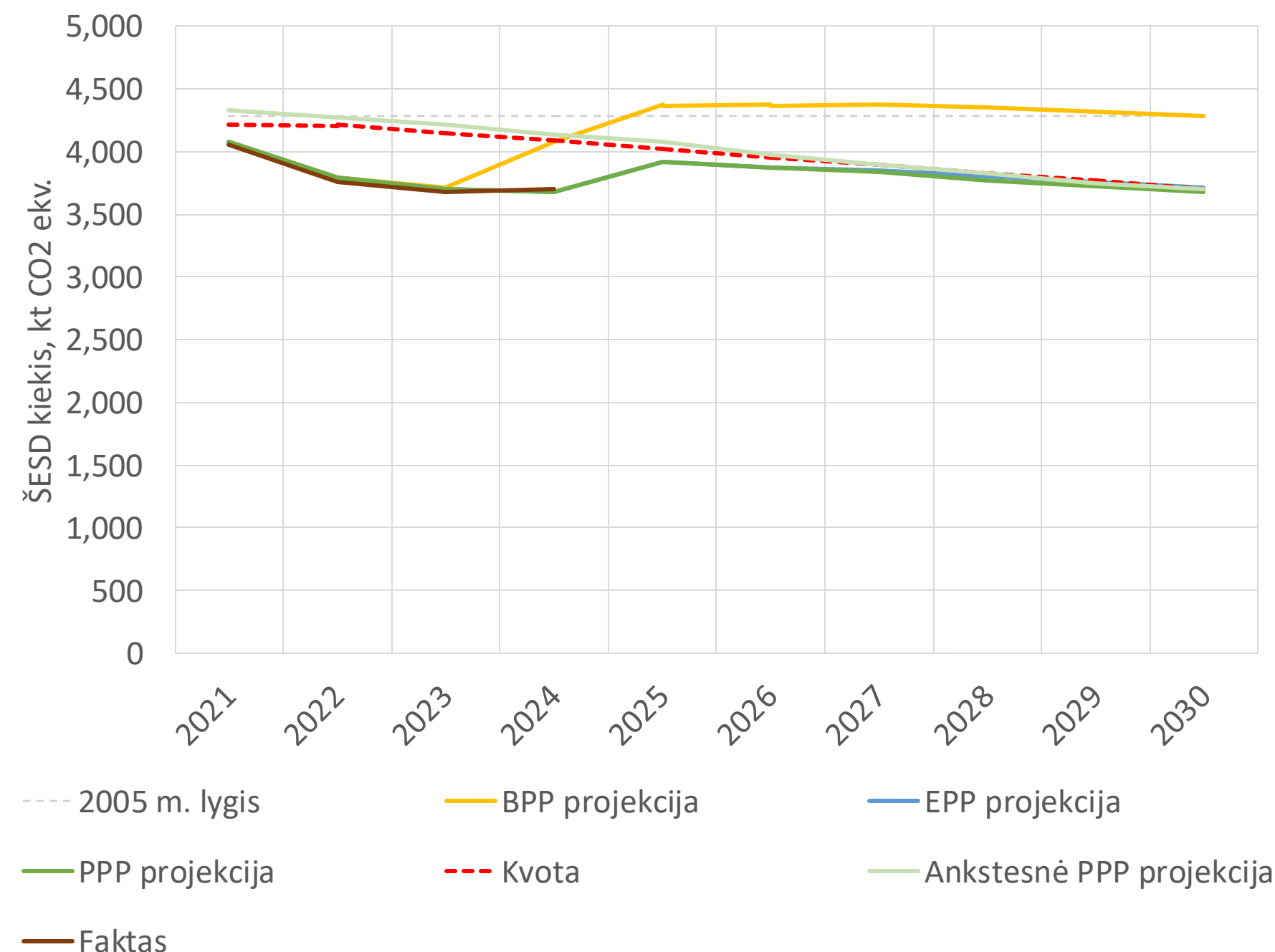
**Subalansuotas
mineralinių trąšų
naudojimas**

**Baltyminių
augalų plėtra**

PAŽANGA: žemės ūkio sektoriaus ŠESD emisijos sumažėjo, nes remiantis naujausiomis mokslinėmis studijomis buvo gauti mažesni nacionaliniai faktoriai ir sumažėjo trąšų kiekis.

Žemės ūkio sektoriaus ŠESD kiekio projekcijos

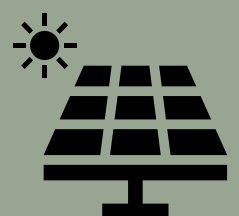

Didesnių pokyčių priemonėse nebuvo, tačiau kai kurios priemonės įgyvendinamos sparčiau, nei planuota.

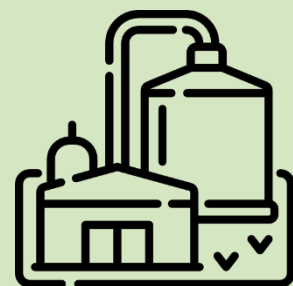
PRAMONĖS SEKTORIUS

Papildomų priemonių poveikis pasiekia 2030 m., bet nepasiekia kasmetinių 2021–2029 m. laikotarpio ŠESD mažinimo tikslų.

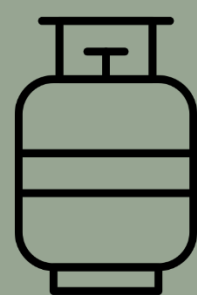
Alternatyvaus kuro deginimas

Biometano gamybos skatinimas

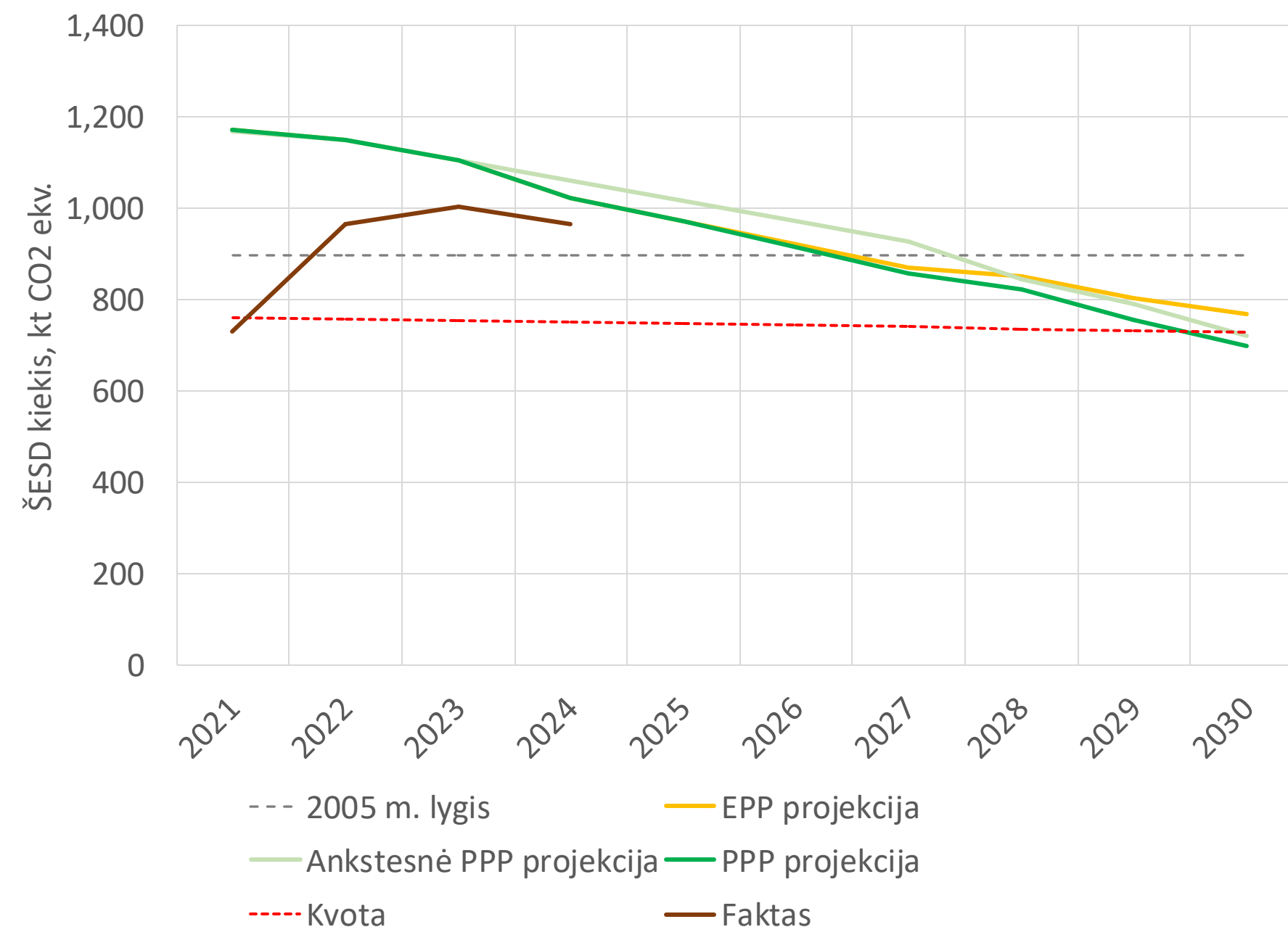
EE didinančių technologijų skatinimas įmonėse

Fluorintų dujų naudojimo mažinimas

PAŽANGA: apie 4 proc. sumažėjo bendra pramonės ŠESD kiekio projekcija, nes labiau mažės fluorintų dujų naudojimas ir daugiau planuojama biometano panaudoti pramonėje.

Pramonės sektoriaus ŠESD kiekio projekcijos

Didesnių pokyčių priemonių įgyvendinime nebuvo.

MAŽOJI ENERGETIKA

Papildomų priemonių poveikis pasiekia kasmetinius ir 2030 m. ŠESD mažinimo tikslus, o perviršiu gali būti kompensuotas kituose sektoriuose nepasiektas ŠESD sutaupymas.

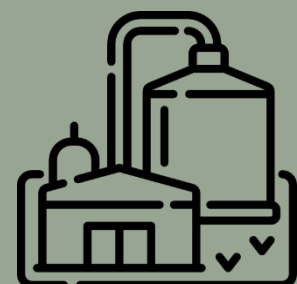
**Gyvenamųjų
namų
atnaujinimas**

**Taršių
katilų
keitimas**

**Akcizų
įstatymas ir
ATLPS2
įgyvendinimas**

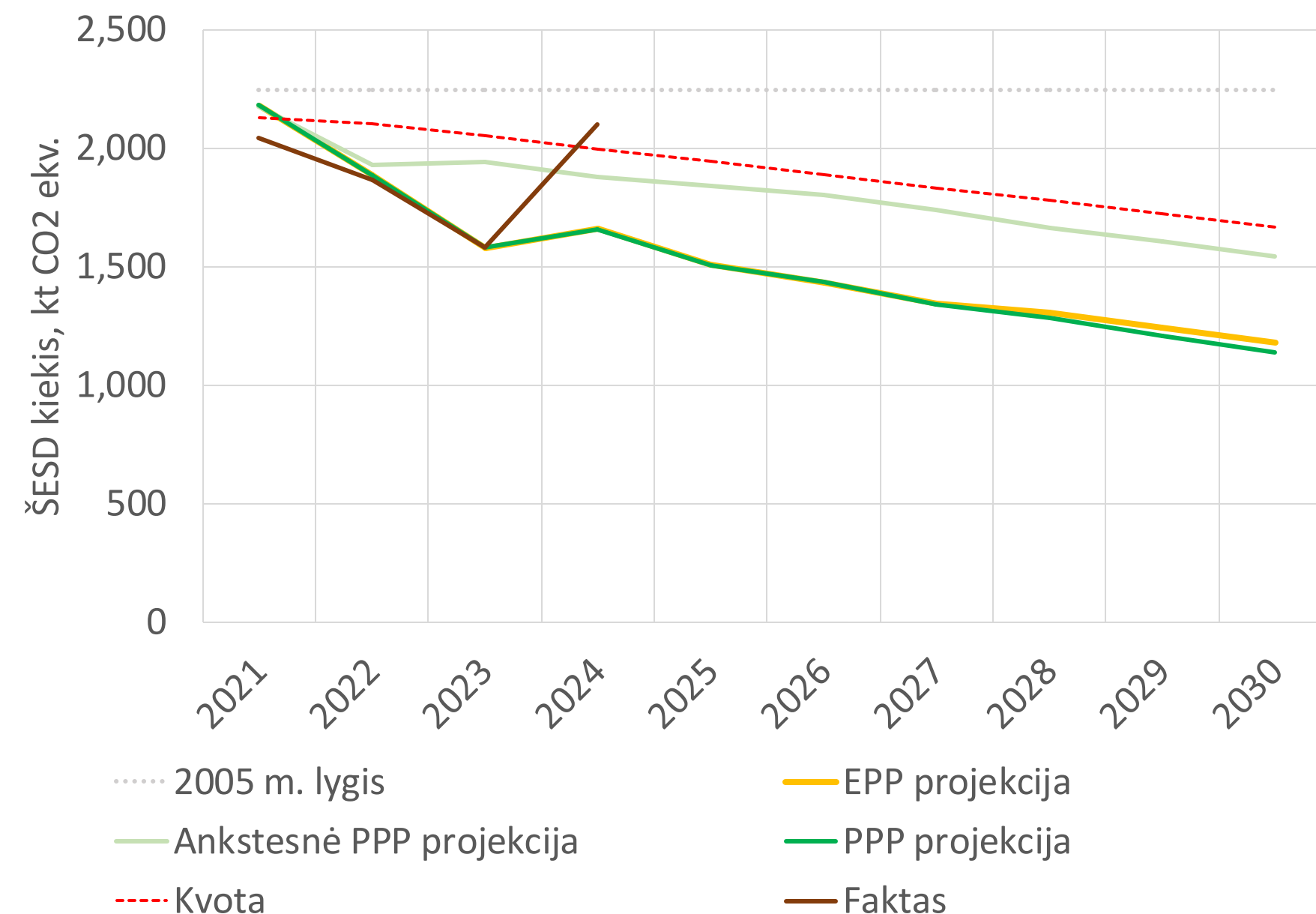

**Biometano
gamybos
skatinimas**

PAŽANGA: mažosios energetikos sektoriaus ŠESD emisijos sparčiai sumažėjo 2021-2023 m, nes atlikus studiją pradėta naudoto NH4 ir N2O nacionaliniai faktoriai biomasei.

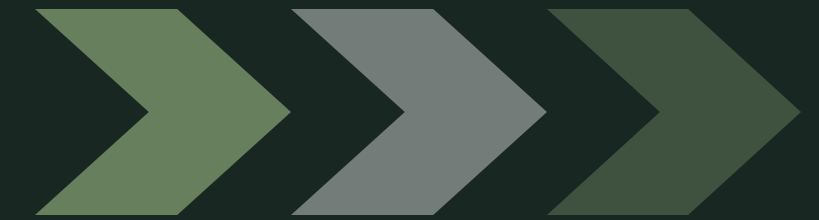

Mažosios energetikos sektoriaus ŠESD kiekio
projekcijos

Priemonės įgyvendinamos sparčiai ir didesnių pokyčių priemonių įgyvendinime nebuvo.

ATLIEKŲ SEKTORIUS

Papildomų priemonių poveikis pasiekia kasmetinius 2021–2030 m. laikotarpio ir 2030 m. ŠESD mažinimo tikslus, o perviršiu gali būti kompensuotas kituose sektoriuose nepasiektas ŠESD sutaupymas.

**Nuotekų
tvarkymas**

**Žiediškumas
viešuosiuose
pirkimuose**

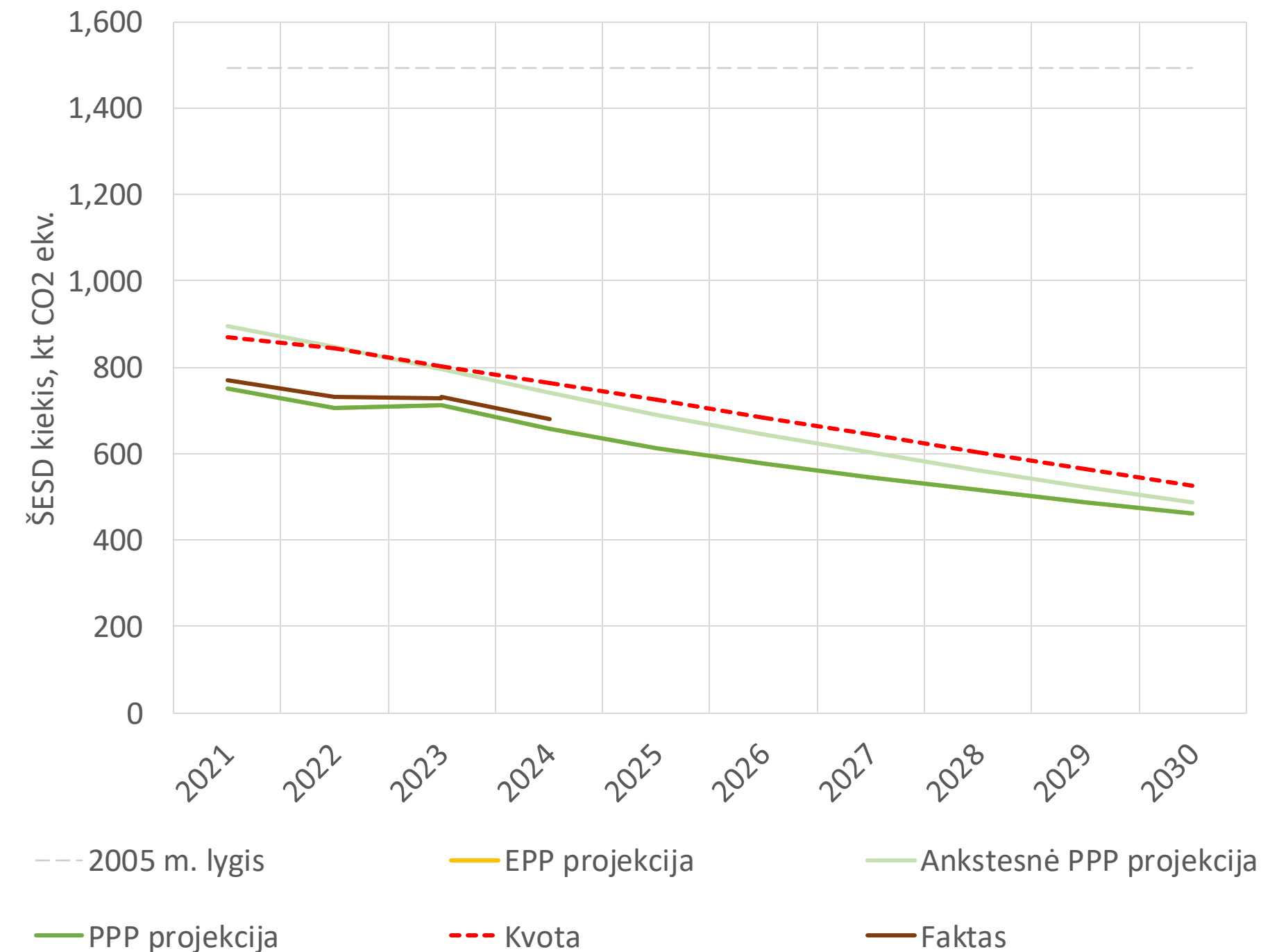
**Atliekų
rūšiavimo
skatinimas ir
švietimas**

**Biosklaidžių
atliekų
tvarkymas**

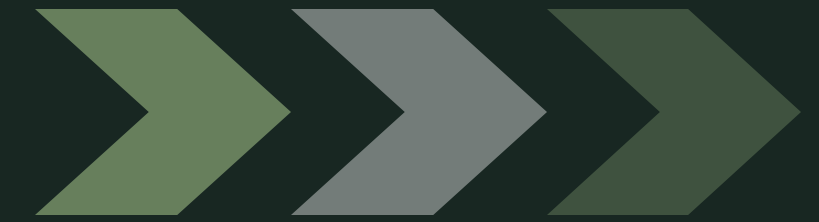
PAŽANGA: atliekų sektoriaus ŠESD emisijos sparčiai sumažėjo, nes pradėta naudoti nacionalinės sąlygos metano emisijoms.

Atliekų tvarkymo sektoriaus ŠESD kiekio projekcijos

Įgyvendinamos visos atliekų sektoriaus priemonės.

CO₂ SUGĖRIMAS (LULUCF)

Dėl metodikos pasikeitimų ŠESD absorbcijų vertinimas gali reikšmingai pasikeisti tolesniais metais.

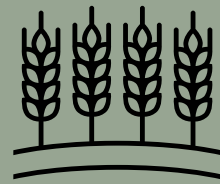
**Organinė
statyba ir
renovacija**

**Miškingumo
didinimas ir
savaiminukų
išsaugojimas**

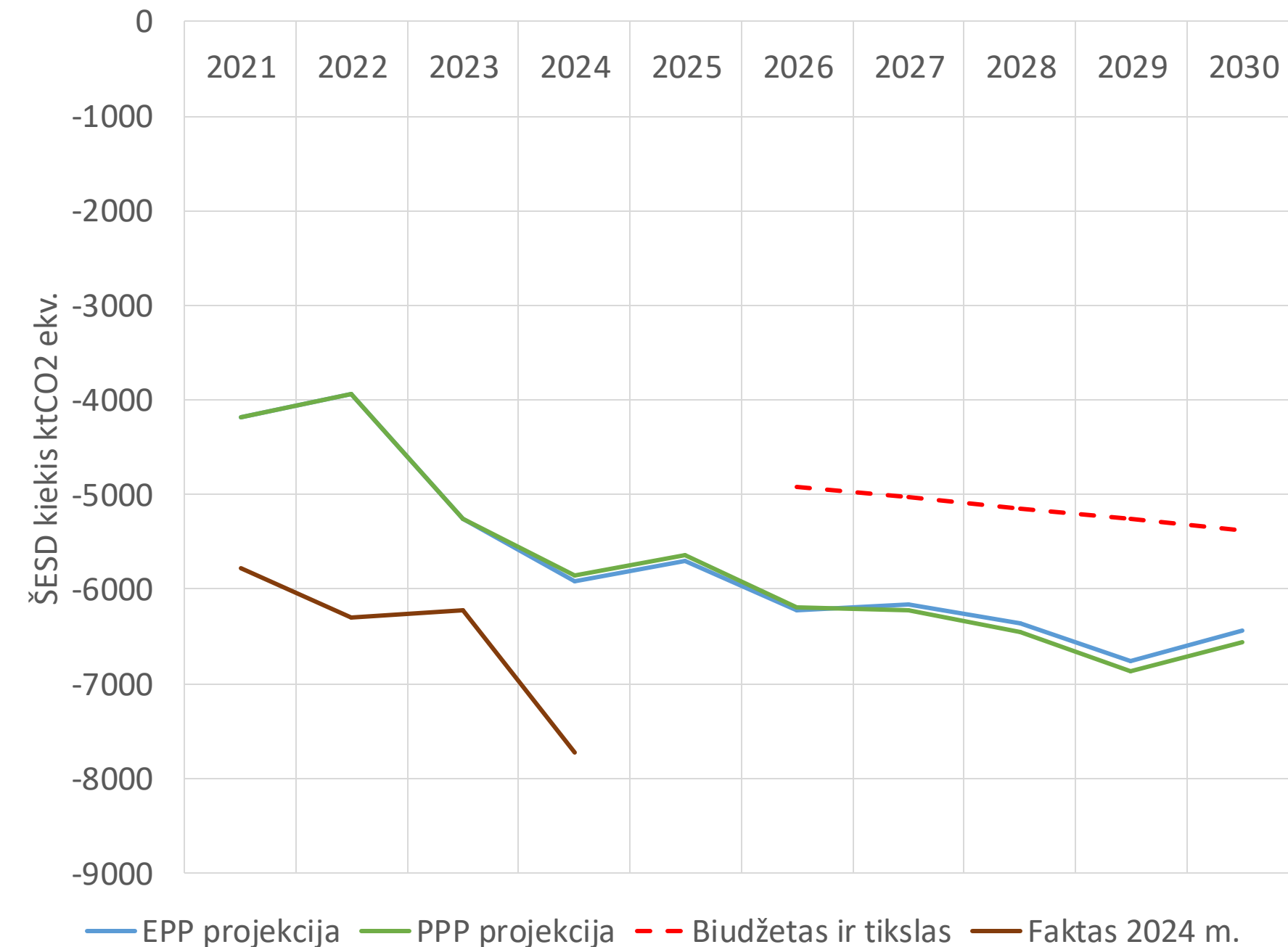
**Augalų kaitos
skatinimas**

**Tarpinių
pasėlių
skatinimas**

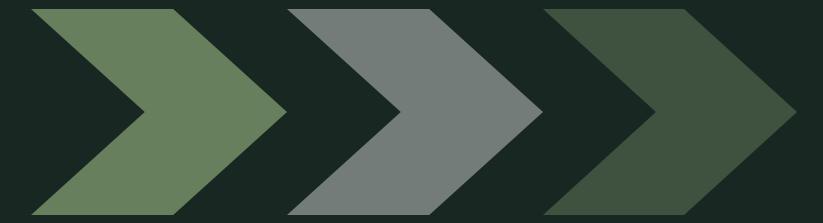
PAŽANGA: Lietuvos tikslai reikalingi, kad galėtume naudoti LULUCF lankstumo mechanizmą pasiekiami, dėl šiuo metu laiku įgyvendinamų priemonių tiek žemės ūkio, tiek miškų sektoriuje.

ŽNŽNKM sektoriaus ŠESD kiekio projekcijos

Didesnių pokyčių priemonių įgyvendinime nebuvo.

Klimato tikslų pasiekimo iššūkiai

- 2024 m. Lietuva nepasiekė nustatytų kvotų, Lietuva turi kelis lankstumo mechanizmus ir ankstenių metų sutaupymus trūkumui padengti.
- Prognozuojama, kad ŠESD kiekio mažinimo tikslas 2030 m. bus pasiektas. Tačiau esamų ir papildomų priemonių neužtenka, kad neviršytume metinių kvotų 2024–2029 m., kvotų trūkumą reikės padengti lankstumo mechanizmais.
- Matomas priemonių vėlavimas ar pinigų perskirstymas turi poveikį ŠESD tikslų nepasiekimui ir galimam kvotų trūkumui. Svarbu įgyvendinti visas priemones laiku ir pilna apimtimi, kad ateityje nereikėtų Lietuvai įsigyti kvotų.

^cMISIJA₂

Konferencija

Nuo strategijos iki sprendimų: LIFE IP EnerLIT projekto indėlis į NEKSVP įgyvendinimą

2026 m. kovo 3 d.

LIFE IP ENERLIT PROJEKTAS – ĮRANKIS NEKSVP ĮGYVENDINIMUI

Aušra Šmitienė,
Aplinkos projektų valdymo agentūros
LIFE IP EnerLIT projekto grupės vadovė

Projekto partneriai:

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

LIETUVOS
ENERGETIKOS
AGENTŪRA

APLINKOS
APSAUGOS
AGENTŪRA

LIETUVOS
ENERGETIKOS
INSTITUTAS

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

VIEŠŲJŲ
PIRKIMŲ
TARNYBA

Lietuvos
pramonininkų
konfederacija

TECH:ZITY

PUNSKO
VALSČIUS

LAZDIJŲ
RAJONO
SAVIVALDYBĖ

Projekto tikslas -

paremti **Nacionalinio
energetikos ir klimato
srities veiksmų plano
įgyvendinimą**

Stipriname duomenų rinkimą, prognozavimą ir klimato bei energijos efektyvumo tikslų pasiekimo vertinimą,

tobuliname finansines priemones, kad jos būtų naudingos ir efektyvios,

atliekame trūkstamas analizes, vertinimus ir teikiame siūlymus,

įgyvendiname pilotinį sprendimą „Lazdijai veža“,

informuojame ir įtraukiame žmones.

Projekto penkios tematinės sritys:

**Nacionalinių ir
regioninių pajėgumų
stiprinimas**

**Tvarūs ir
energetiškai
efektyvūs pastatai**

**Efektyvus ir
klimatui draugiškas
mobilumas**

**Žalia ir energiją
tausojanti pramonė**

**Žalieji viešieji
pirkimai**

Nacionalinių ir regioninių pajėgumų stiprinimas

NEKSVP priemonių
informacijos
automatizuotas rinkimas

ŠESD skaičiuoklės
savivaldybėms

Darbuotojų mokymai

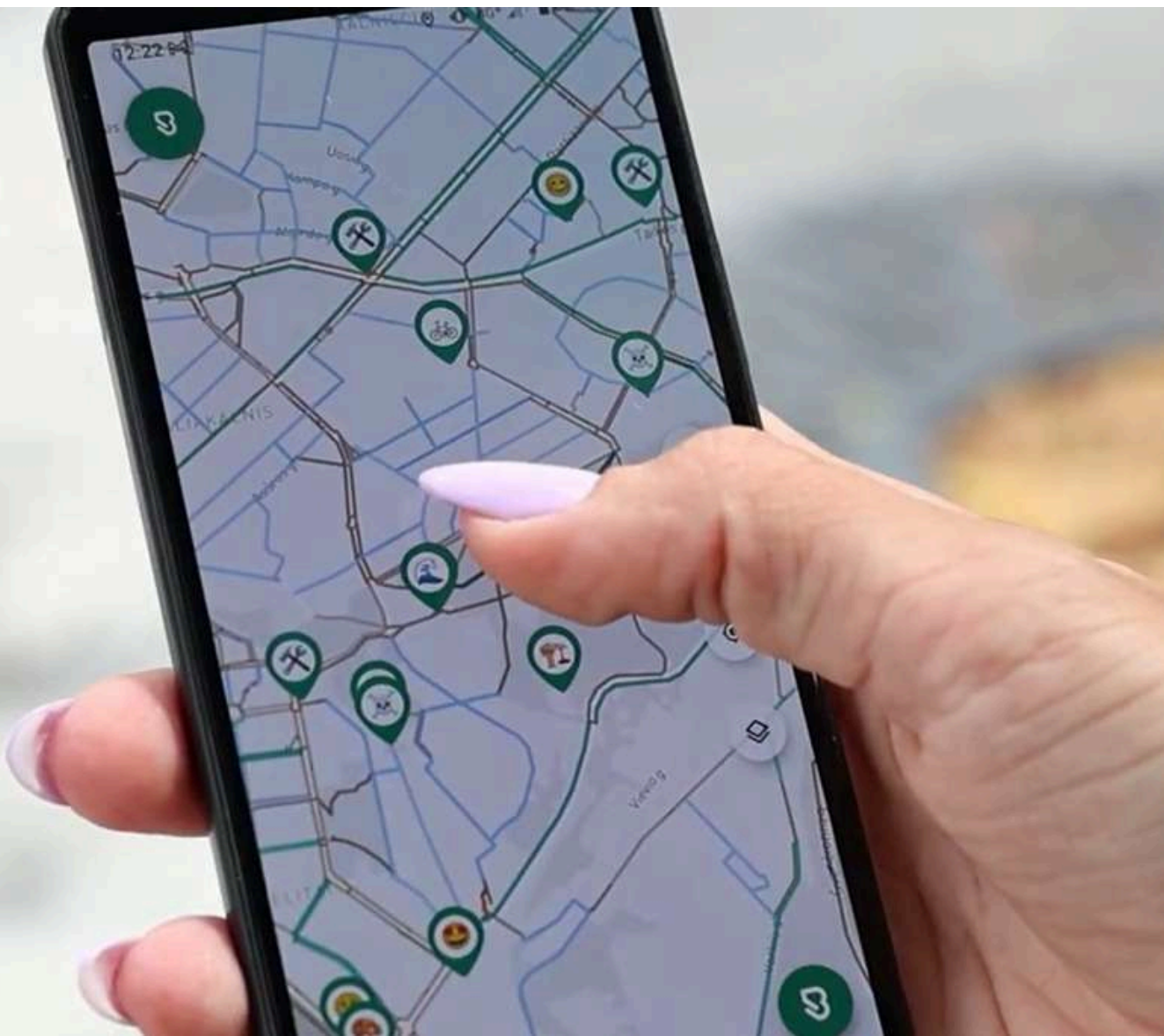
Patirties keitimasis su
kitais projektais

Tvarūs ir energetiškai efektyvūs pastatai

- Miestų atnaujinimo kvartalais modelis
- Atnaujinama pastatų energinio naudingumo vertinimo metodika
- Viešųjų pastatų modernizavimo teisės aktų studija
- Rekomendacijos privačių namų renovacijos finansavimo priemonių gerinimui
- Elgsenos keitimo intervencijų kūrimas

Efektyvus ir klimatu draugiškas mobilumas

- Atnaujintas transporto sektoriaus priemonių rinkinys ir pažangos stebėseną;
- Inicijuoti teisės aktų pakeitimai (ADĮ, mažos taršos zonos);
- Sustiprintas/inicijuotas finansavimas netaršiam visuomeniniam transportui, elektromobilių įsigijimo skatinimui ir įkrovimo infrastruktūrai;
- Parengti mažos taršos zonų planai (3 miestai);
- Surengtos darnaus judumo konferencijos, viešinimo kampanija „Persėsk į elektromobilį“ ir kuriama edukacinė programa mokiniams „Riedanti karta“

Įgyvendinome elektrinio viešojo transporto paslaugų pilotinį projektą „Lazdijai veža“

Žalia ir energija tausojanti pramonė

- Pramonės Energijos vartojimo efektyvumo (EVE) darbo grupė
- Pasiūlymai dėl EVE geresnio reguliavimo
- Pramonės transformacijai pasitelktos Modernizavimo fondo lėšos

Nuo 2022 m. pradžios apie bearimą ūkininkavimą informavome daugiau nei 35 tūkstančius ūkininkų

Žalieji viešieji pirkimai

Nuo 2022 m. organizuojame Žaliųjų viešųjų pirkimų lyderių apdovanojimus

MES SOCIALINIUOSE TINKLUOSE

Projekto svetainė:

Youtube kanalas:

Socialinių partnerių apklausa

Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

Projektas „Energijos efektyvumo didinimas Lietuvoje“ (Nr. LIFE20 IPC/LT/000002) yra finansuojamas Europos Sąjungos LIFE programos ir Lietuvos Respublikos lėšomis. Šiame pranešime pateikiamas autorės požiūris, ir Europos Komisija nėra atsakinga už bet kokį šios informacijos panaudojimą.

Sutaupyta energija – pigiausia!

El. paštas: ausra.smitiene@apva.lt

apva

APLINKOS PROJEKTŲ
VALDYMO AGENTŪRA

Energetikos ateities modeliavimas: EnerLIT modelių sistemos galimybės rengiant NEKSVP

Arvydas Galinis, Eimantas Neniškis, Egidijus Norvaiša
2026 kovo 3

Projektas „Energijos efektyvumo didinimas Lietuvoje“ (Nr. LIFE20 IPC/LT/000002) yra finansuojamas Europos Sąjungos LIFE programos ir Lietuvos Respublikos lėšomis

Modeliavimo poreikis

Nacionalinis energetikos ir klimato srities veiksmų planas

Nacionalinis energetikos ir klimato srities veiksmų planas – tai valstybės strateginis dokumentas, nustatantis, kaip ilgalaikėje perspektyvoje bus užtikrinamas patikimas energijos tiekimas, konkurencinga ekonomika ir kryptingas šiltnamio efektą sukeliančių dujų mažinimas pereinant prie mažai anglies dioksido išskiriančios energetikos sistemos.

Rengiant NEKSVP reikia **kartu** analizuoti **kaip turi būti vystoma šalies energetika**, užtikrinant **energetinio saugumo** ir **gamtosauginius reikalavimus** bei **minimizuojant** energetikos plėtros ir funkcionavimo **kaštus**

Tai kompleksinė problema, kurios sprendimui **racionalu pasitelkti matematinius modelius**

Pagrindiniai akcentai vertinant ŠESD emisijas

ŠESD emisijos skaičiuojamos sumuojant kuro, deginamo įvairiose technologijose, apimtis padaugintas iš lyginamųjų emisijų (emisijų koeficiento);

ŠESD lyginamųjų emisijų koeficientas priklauso nuo anglies lyginamojo svorio kure. Pastarasis skirtingoms kuro rūšims yra skirtingas;

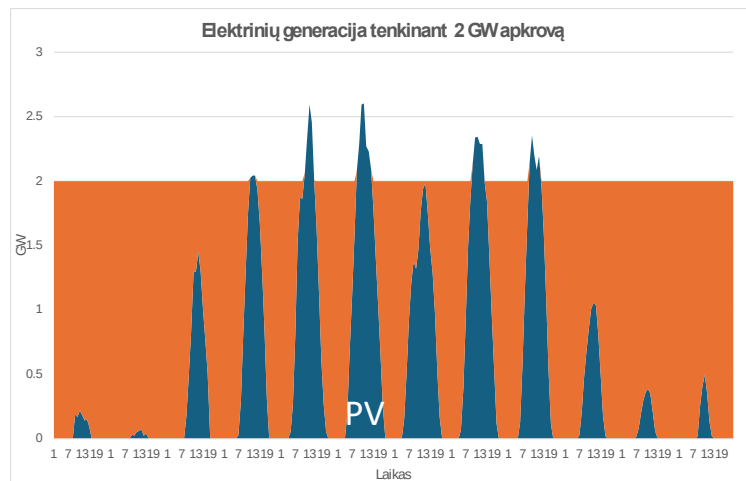
Korektiškas ŠESD įvertinimas matematiniuose modeliuose galimas tik tuomet kada sistemos darbas yra korektiškai sumodeliuojamas;

Pagrindinis dėmesys ŠESD emisijų skaičiavime yra kreipiamas teisingam energetikos sektoriaus veiklos ir plėtros modeliavimui;

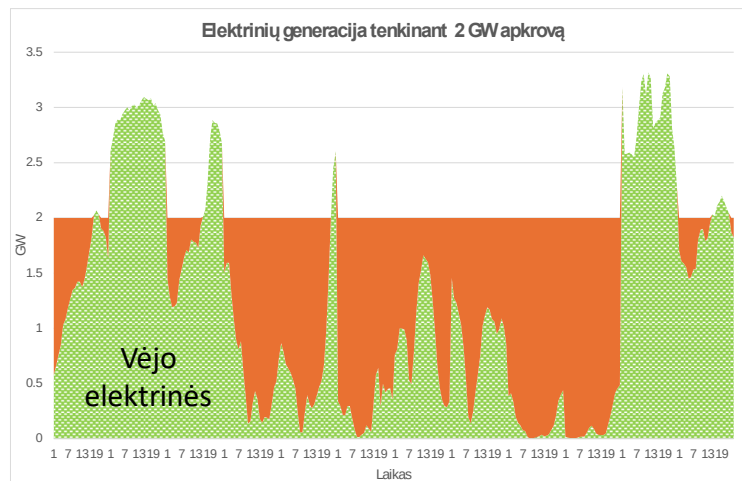
ŠESD emisijų apskaičiavimas yra nesudėtingas procesas, lyginant su energetikos sektoriaus veiklos ir plėtros modeliavimu.

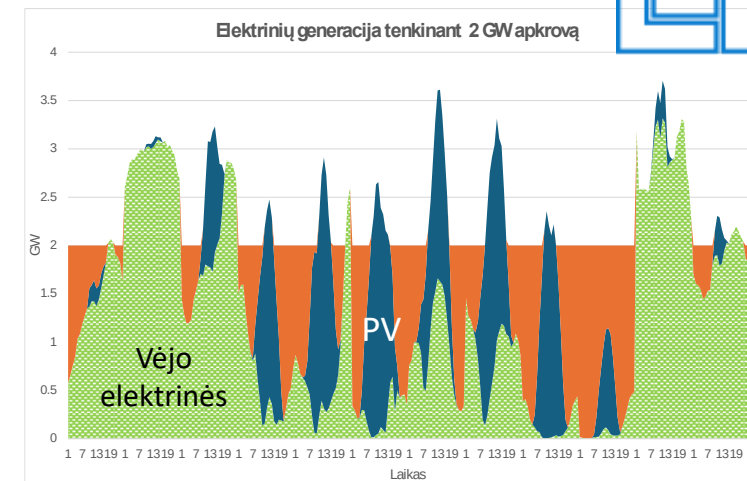
CO2 mažinimas: Technologijų tarpusavio poveikis

	PV	Dujinė elektrinė	Vėjo elektrinė	
Apkrova	2			GW
Instaliuota galia	3	2	0	GW
Gamyba	145.463	436.6443	0	GWh
CO2 emisijų sumažinimas	56.29			kt CO2 ekv.

	PV	Dujinė elektrinė	Vėjo elektrinė	
Apkrova	2			GW
Instaliuota galia	0	2	3	GW
Gamyba	0	273.2497	354.7922261	GWh
CO2 emisijų sumažinimas	122.29			kt CO2 ekv.

	PV	Dujinė elektrinė	Vėjo elektrinė	
Apkrova	2			GW
Instaliuota galia	3	2	3	GW
Gamyba	145.463	162.7608	354.7922261	GWh
CO2 emisijų sumažinimas	166.92			kt CO2 ekv.

PV ir vėjo elektrinių CO2 sumažinimo aritmetinė suma **178.58** kt CO2 ekv., bet bendras sumažinimas tik **166.92** kt CO2 ekv. Darant prielaidą, kad PV indėlis į CO2 sumažinimą $166.92 - 122.29 = 44.63$ kt CO2 ekv., o vėjo elektrinių indėlis į CO2 sumažinimą $166.92 - 56.29 = 110.67$ kt CO2 ekv. Bendras sumažinimas $44.63 + 110.67 = 155.3$ kt CO2 ekv. taip pat neteisingas

Technologijos indėlis į CO2 sumažinimą priklauso nuo kitų technologijų dalyvavimo tame procese

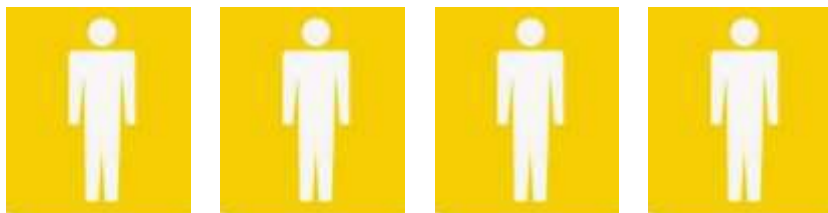

Parametru vidurkinimas ir realybē

1 ligoninė/palata

Vidutinė temperatūra 37.8 C

38

38.5

37.5

37.2

2 ligoninė/palata

Vidutinė temperatūra 36.9 C

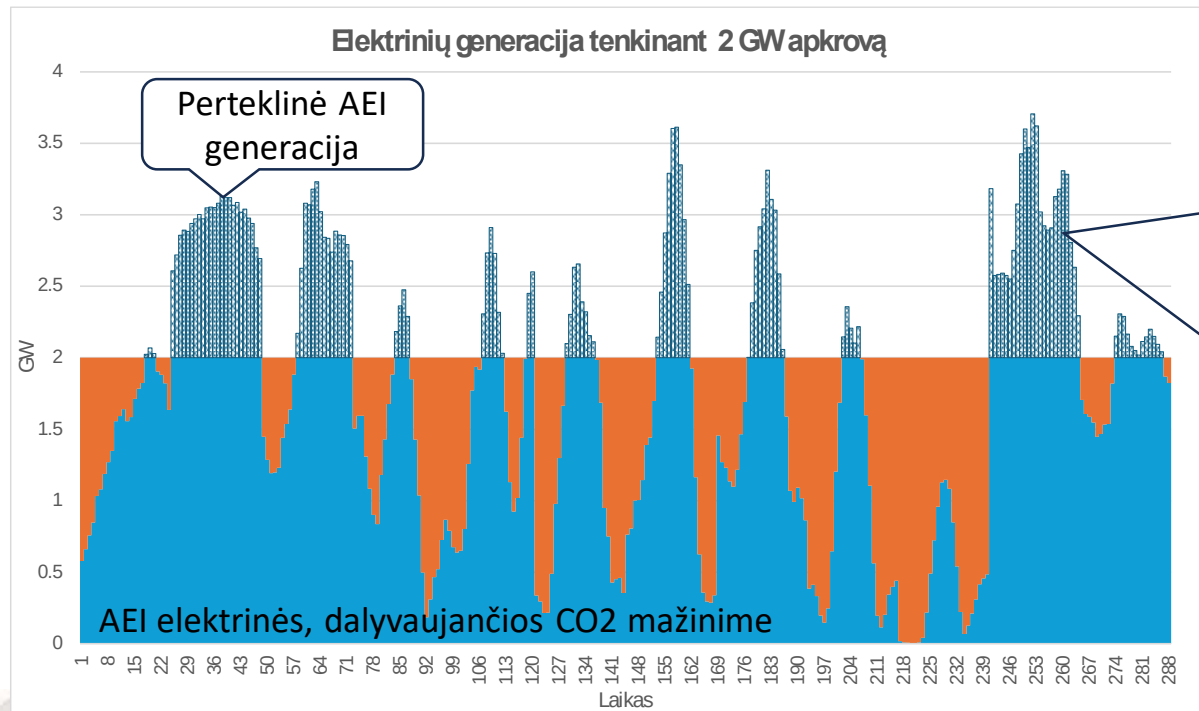
42

41.5

42

22

CO2 mažinimas: Perteklinė AEI generacija, sistemų integracijos poreikis

Yra daug būdų kaip panaudoti perteklinę AEI generaciją, tačiau visa tai susiję su papildomomis išlaidomis. Šalies finansinės galimybės yra ribotos. Reikia ieškoti racionaliausių AEI energijos panaudojimo galimybių. Tačiau AEI energijos nepastovumas, panaudojimo sudėtingumas problemą daro labai kompleksine

Ką su ja daryti?

1. Negaminti (curtailment)
2. Eksportuoti. Bet eksportuojamos energijos kainos gali būti labai žemos ar net neigiamos, o aplinkinės rinkos gali net nesugebėti šios energijos absorbuoti
3. Akumuluoti ir elektrą panaudoti kitu laiku dar labiau sumažinant taršių elektrinių naudojimą
4. Versti į kitos rūšies energiją, pvz., šilumą ar kt. ir naudoti tiesiogiai ir/ar akumuliuojant ir taip spręsti dekarbonizacijos problemas šilumos ar kituose sektoriuose
5. Versti į sintetinius degalus, kurie gali būti naudojami tiesiogiai ir/ar akumuliuojant ir taip spręsti dekarbonizacijos problemas transporto ir kitose ekonomikos šakose ar ir toje pat elektros energetikos sistemoje
6. Ieškoti kitų panaudojimo galimybių

Matematinis modeliavimas - kompleksinės problemos sprendimo būdas

- Matematinis modelis - tai skaitmeninis supaprastintos tikrovės atspindys
- Leidžia aprėpti tiek, kiek žmogus fiziškai nebepajėgia
- Nagrinėjamas objektas, jo aprėptis, detalizavimo lygis yra pasirenkamas, priklausomai nuo analizės tikslų, prieinamos informacijos, norimo gauti rezultato ir problemos sprendimui skirtu laiku
- Leidžia aprašyti nagrinėjamo objekto dinamiką, darbo režimus, technologinius ryšius sektorių viduje ir tarp susijusių sektorių (sistemų integracijos aspektai)
- Pasirinkto kriterijaus atžvilgiu (pvz., išlaidų minimizavimo) leidžia rasti optimalų sprendinį, nagrinėjamo scenarijaus atveju tenkinantį technologinius, finansinius, gamtosauginius ir kitus apribojimus, pvz. reikalavimus energetiniam saugumui ir pan.
- Suteikia galimybę įvairių scenarijų ar taikomų politikos priemonių analizei naudoti vieningą metodiką. Tai sukuria gaunamų rezultatų palyginamumo galimybę, užtikrina modeliavimo rezultate gaunamų įvairių rodiklių tarpusavio suderinamumą, suteikia tvirtą pagrindą ir argumentus diskusijoms su oponentais
- Suteikia kitas, čia nepaminėtas galimybes

Metodinė sukurto EnerLIT modelių sistemos dalis. Modelių charakteristika

EnerLIT modelių sistema

Kuro ir energijos tiekimo dalis

MESSAGE-LTEnergy

Optimizacija – kaštų minimizavimas

Kuro tiekimas

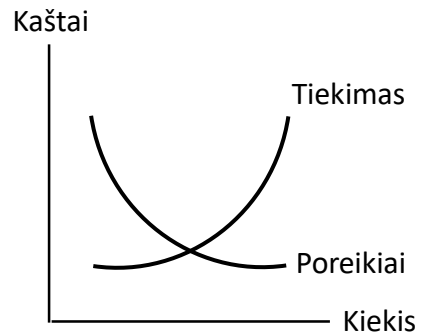
Elektros sistema

Vandenilio sistema

Centralizuoto
šilumos tiekimo
sistemos

Kuro ir energijos
poreikiai

Rezultatai:

- Kuro ir energijos gamybos apimtys
- Vartojimo apimtys
- Diejami pajėgumai
- Emisijos
- Kaštai

Kuro ir energijos poreikių dalis

MAED-EnerLIT

Apskaitos tipo skaičiavimai

Žemės ūkis

Krovininis
transportas

Namų ūkiai

Statyba

Keleivinis
transportas

Paslaugų
sektorius

Kasyba

Gamybos pramonė

MESSAGE-LTIndustry

Optimizacija – kaštų minimizavimas

Chemijos
pramonė

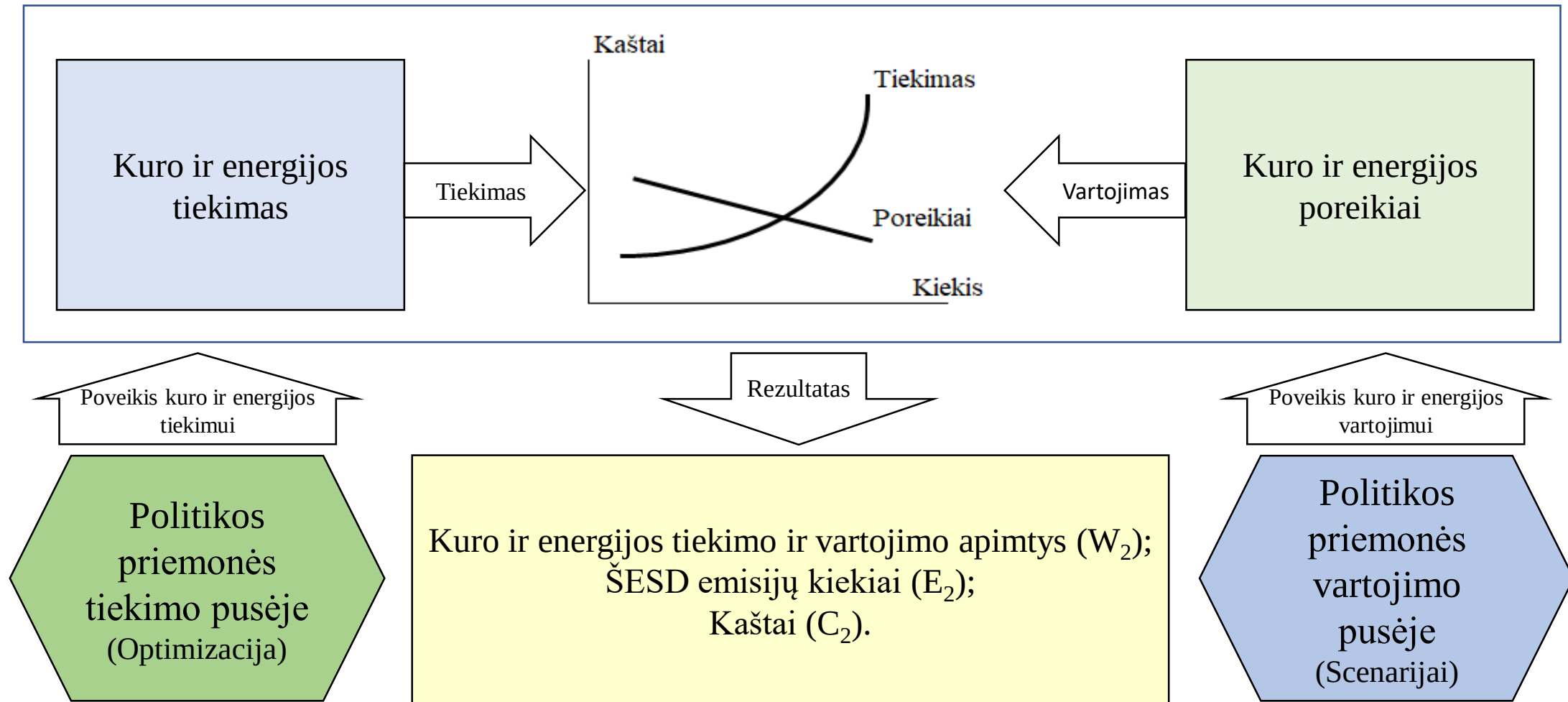
Mineralų
pramonė

Popieriaus
pramonė

Maisto
pramonė

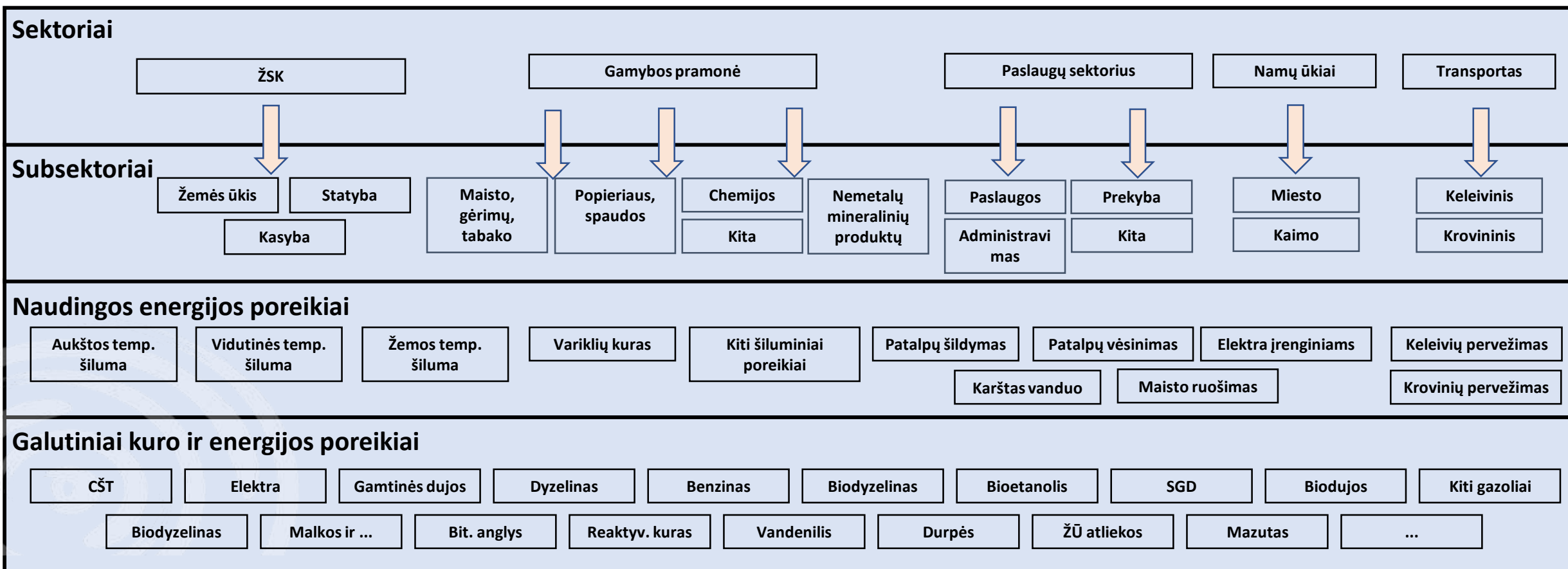
Kita
pramonė

Politikos priemonių vertinimas

Galima įvairių esamų ir planuojamų PP kombinacijų analizė (Scenarijų modeliavimas)

MAED-EnerLIT: Energijos poreikių dekompozicija

MAED-EnerLIT: Įvesties duomenys

EKONOMINIAI

- BVP
- BVP augimo tempai
- Sektorių ir subsektorių BVP dalys

DEMOGRAFINIAI

- Populiacija
- Populiacijos augimo tempai
- Gyventojų dalis miestuose
- Gyventojų dalis kaimuose
- Potencialios darbo jėgos dalis
- Darbo jėgos aktyvumas
- Gyventojų dalis dideliuose miestuose

TECHNOLOGINIAI

- Energijos intensyvumai
- Kuro dalis naudingos energijos poreikiuose
- Kurą naudojančių technologijų efektyvumas
- Specifinės energijos sąnaudos

GYVENIMO BŪDO

- Mobilumo poreikiai gyventojui
- Vidutinis keleivių sk. TP
- Pasiskirstymas pagal būsto tipą
- Vidutinis būsto dydis
- Karšto vandens poreikis
- Energijos poreikis maisto gamybai
- Energijos poreikis elektriniams įtaisams

APLINKOS

- Dienolaipsniai

MAED-EnerLIT: Bendrosios lygtys MAED

Naudingos energijos poreikis:

1. Vartojimo efektyvumo

Naudingos energijos poreikis = Specifinis energijos poreikis × lemiantis veiksnys

Galutinis kuro poreikis subsektoriuje:

2. Kuro kaitos

Galutinis kuro energijos poreikis = Naudingos energijos poreikis × $\frac{\text{Kuro dalis poreikiuose}}{\text{Efektyvumas}}$

3. Naudingos energijos gamybos efektyvumo

Modelyje skaičiavimų yra gerokai daugiau,, tačiau šios dvi lygtys perteikia MAED veikimo principo idėją.

MAED modelis leidžia vertinti trijų tipų politines priemones

Sukurta politinių priemonių modeliavimo sistema

- Kiekviena priemonė aprašoma atskirai
- Viena priemonė gali turėti kelis poveikius
- Tiek kiekviena priemonė, tiek poveikiai gali būti įjungiami ir išjungiami
- 2 priemonių taikymo būdai

Measure name	Comment	Enabled?	Application method
T1-E. Elektromobilių įsigijimo skatinimas		TRUE	
		TRUE	Add1
		TRUE	Add1
T2-E. Alternatyviųjų degalų infrastruktūros ir transporto plėtros		TRUE	
	Due to changed busses	TRUE	Add1
	Due to changed busses	TRUE	Add1
	Due to changed busses	TRUE	Add1
	Due to changed busses	TRUE	Add1
	Due to changed busses	TRUE	Add1
	Due to changed busses	TRUE	Add1
	Due to changed busses	TRUE	Add1
	Due to changed busses	TRUE	Add1
	Due to new busses	TRUE	Add1
	Due to new busses	TRUE	Add1
	Due to new busses	TRUE	Add1
	Due to new busses	TRUE	Add1
	Due to new busses	TRUE	Add1
	Due to new busses	TRUE	Add1

Parameter type	Parameter	Parameter ID	2023	2024	2025	2026	2027
Stock - Car stock r	NSBEV - Shares of r	Stock_NSBEV		7.7%	7.6%	7.3%	7.0%
	USBEV - Shares of r	Stock_USBEV		0.1%	0.1%	0.1%	0.1%
AbusM - Intracity b	esl - Diesel	AbusM_Diesl		54.5	105.4	154.1	202.7
AmotM - Intracity motorcycle travel by fuel, Mpk		Elctr		0.0	0.0	0.0	0.0
AbusP - Intracity bus travel by fuel, %		CNG		3.7	3.7	3.7	3.7
AbusM - Intracity bus travel by fuel, Mpk		CNG		0.0	0.0	0.0	0.0
InteP - Intercity travel by mode, %		Diesl		-58.3	-109.1	-159.9	-210.7
InteM - Intercity travel by mode, Mpk		Diesl		0.0	0.0	0.0	0.0
EcarP - Intercity car travel by fuel, %		Hydrg		0.0	0.0	2.1	4.3
EcarM - Intercity car travel by fuel, Mpk		Hydrg		0.0	0.0	0.0	0.0
EmotP - Intercity motorcycle travel by fuel, %		Electr		1.3	2.7	4.0	5.3
EmotM - Intercity motorcycle travel by fuel, Mpk		Electr		0.0	0.0	0.0	0.0
EbusP - Intercity bus travel by fuel, %		CNG		0.6	1.1	1.7	2.3
EbusM - Intercity bus travel by fuel, Mpk		CNG		0.0	0.0	0.0	0.0
EtraP - Intercity train travel by fuel, %		Diesl		-1.9	-3.8	-5.7	-7.6
EbusM - Intercity b	Diesl - Diesel	EbusM_Diesl		0.0	0.0	0.0	0.0

LTEnergy ir LTIndustry: Matematinis metodas

Tiesinis (dalinais sveikaskaitinis) programavimas

- Minimizuoti $c^T x$
- Esant apribojimams: $Ax \leq b$
- Kur:
 - x - kintamųjų vektorius (reikšmės randamos optimizavimo rezultate)
 - c – kaštų (išlaidų) vektorius (žinomi dydžiai)
 - b – apribojimų/limitų vektorius (žinomi dydžiai)
 - A – Koeficientų matrica (žinomi dydžiai)
 - $c^T x$ – tikslo funkcija
 - $Ax \leq b$ – lygčių/nelygybių sistema, kurios reikalavimai turi būti tenkinami, kai minimizuojama tikslo funkcija

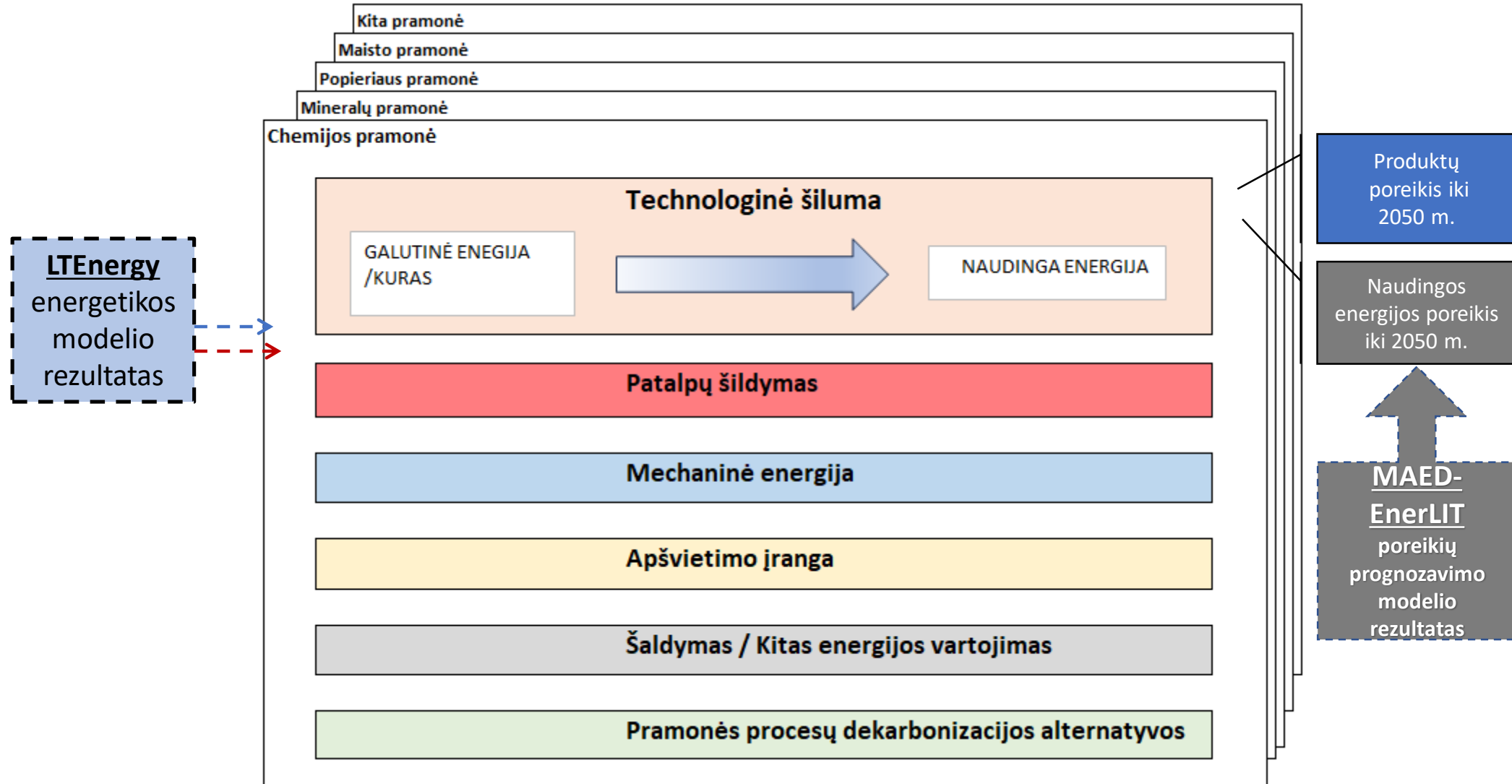
LTEnergy ir LTIndustry: Pagrindinė technologijas aprašanti informacija

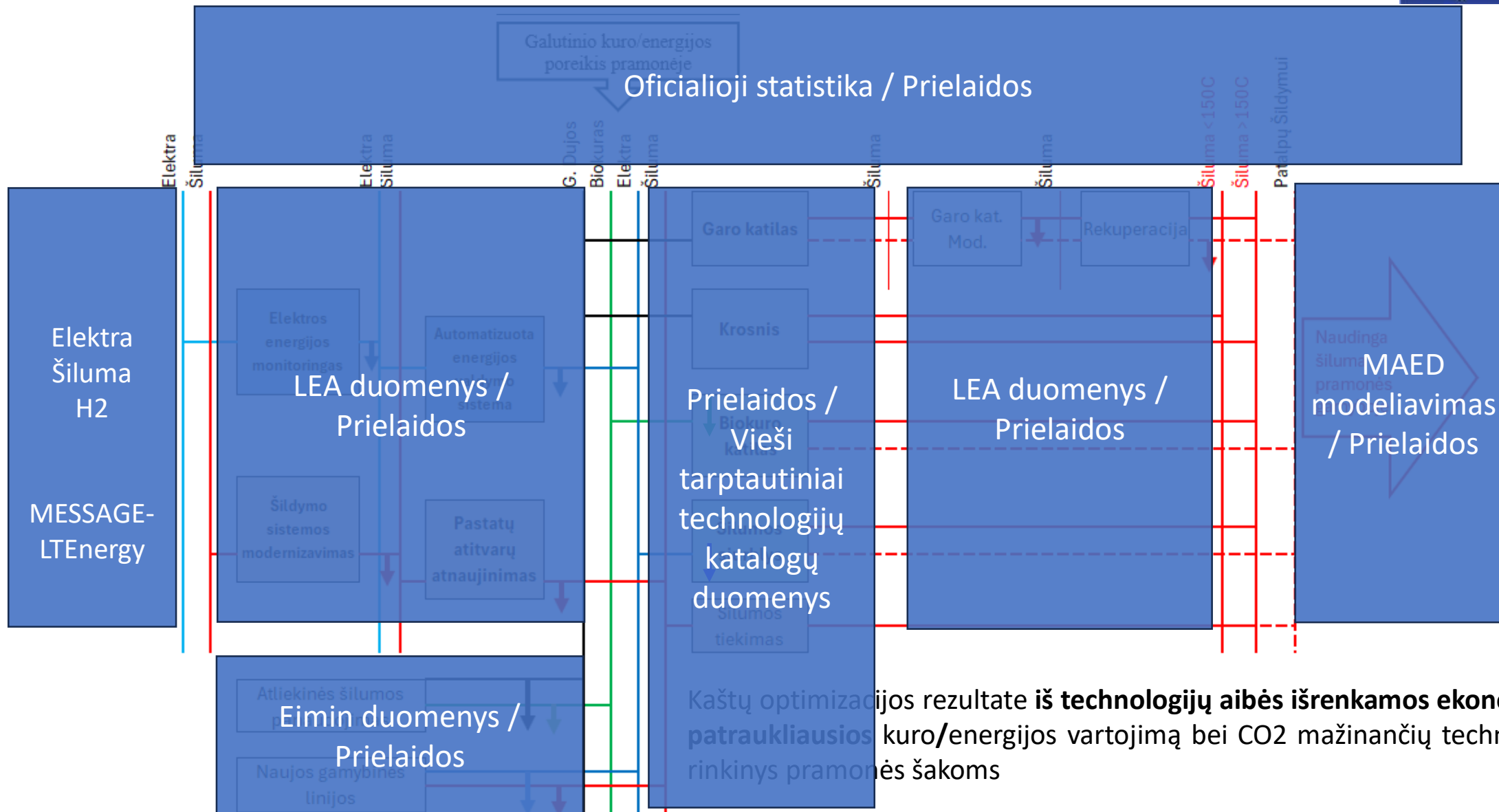
- Istorinė instaliuota galia (esamoms technologijoms) arba galima instaliuoti galia (naujoms kandidatiniams technologijoms)
 - Instaliuojamo bloko dydis, jei tai ak
 - Lyginamosios investicijos – investici
 - Lyginamosios pastoviosios eksploat
 - Lyginamosios kintamosios eksploatacinės išlaidos – eksploatacinės išlaidos produkcijos vienetui pagaminti
 - Modeliuojamų kuro ar energijos rūšių kainos – technologijoms modeliuojančioms kuro ar energijos importą/eksportą
 - Naudingo veikimo koeficientai (skirtingoms kuro rūšims ir produkcijos tipams)
 - Tarnavimo laikas
 - Statybos laikas
 - Neplaninės prastovos ir prastovos planiniuose remontuose
 - Nuo technologijos priklausančios lyginamosios (produkcijos vienetui) emisijos (pvz., NOx emisijos)
 - Galios kitimo greičiai
 - Galimybė dalyvauti skirtingų rezervinių paslaugų teikime (dažnio palaikymo, dažnio atstatymo ir atstatymo rezerve)
- Be reikiamos techninės informacijos joks modelis neveikia.
Reikiamam informaciniam aprūpinimui reikalingas glaudus suinteresuotų šalių bendradarbiavimas

LTIndustry: Modelio struktūra

LTIndustry: Detalus energijos procesų modeliavimas pramonėje

LTEnergy: Modelio struktūra funkcinė prasme

Duomenų paruošimo blokas (Excel)

Sektoriaus konfigūracija (nagrinėjamos sistemos su jų tarpusavio ryšiais)

Techniniai parametrai (galios, nvk, prieinamumas, manevringumas, tarnavimo laikas)

Ekonominiai duomenys (investicijos, eksploatacinės išlaidos, kuro kainos, parama, importo-eksporto kainos, baudos)

Poreikiai (pagal kuro-energijos rūšis, kitimą laike, teritorinį išsidėstymą)

Resursų prieinamumas (Pagal rūšis, kitimą laike, teritorinį išsidėstymą)

Gamtosauginiai apribojimai, Reikalavimai energetiniam saugumui

Energetikos raidos
ir funkcionavimo
optimizacijos blokas
su mažų rezultatų
masyvų apdorojimo
priemonėmis
(MESSAGE)

Didelių rezultatų masyvų apdorojimo blokas (Excel)

Instaliuotos galios ir gamyba

Išlaidos ir ribinės kainos

Emisijos į aplinką

Vizualizacija

LTEnergy: Modelio charakteristika

Modeliuojamas laikotarpis: nuo 2021 iki 2030 m pamečiui, 2035 ir toliau – kas penkerius metus;

Darbo režimų charakteristika: 5 sezonai, dvi tipinės paros sezone, 12 laiko segmentų paroje;

Modeliuojama:

- a) Visų (pagal šalies detalų balansą) kuro ir energijos rūšių gavyba, importas, eksportas bei tiekimas galutiniams vartotojams
- b) Naftos produktų gamyba ir jų maišymas su biodegalais,
- c) Vandenilio gamyba, importas-eksportas bei vartojimas
- d) Esamos ir potencialiai galimos elektrinės (saulės, vėjo, iškastinio kuro, atliekų, branduolinės, hidroelektrinės ir pan.)
- e) Centralizuotai tiekiamos šilumos gamyba skirtingo tipo technologijomis Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Utenoje, likusioje šalies dalyje.
- f) Elektros, šilumos ir vandenilio saugyklos (paros, savaitės, sezoninės)
- g) ŠESD emisijos dėl kuro deginimo, įskaitant ŠESD sugaudymą naftos perdirbimo gamykloje ir kai kuriose naujose elektrinėse, ŠESD transportavimą ir saugojimą. Skiriama ETS ir Non-ETS sektoriai. Taikomi emisijų ribojimai ir emisijų kainos.

Modelio dydis: 800 000+ lygčių ir 1 000 000+ kintamųjų

LTEnergy: Procesų nepastovumo modeliavimas

Įvairūs kitimai, vykstantys energetikos sistemoje, vertinami:

Nagrinėjamą laiko intervalą reprezentuojant **keletų modeliuojamųjų metų**, kuriuose įvairiems modeliuojamą sistemą charakterizuojantiems parametrams (pvz., poreikiams, kainoms, emisijų ribojimams, technologijų rodikliams ir pan.) suteikiamos skirtingos reikšmės

Atskirus metus skaidant į **charakteringus sezonus** (šaltasis, šiltasis, sausasis, drėgnasis ir pan.), sezonus toliau skaidant į **charakteringas paras** (darbo dienos, savaitgaliai, šventinės dienos, vėjuotos paros, nevėjuotos paros, saulėtos paros ir pan.).

Charakteringos paros toliau skaidomos į **tipinius laiko intervalus**, kuriuose galima laikyti, kad viskas sistemoje lieka stabilu (nekintantys poreikiai, energijos kainos, vėjo greitis, saulės apšvita ir pan.)

Sistemos darbą kiekviename tipiniame laiko intervale aprašant matematinėmis lygtimis, tuo pačiu vertinant sąsajas tarp gretimų laiko intervalų

LTEnergy: Politikos priemonių modeliavimas (pavyzdžiai)

Priemonė	Vertinimas modelyje
AEI1-E Finansinė parama gaminantiems vartotojams	Modeliuojama paramos dydžiu mažinant investicijas į vartotojų diegiamas energijos gamybos technologijas
AEI2-E AEI plėtra Baltijos jūroje	Garantuotai plėtrai numatomame laikotarpyje užduodama jūrinių vėjo elektrinių įvedama galia. Negarantuotai plėtrai nurodomas šių technologijų plėtros potencialas
AEI4-E AEI elektrinių ir kaupimo įrenginių diegimas juridiniams asmenims ir AEI bendrijoms	Jei tai privalomas diegimas nurodoma įrenginių plėtros dinamika. Jei skatinama plėtra – technologijose įvertinama skiriama parama investicijoms ar eksploatacinėms išlaidoms
AEI13-E Skatinti AEI panaudojimą CŠT šilumos energijai gaminti įvertinant saulės energiją naudojančių technologijų, šilumos siurblių ir šilumos saugyklų panaudojimo galimybes CŠT sistemose	Minėtų technologijų panaudojimo galimybės įvertinamos detalai modeliuojant CŠT sistemų funkcionavimo ir plėtros galimybes. Jei taikomas finansinis skatinimas, atitinkamai koreguojami technologijų kaštai

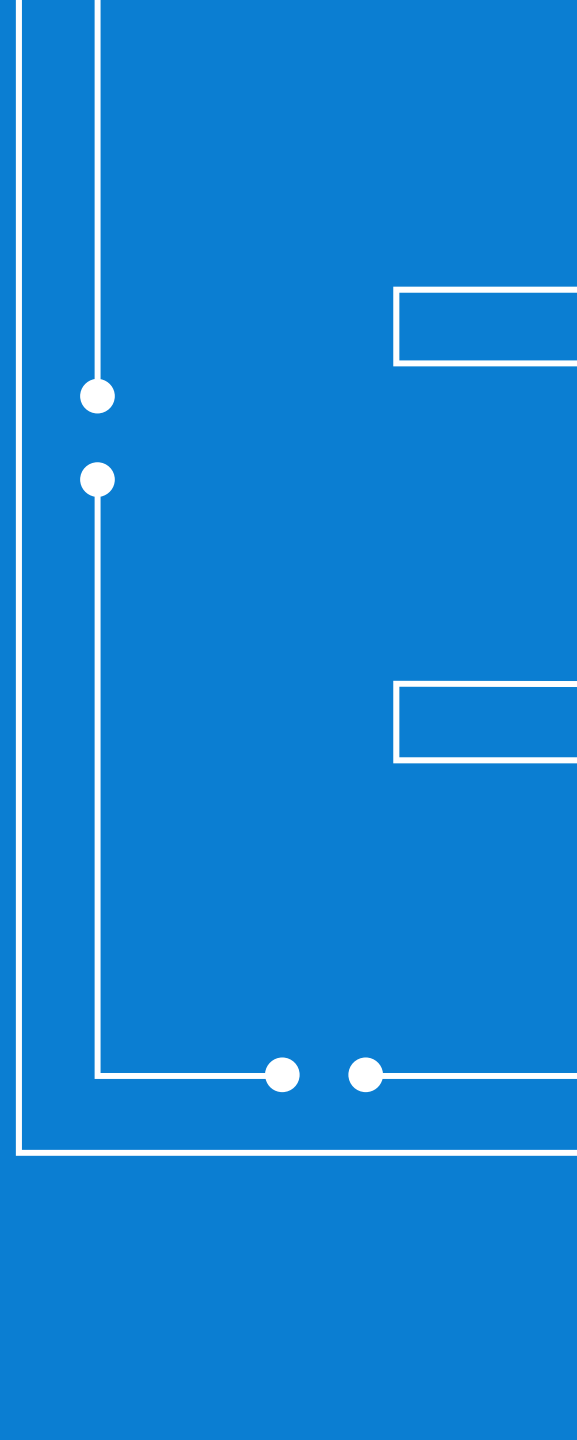
Modeliavimo išdavoje gaunami rezultatai

- **Optimali energetikos technologijų** (elektrinių, energijos transportavimo įrenginių, gamtosauginių priemonių, kuro tiekimo grandžių ir t.t.) **struktūros** (instaliuotų galių) **dinamika visame nagrinėjamame laikotarpyje,**
- Visų technologijų **energijos gamyba, kuro suvartojimai** bet kuriuo nagrinėjamo laikotarpio momentu, įskaitant sezonus, savaites, paras;
- Metiniai ir detalesni **kuro ir energijos balansai** (įskaitant importą-eksportą) visame nagrinėjamame laikotarpyje,
- Kiekvienos energetikos technologijos, energetikos sektoriaus ar visos energetikos sistemos į aplinką **išmetimų teršalų apimtys,**
- Reikalingų **investicijų apimtys** energetikoje, atskiruose sektoriuose, atskiroms technologijoms, jų pasiskirstymas laike viso nagrinėjamo laikotarpio,
- **Eksploatacinių išlaidų apimtys** pagal atskiras technologijas, energetikos sektorius, jų kitimo dinamika laike viso nagrinėjamo laikotarpio,
- Atskirų energijos rūšių **ribinės kainos** atskirose energijos tiekimo grandinės taškuose (stambiams objektams, smulkiems objektams, atskiroms vartotojų grupėms ir kt), **energetikos sistemai** funkcionuojant rinkos sąlygomis,
- Kita.

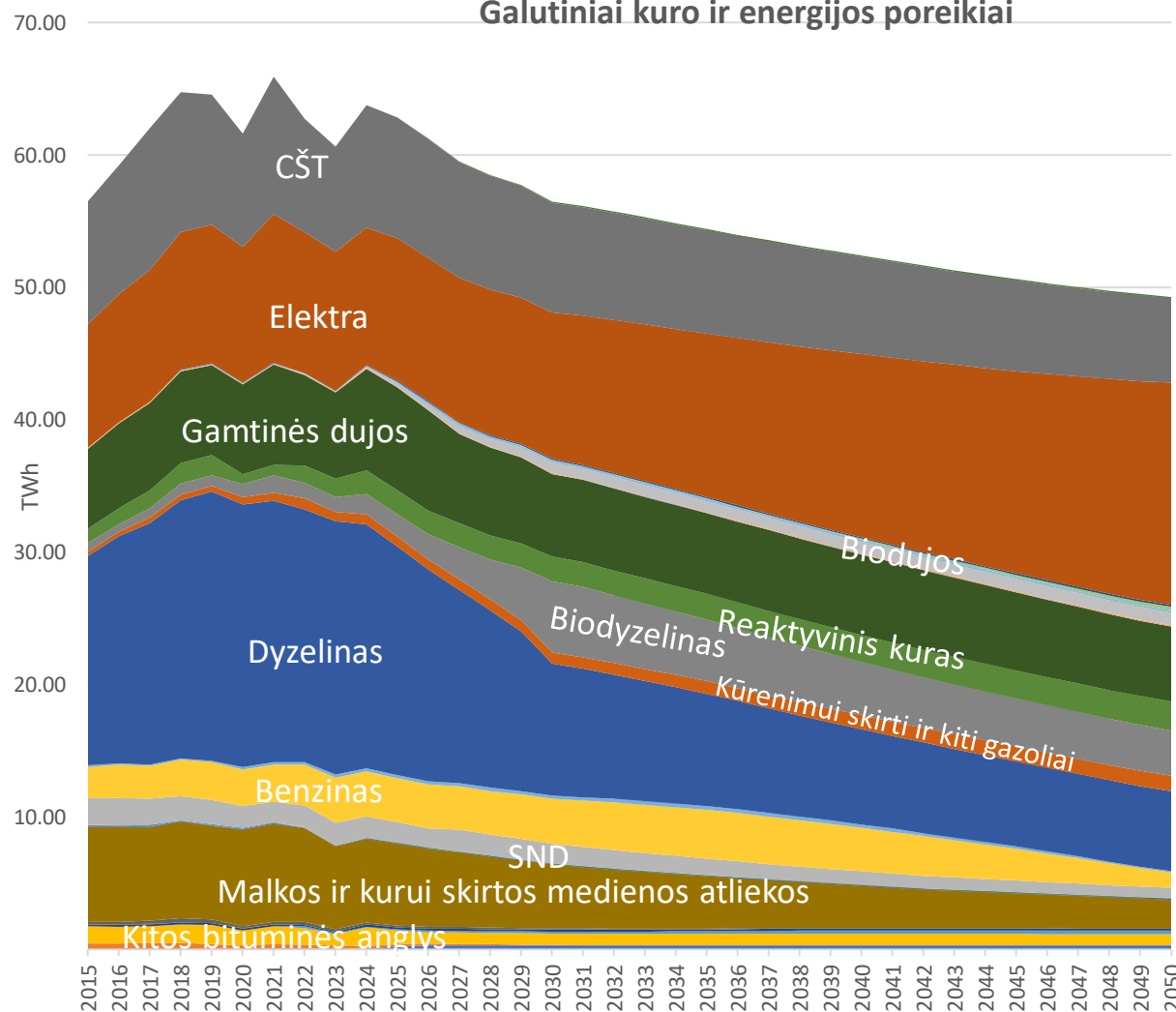
Rezultatų pavyzdžiai (Iš skirtingų scenarijų)

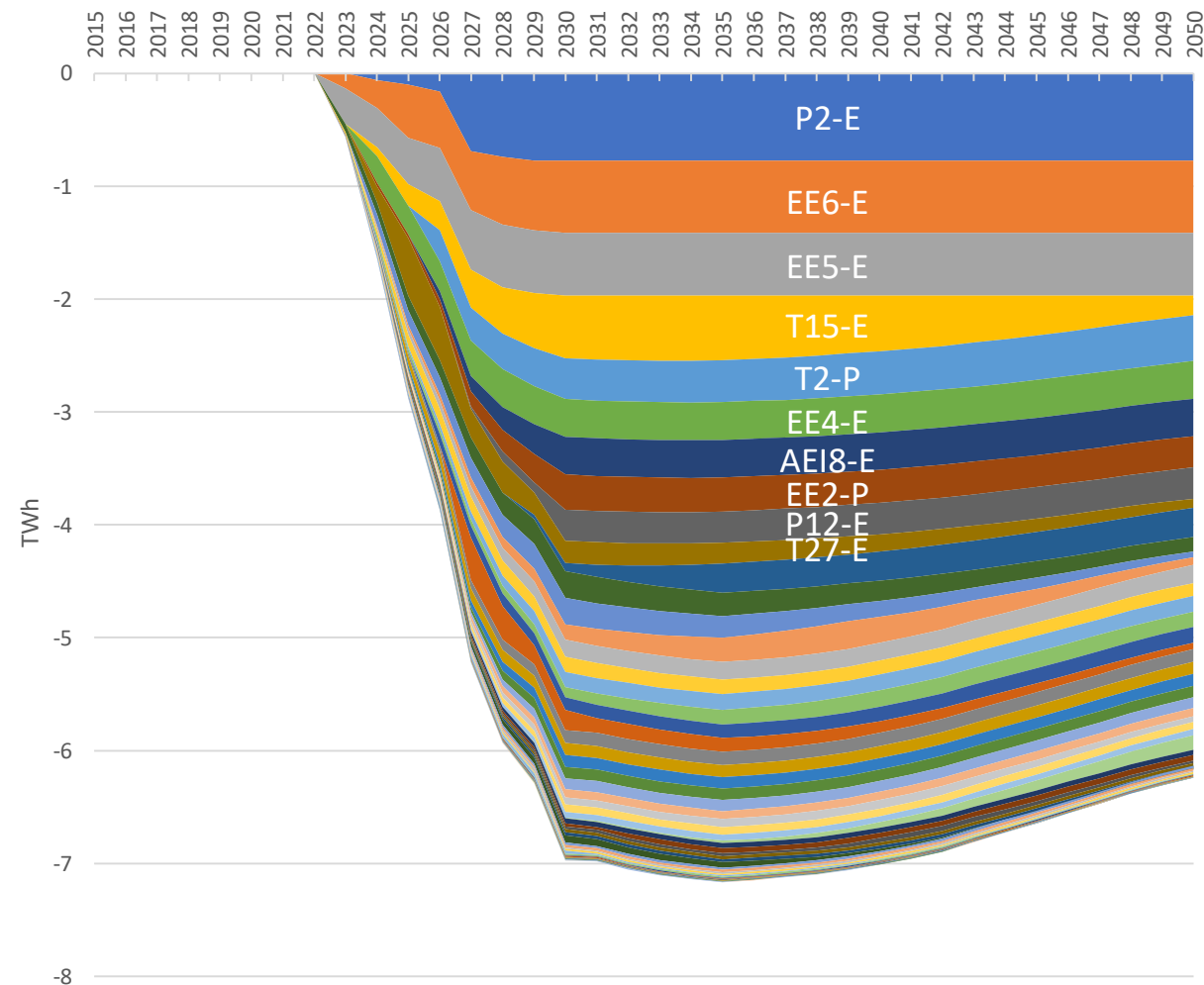
MAED-EnerLIT: Modeliu gaunami rezultatai

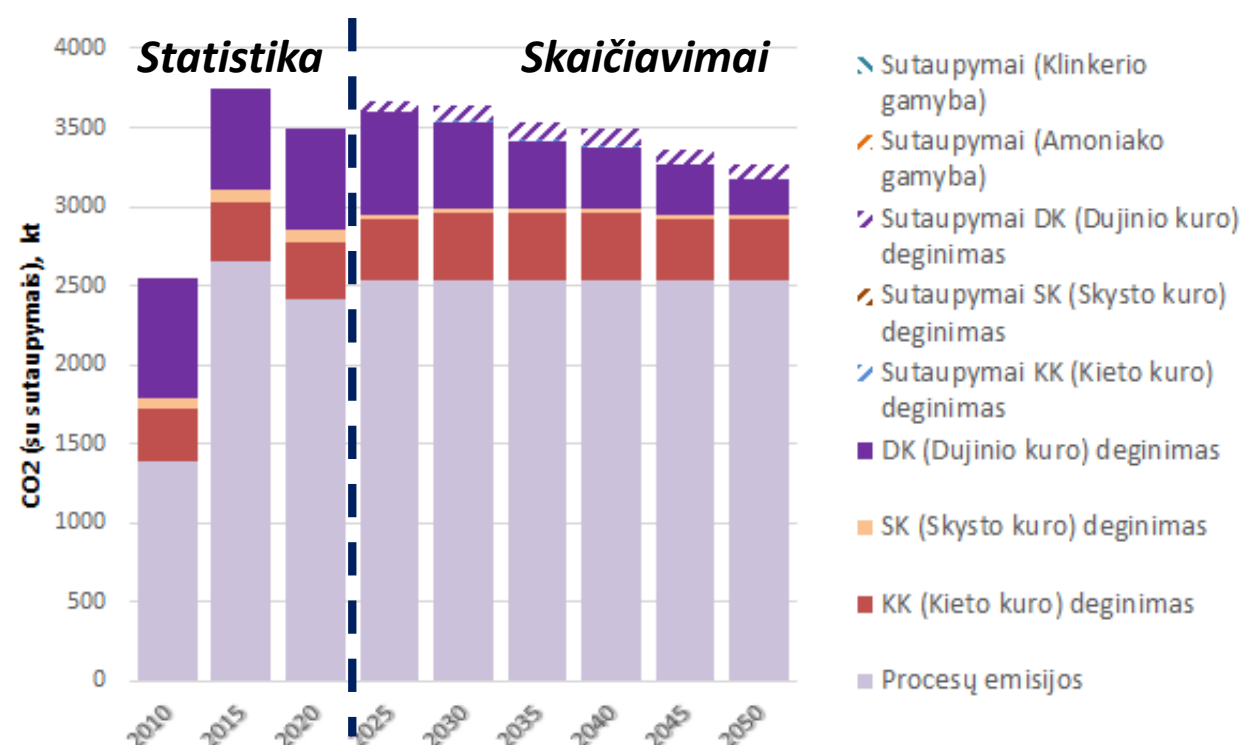
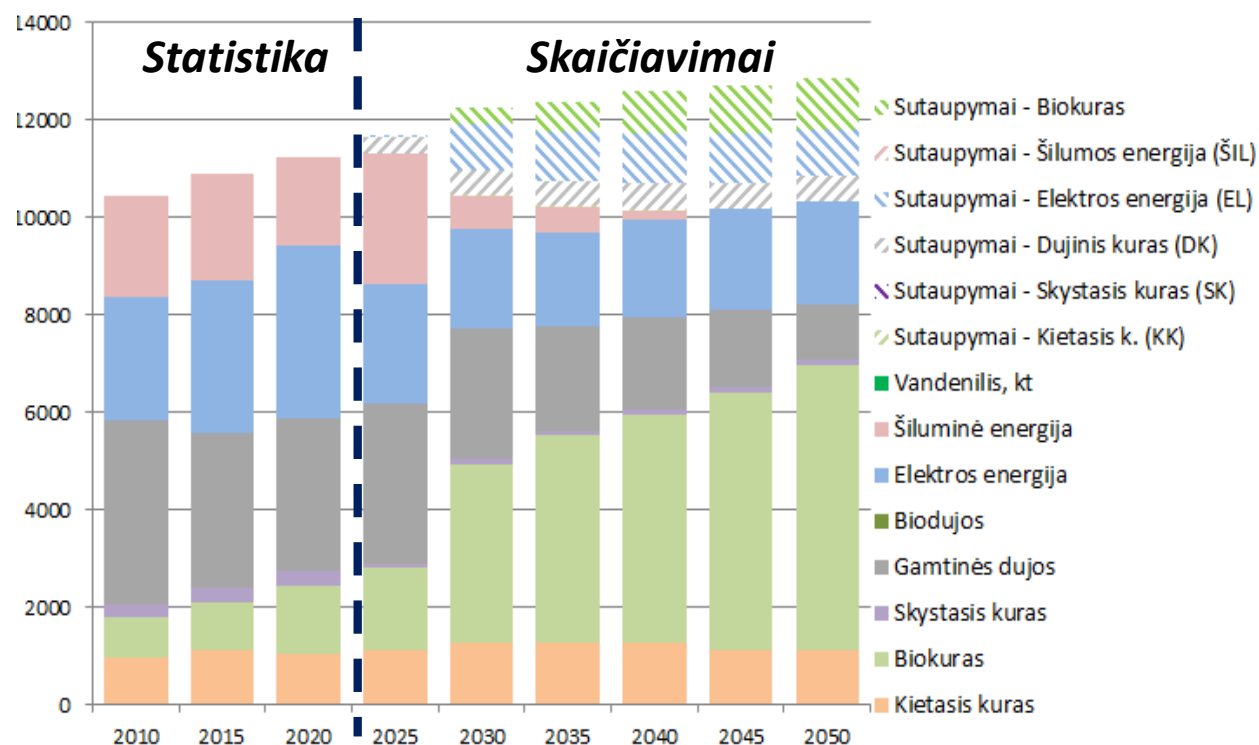
Galutiniai kuro ir energijos poreikiai

Energijos sutaupymai pagal priemones

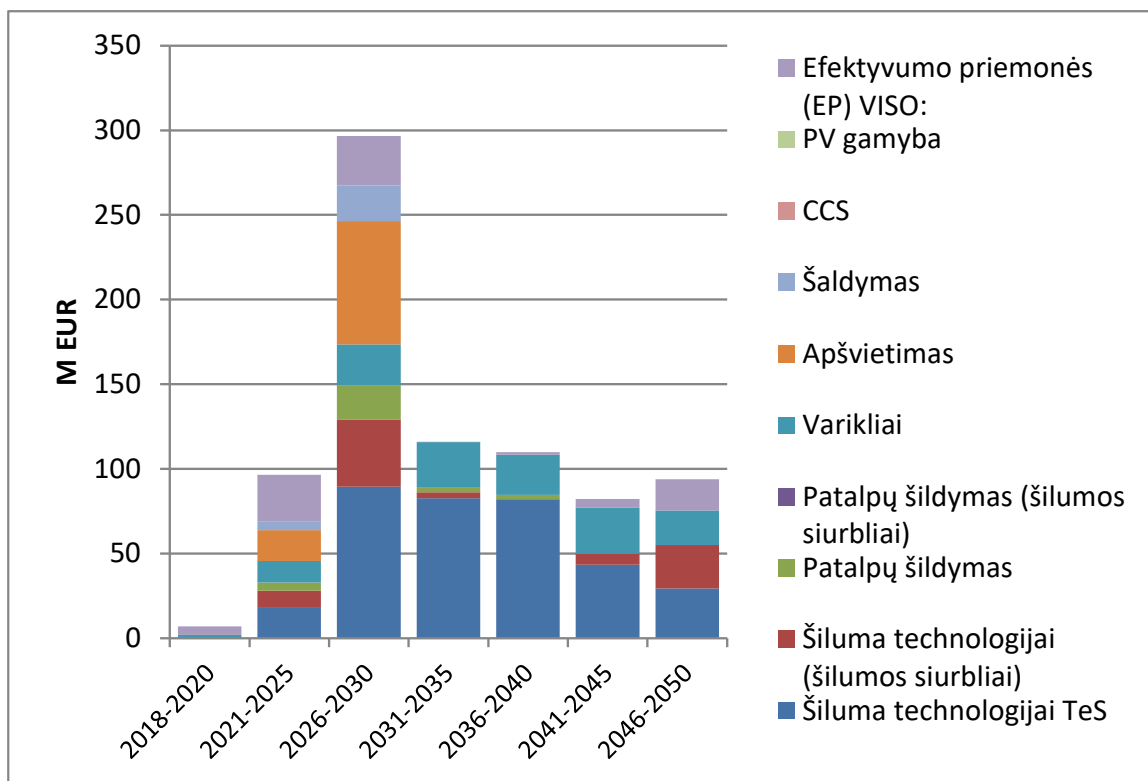
LTIndustry: Gaunami rezultatai

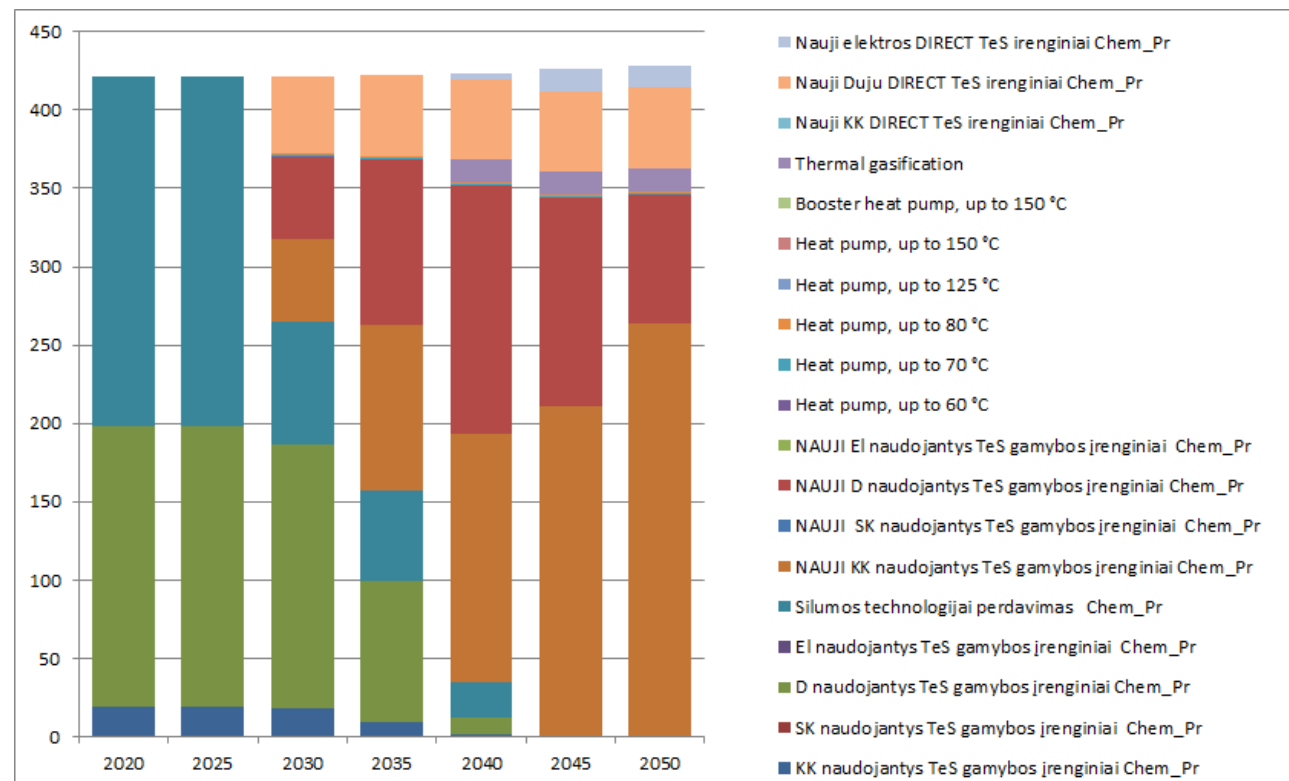
LTIndustry: Gaunami rezultatai

Investicijos

Technologijų kaita, MW

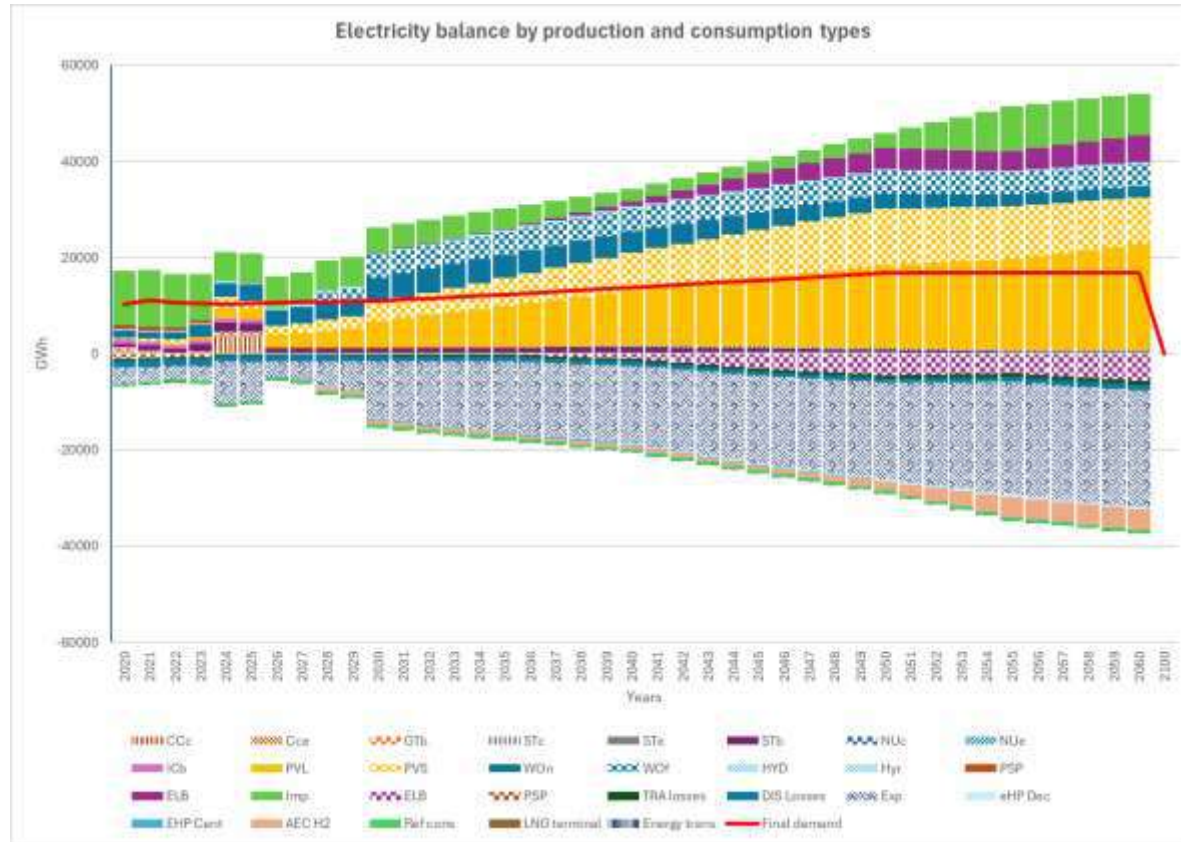
LTEnergy: Kuro balansas (fragmentas)

[illegible]

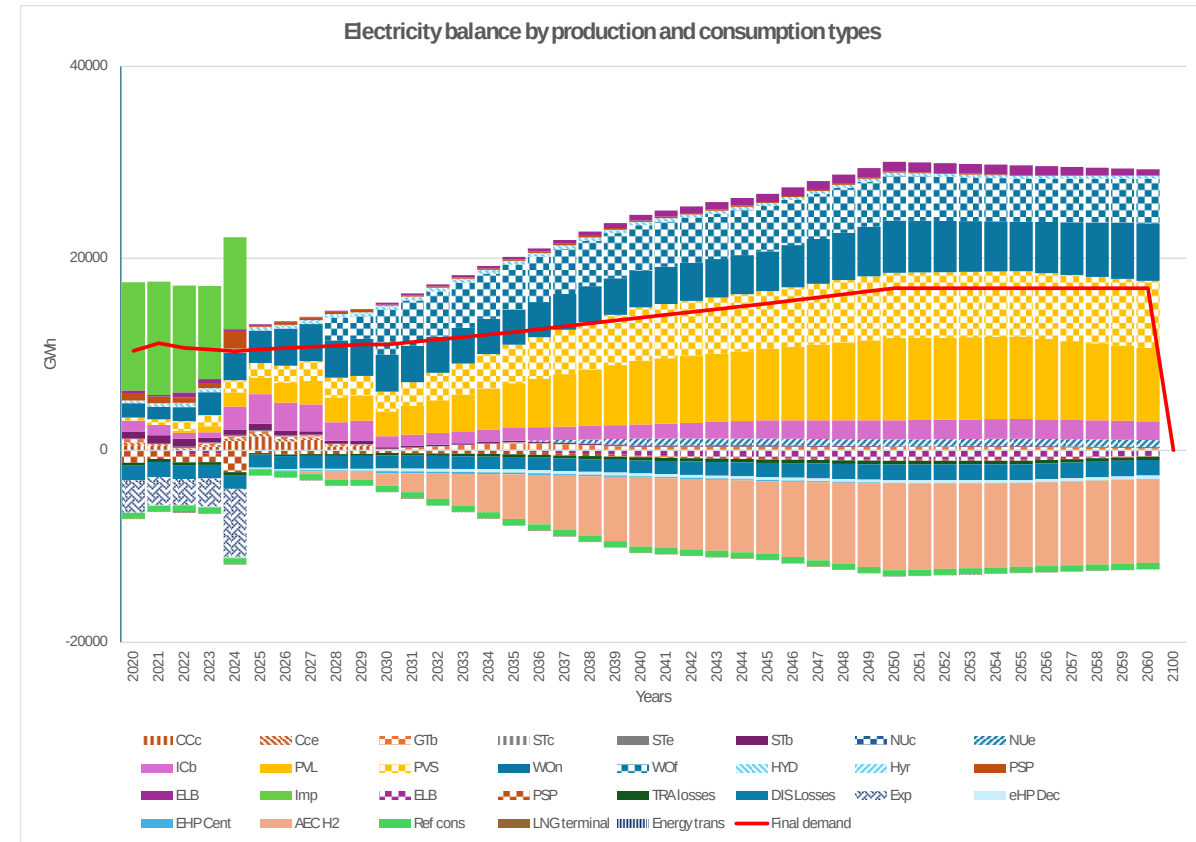
LTEnergy: Elektros energijos balansas

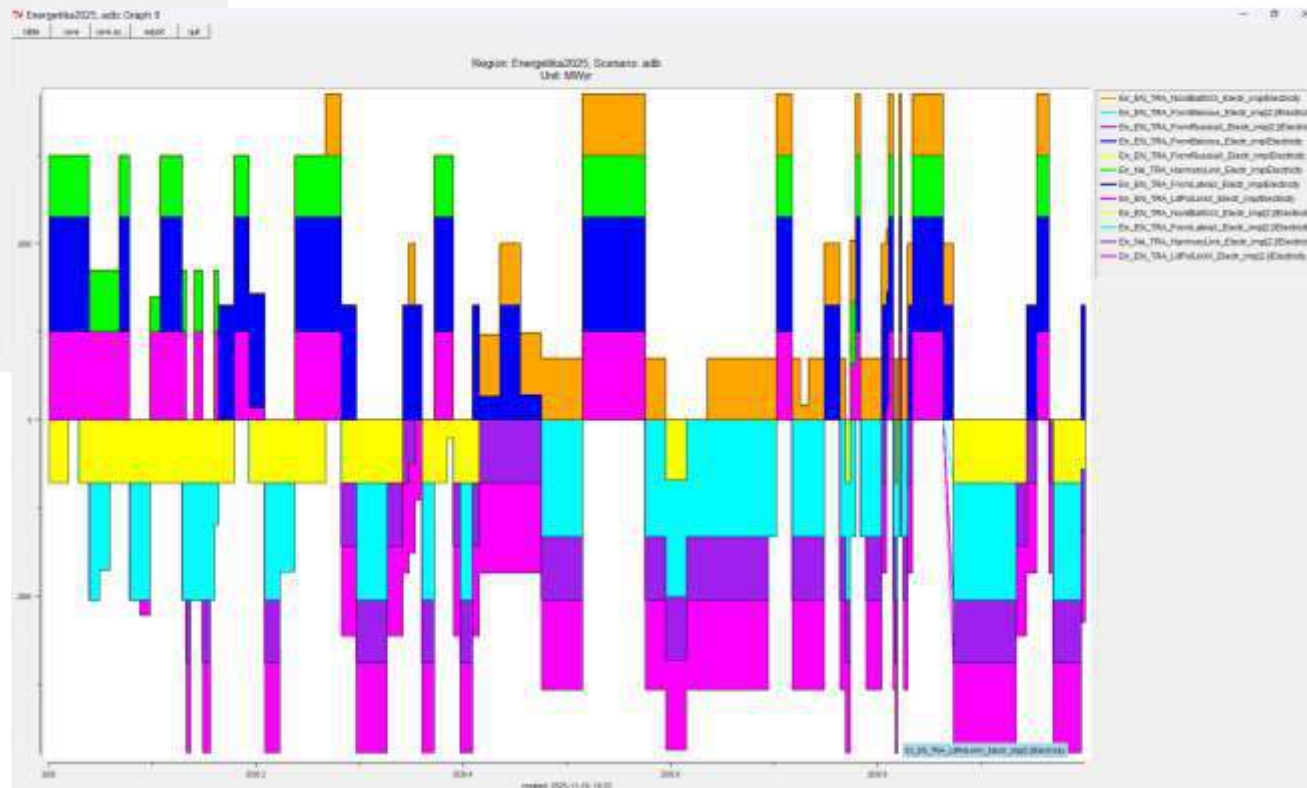
Esant importo-eksporto galimybei

Susibalansuojanti sistema

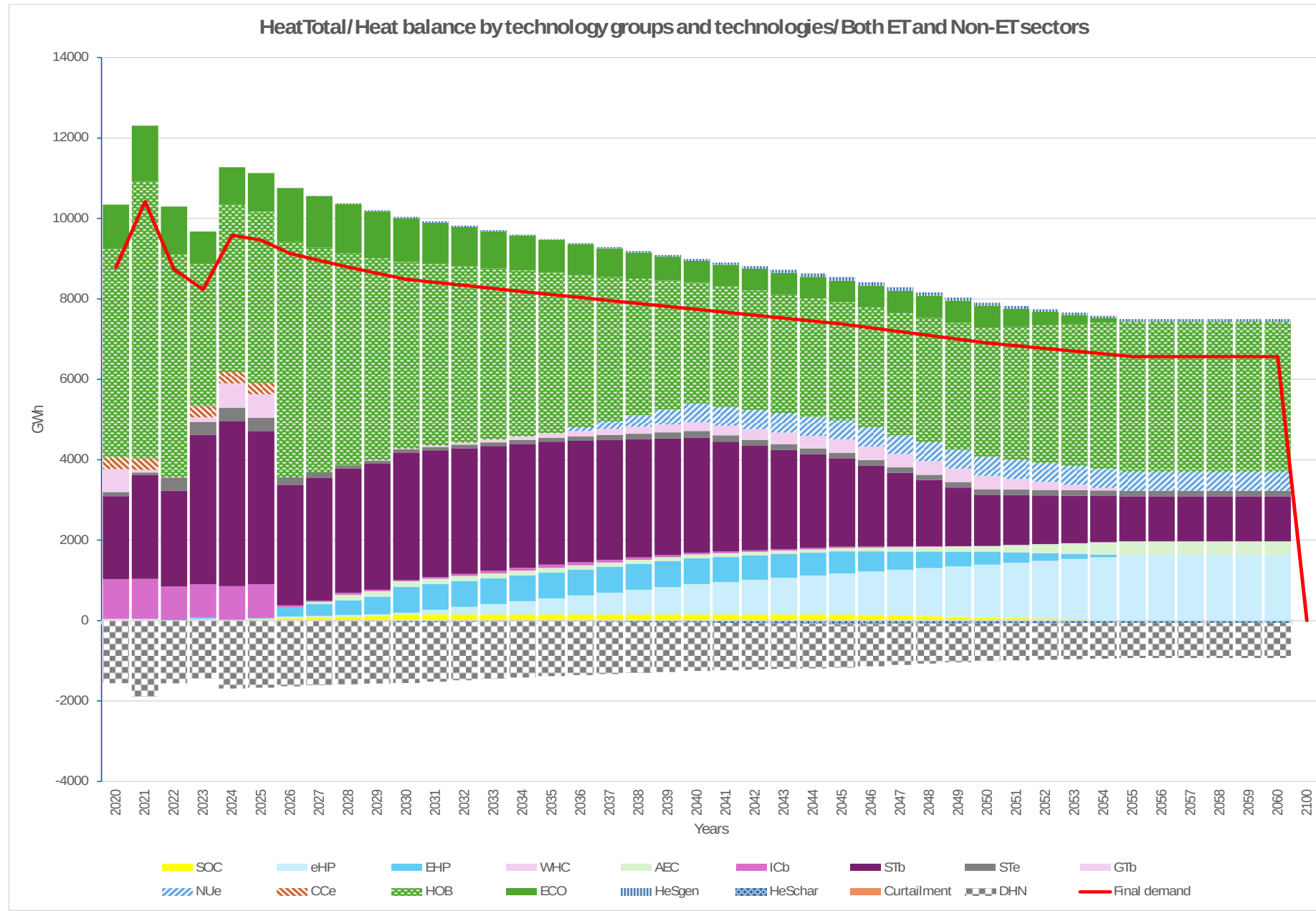

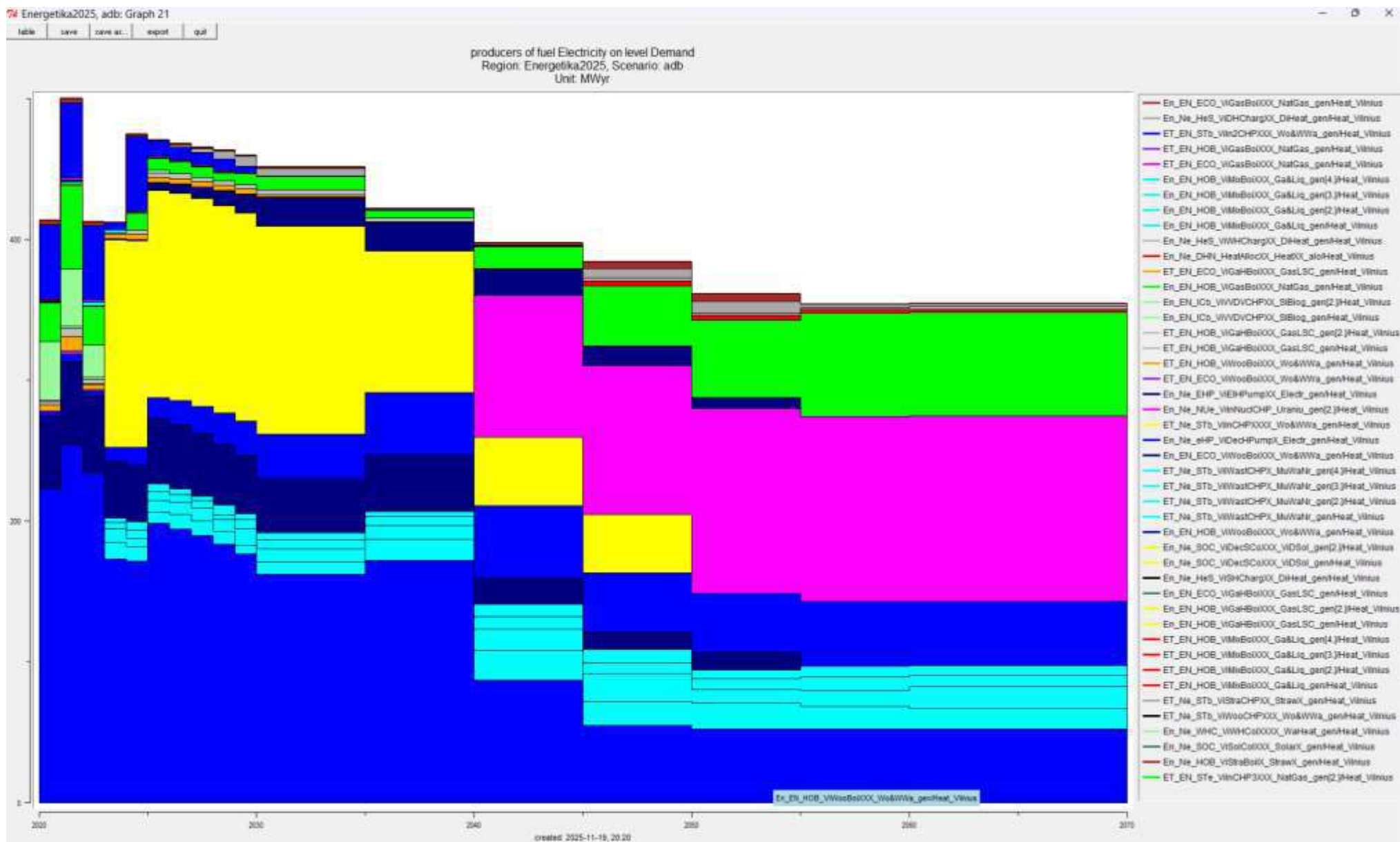

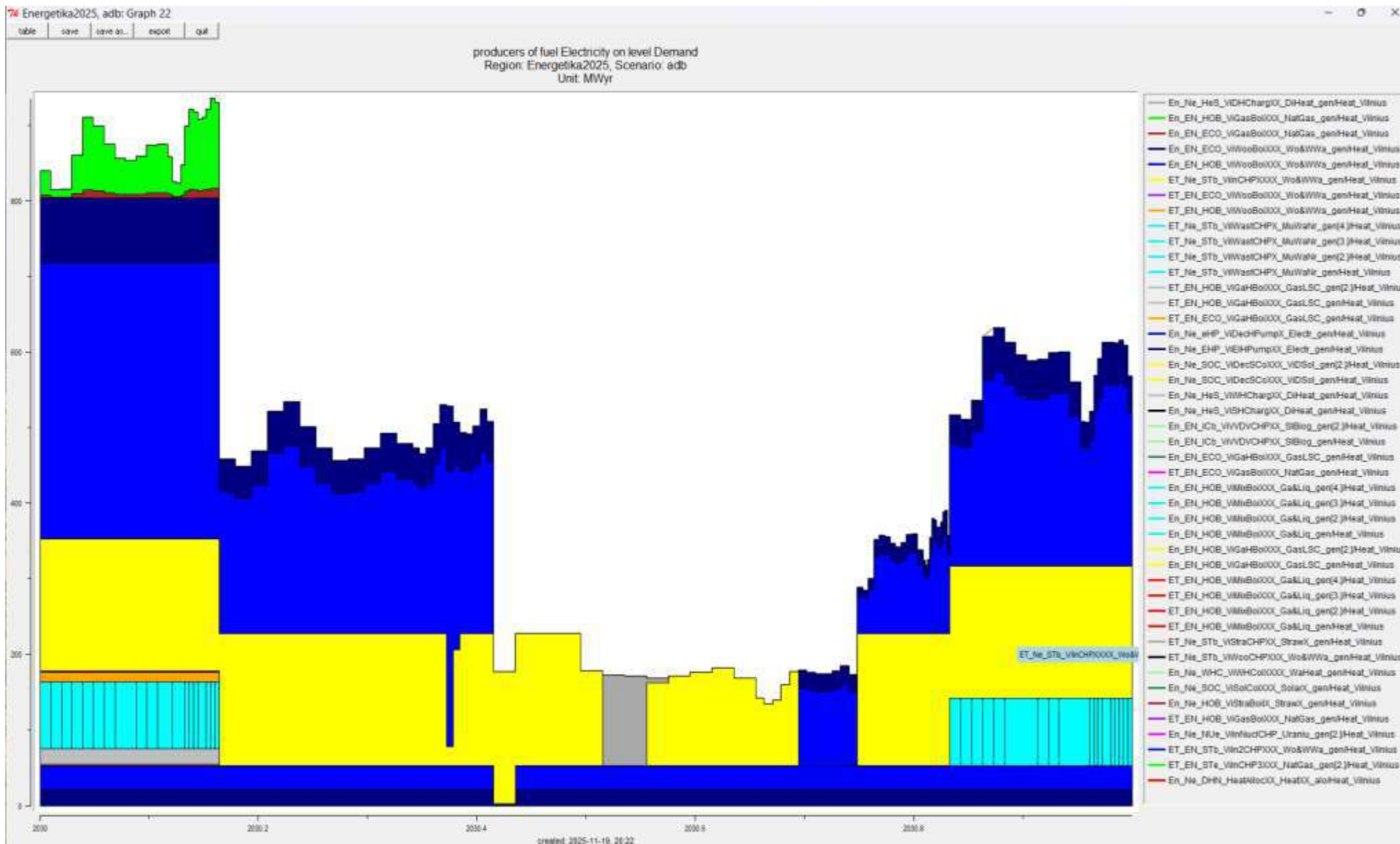
LTEnergy: Šilumos gamyba pagal technologijų tipus

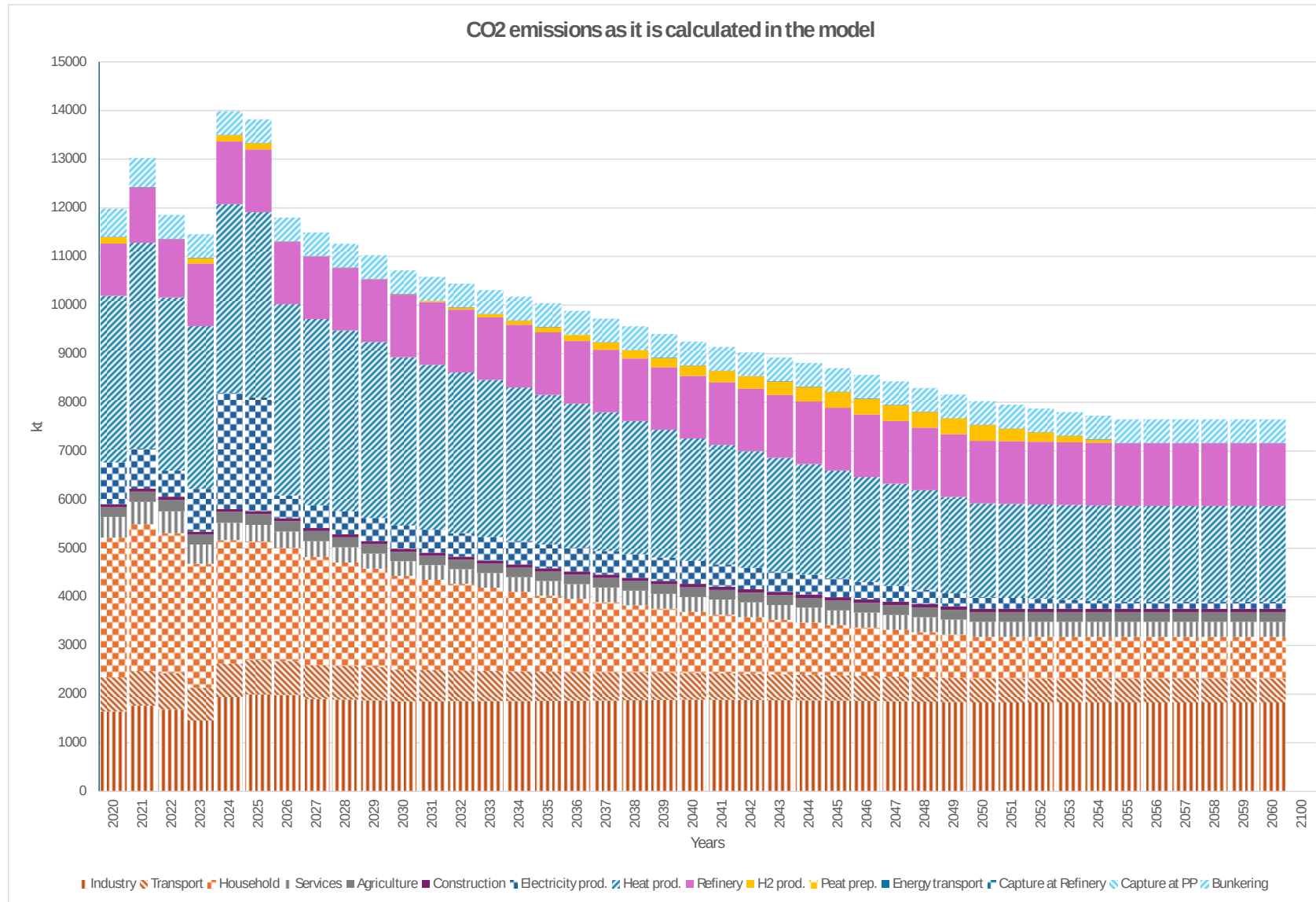
LTEnergy: Šilumos gamyba Vilniaus mieste

LTEnergy: Šilumos gamyba Vilniuje metų bėgyje

LTEnergy: CO2 emisijos

LTEnergy: Politikos priemonės

Policy measures

Priemonė AB1-E. Finansinė parama gaminantiems vartotojams saulės elektrinės paskirstymo tinkle

1349 PolicyMResults!B74: CW93

AB1-E. Finansinė parama gaminantiems vartotojams saulės elektrinės paskirstymo tinkle

				2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Technology modelling this measure:	En_Ne_PVS_AB1EGVartD_SolarX_gen		En_Ne_PVS_AB1EGVartD_SolarX_gen																
Capacity data	Given bound on new annual capacity addition	Lower bound	MW	0	0	72	68.22	57.36	44.76	36.42	7.98	0	0	0	0	0	0	0	0
		Upper bound	MW	0.001	0.001	72.01	68.23	57.37	44.77	36.43	7.99	0.001	0.001	0.001	0.001	0.001	0.001	0.001	0.001
	Annual capacity addition	Result	MW	0	0	72.01	68.23	57.37	44.77	36.43	7.99	0	0	0	0	0	0	0	0
	Total Installed capacity	Result	MW	0	0.002	72.012	140.242	197.612	242.382	278.812	286.802	286.803	286.804	286.807	286.808	286.809	286.81	286.811	286.812
Investments and subsidies on investments	Total investment cost (For investors)	Result	Thous. Euros	0	0	34780.83	31795.18	25759.13	19340.64	15118.45	3180.02	0	0	0	0	0	0	0	0
	Actual per unit cost	Assumed	Eur/kW	800	783	766	749	732	715	698	681	664	647	630	623	616	609	602	595
	Used in calculations	Used in calculations	Eur/kW	517	500	483	466	449	432	415	398	381	647	630	623	616	609	602	595
	Subsidies	Given as PM specification	Eur/kW	283	283	283	283	283	283	283	283	283	0	0	0	0	0	0	0
	Total subsidies	Result	Thous. Euros	0	0	20378.83	19309.09	16235.71	12669.91	10309.69	2261.17	0	0	0	0	0	0	0	0
Operation and maintenance cost	Fixed O&M cost	Result	Thous. Euros	0	0.0224	792.132	1511.809	2086.783	2506.23	2821.577	2839.34	2776.253	2713.166	2650.097	2629.599	2609.101	2588.603	2568.105	2547.608
	Variable O&M cost	Result	Thous. Euros	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Annual energy production	Electricity	Lower bound	MWyr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Upper bound	MWyr	9999	9999	9999	9999	9999	9999	9999	9999	9999	9999	9999	9999	9999	9999	9999	9999
		Result	MWyr	0.0002	0.0004	16.1835	31.517	44.41	54.4713	62.6583	64.4539	64.4542	64.4544	64.4551	64.45532	64.45554	64.45576	64.45598	64.4562
	Heat	Lower bound	MWyr																
		Upper bound	MWyr																
		Result	MWyr																
Saved CO2 emissions	From electricity production. Annual values	Result	kt CO2eq.	0.342116	1.876559	0.712241	40.76063	1.593077	-0.76591	-2.29523	-3.51959	-4.52804	-5.31626	-1.5602	0.54388	2.647938	4.751976	6.855995	8.959996
	From heat production. Annual values	Result	kt CO2eq.																

Vietoj išvadų ar rekomendacijų

Rengiant NEKSVP reikia analizuoti **kaip turi būti vystoma šalies energetika**, optimalų naudojamų technologijų poaibį suformuojant iš esamų, modernizuotinų ir naujų technologijų aibės, tuo pačiu užtikrinant **energetinio saugumo, gamtosauginius ir kitus reikalavimus** bei **minimizuojant** energetikos plėtros ir funkcionavimo **kaštus neapibrėžtumo sąlygose**; Tai ne epizodinis, o **tęstinis procesas**, apimantis rengimo, įgyvendinimo, kontrolės ir adaptavimo fazes. NEKSVP (kaip strateginis dokumentas) – tai periodinis tęstinio proceso rezultatų apibendrinimas;

Tai daug ir detalios techninės, ekonominės, gamtosauginės ir kitos informacijos bei atskirų sričių specialistų gilios kompetencijos reikalaujantis procesas. Tam reikalingas **glaudus ir tikslingai orientuotas, su aiškiomis veiklos sritimis ir atsakomybėmis, pastoviai veikiantis** mokslo, verslo, aplinkosaugos, sprendimų priėmimo ir kitų organizacijų bendradarbiavimas;

Tai kompleksinė problema, apimanti tiek energetikos sektorių, tiek susijusias ūkio šakas, kurios sprendimui **racionalu pasitelkti matematinius modelius**.

LITHUANIAN
ENERGY
INSTITUTE

✉ arvydas.galinis@lei.lt

2026 kovo 3

Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

LIETUVOS NACIONALINIS PASTATŲ RENOVACIJOS PLANAS IKI 2050 m. (NPRP)

Būsto prieinamumo politikos grupė

Vyresn. patarėjas

Martinas Nyderis

2026 m. kovo 3 d.

NPRP – TIKSLAS IR UŽDAVINYS

- Tikslas – klimatui neutralus ir energišškai efektyvus pastatų fondas;
- Teisinis pagrindas – ES Direktyva (ES) 2024/1275;
- Uždavinys – iki 2050 m. atnaujinti visą pastatų fondą.

1. SIEKTINAS REZULTATAS - IKI 2050 m. LIETUVOJE SUKURTI VISAI NETARŠŲ PASTATŲ FONDA (PF)

Nustatomi minimalūs reikalavimai dėl:

- Pastatų energinio naudingumo apskaičiavimo metodikos principų;
- Minimaliųjų energinio naudingumo reikalavimų taikymo;
- Minimaliųjų energinio naudingumo standartų esamiems pastatams taikymo;
- Saulės energijos pastatuose;
- Renovacijos pasų;
- Nacionalinių renovacijos planų;
- Pastatų energinio naudingumo sertifikavimo.

Visai netaršus pastatas – tai pastatas, kuris jo naudojimo vietoje neišskiria anglies dioksido, nenaudoja iškastinio kuro, o jo energijos poreikis yra ne mažiau kaip 10 proc. mažesnis už A++ energinio naudingumo klasės pastatams nustatytą ribinę vertę.

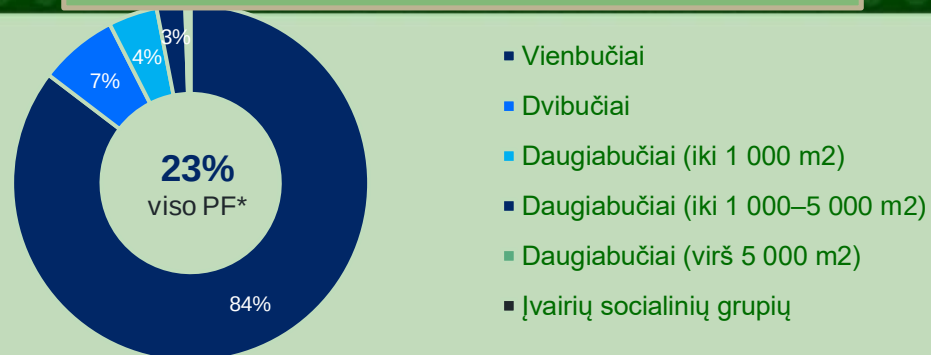
Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

2. LIETUVOS NACIONALINIO PASTATŲ FONDO APŽVALGA

Gyvenamieji pastatai sudaro 23,4 proc. viso pastatų fondo pagal skaičių ir 54,9 proc. pagal užimamą plotą

Gyvenamųjų pastatų pasiskirstymas pagal skaičių (vnt.)

Didžiąją dalį gyvenamųjų pastatų sudaro vienbučiai pastatai (89,7 proc.), o mažiausią – daugiabučiai virš 1500 kv. m. ir įv. socialinių grupių pastatai (0,3 proc.)

Gyvenamųjų pastatų pasiskirstymas pagal plotą (kv. m.)

Didžiąją dalį gyvenamųjų pastatų sudaro vienbučiai pastatai, o mažiausią – įv. socialinių grupių pastatai (2,6 proc.) ir dvibučiai namai (3,5 proc.)

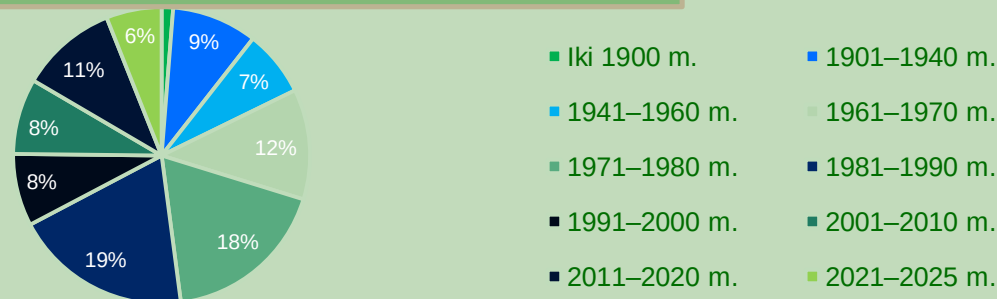
* PF – pastatų fondas

Gyvenamųjų pastatų pasiskirstymas pagal statybos laikotarpius (vnt.)

18 proc. gyvenamųjų pastatų buvo pastatyta 1901–1940 m., o mažiausiai – 1991–2000m. (4 proc.). Nuo 2011 m. buvo pastatyta apie 18 proc. visų gyvenamųjų pastatų

Gyvenamųjų pastatų pasiskirstymas pagal statybos laikotarpius (tūkst. kv. m.)

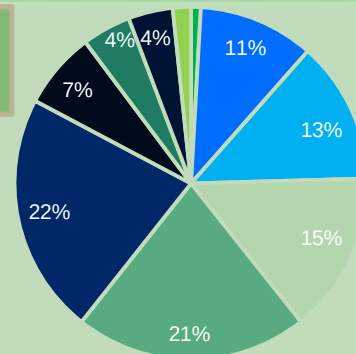

Didžiausias gyvenamųjų pastatų plotas buvo pastatytas 1971–1990 m. (37 proc.).

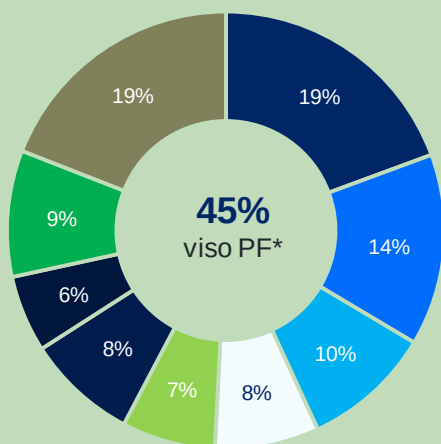
Negyvenamieji pastatai sudaro 76,6 proc. viso pastatų fondo pagal skaičių ir 45,1 proc. pagal užimamą plotą. Beveik pusė negyvenamųjų pastatų buvo pastatyta 1971–1990 m. laikotarpiu

Negyvenamųjų pastatų pasiskirstymas pagal
statybos laikotarpius (vnt.)

- Iki 1900 m.
- 1901–1940 m.
- 1941–1960 m.
- 1961–1970 m.
- 1971–1980 m.
- 1981–1990 m.
- 1991–2000 m.
- 2001–2010 m.
- 2011–2020 m.
- 2021–2025 m.

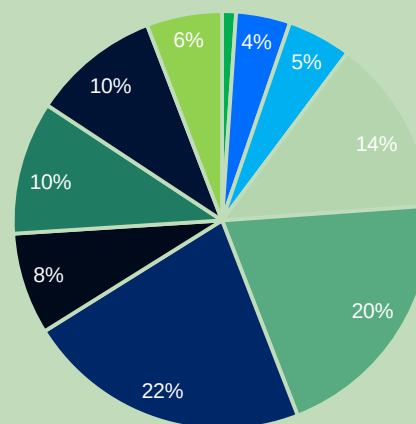
Negyvenamųjų pastatų pasiskirstymas pagal plotą (kv. m.)

- Gamybos ir pramonės paskirties
- Sandėliavimo paskirties
- Administracinės paskirties
- Mokslo ir švietimo paskirties
- Prekybos paskirties
- Garažų paskirties
- Mėgėjų sodų paskirties
- Gyvūnų auginimo paskirties
- Kita

45%
viso PF*

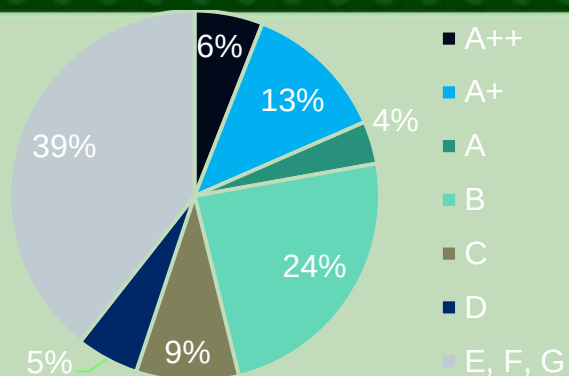
Negyvenamųjų pastatų pasiskirstymas pagal
statybos laikotarpius (tūkst. kv. m.)

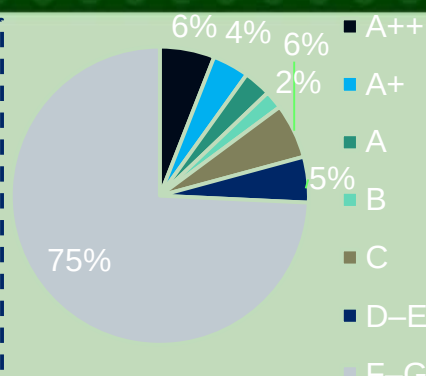
- Iki 1900 m.
- 1901–1940 m.
- 1941–1960 m.
- 1961–1970 m.
- 1971–1980 m.
- 1981–1990 m.
- 1991–2000 m.
- 2001–2010 m.
- 2011–2020 m.
- 2021–2025 m.

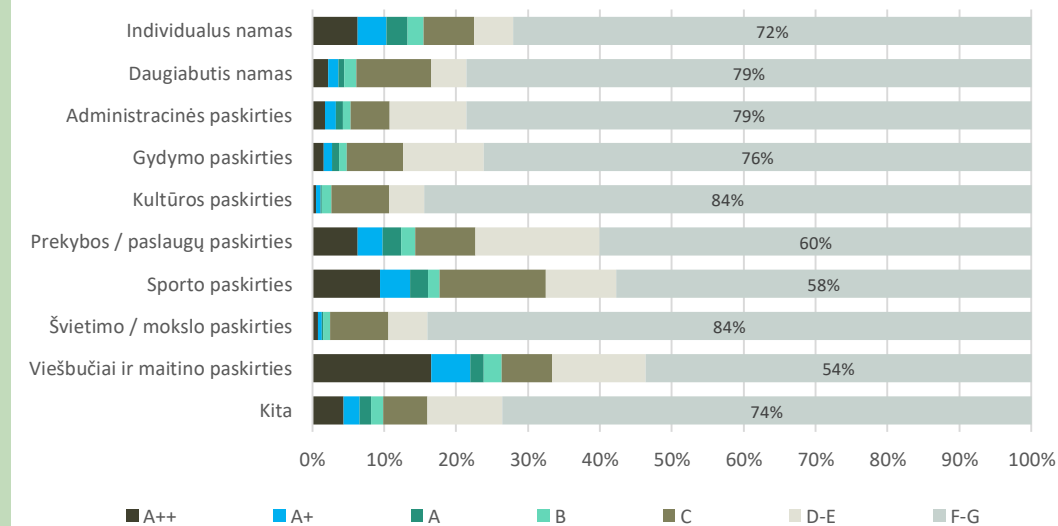
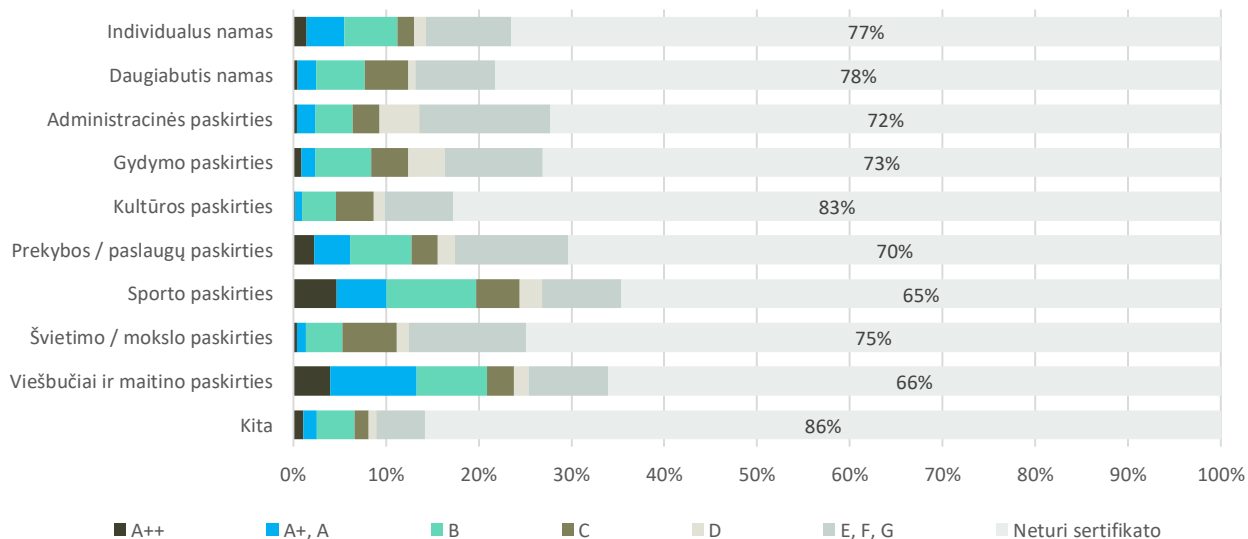
Tiksliniame fonde didžioji dalis pastatų turi žemesnę nei D energinio naudingumo klasę

SSVA DUOMENIMIS kiek daugiau nei trečdalis pastatų turi A+ ir E–G ENK* (atitinkamai, 40 proc. ir 39 proc.), A++, A+ ar A ENK turi apie 10 proc. pastatų. Aukščiausia ENK (A grupė) turi viešbučių, maitinimo ir sporto paskirties pastatai (daugiau nei 10 proc.).
Pažymėtina, kad daugiau nei pusė pastatų neturi priskirtos ENK* (74 proc.).

AGREGAVUS DUOMENIS nustatyta, kad dauguma pastatų yra F–G ENK* (75 proc.). Aukščiausia ENK (A grupė) priskirta 13 proc. pastatų.
Pažymėtina, kad aukščiausia ENK (A grupės) turi viešbučių bei maitinimo (24 proc.), sporto (16 proc.) paskirties pastatai, taip pat ir individualūs gyvenamieji namai (13 proc.).

* ENK – energinio naudingumo klasė

** Tikslinis fondas – turimi omeny pastatai, kurie yra tvarkingi, šildomi ir naudoja el. energiją. Tokių pastatų yra 0,6 mln.

Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

3. LIETUVOS NACIONALINIO PASTATŲ FONDO RENOVACIJOS TRAJEKTORIJA

Renovuotino pastatų fondo nustatymo metodika ir rezultatai

Pirminis PF

2 599 684
vnt.

239,7 mln. kv.
m.

Naudojamas bendras pastatų skaičius yra pateikiamas RC NTR duomenų rinkiniuose. Atsižvelgiant į Direktyvos nuostatas, ypač 9 straipsnį, išimtyis galioja šiems pastatams:

- kultūros paveldo objektams;
- nešildomiems pastatams;
- apleistiems pastatams;
- pastatams, kurie yra naudojami tik dalį metų (pavyzdžiui, tik vasaros laikotarpiu);
- mažiems pavieniams pastatams iki 50 m².

Atitinkamai iš RC NTR duomenų rinkinio pašalinti pastatai, kurie neturėtų būti vertinami NPRP tikslų ir priemonių kontekste. Sudarytas naudas duomenų rinkinys atlikus šiuos 6 veiksmus:

1

pastatų yra Lietuvoje. Iš viso Pašalinami **kultūros paveldo objektai**. Dėl to, kad RC NTR duomenų rinkinys neturi kultūros paveldo požymio, filtras atsitiktinai pašalina seniausius pastatus tiek, kiek kultūros paveldo so – **5 tūkst. pastatų**.

2

Pašalinami **pagalbinio ūkio paskirties pastatai**, mėgėjų sodų paskirties pastatai pastatų, religinės paskirties pastatai ir kitos pagalbinės paskirties pastatai. Iš viso **1,9 mln. pastatų**.

3

Pašalinami pastatai, kurie **nėra prijungti prie elektros**. Iš viso – **18 tūkst. pastatų**.

4

Pašalinami pastatai, kurie **neturi šilumos šaltinio**. Iš viso – **58 tūkst. pastatų**.

5

Pašalinami pastatai, kurių **bendras plotas mažesnis nei 50 kv. m.** Iš viso – **34 tūkst. pastatų**.

6

Pašalinami pastatai, kurie yra **fiziškai pažeisti arba nebaigti statyti**. Šie pastatai nustatomi naudojant RC erdvių duomenų rinkinį, kuriame yra požymis, leidžiantis įvertinti tokių pastatų skaičių seniūnijos ir pastato tipo lygmeniu. Apskaičiuojama procentinė dalis tokių pastatų kiekvienos seniūnijos ir pastato tipo lygiu. Atitinkamas skaičius pastatų pašalinamas iš pagrindinio RC NTR duomenų rinkinio atsitiktiniu būdu. Iš viso – **21 tūkst. pastatų**.

Iš viso pašalinta **2 mln. pastatų** (arba 77 proc.), kurių bendras plotas **55,3 mln. kv. m.**

Skačiuojamasis PF

576 802 vnt.

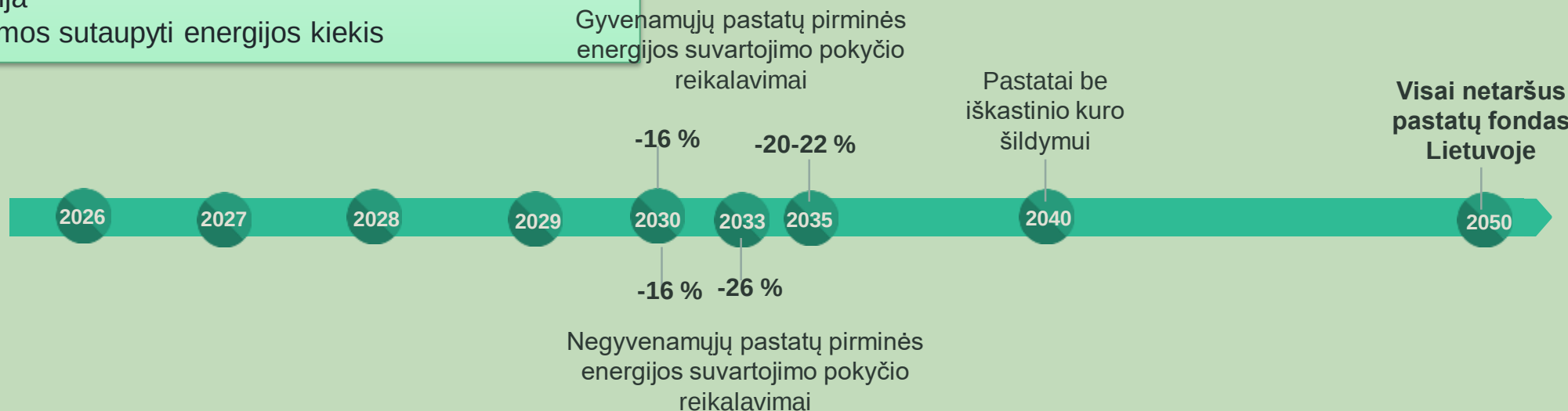
184,4 mln. kv. m.

RC NTR nėra tinkamai atspindėtas pastatų modernizacijos požymis, todėl kad būtų užtikrintas tinkamas pasiskirstymas – naudojamas SSVA PENSRS duomenų bazės pastatų skaičius – bendras modernizuotų pastatų skaičius yra 22 504 vnt. (RC NTR duomenų bazėje trūksta 20 542 vnt. pastatų). Modernizacija priskiriama atsitiktiniu būdu išlaikant tinkamą pasiskirstymą pagal pastato tipą ir statybos metus.

Nacionalinis pastatų renovacijos planas: efektyviai energiją naudojantis ir nuo iškastinio kuro nepriklausantis pastatų fondas

- Nacionalinio pastatų fondo apžvalga
- Veiksmų gairės su nacionaliniais tikslais ir išmatuojamais rodikliais
- Įgyvendintos ir planuojamos politikos priemonės
- Investicijų poreikis plano įgyvendinimui
- Naujo arba renovuoto visai netaršaus pastato išmetamas ŠESD
- Minimalieji negyvenamųjų pastatų energinio naudingumo standartai
- Nacionalinė gyvenamųjų pastatų ūkio renovacijos trajektorija
- Numatomos sutaupyti energijos kiekis

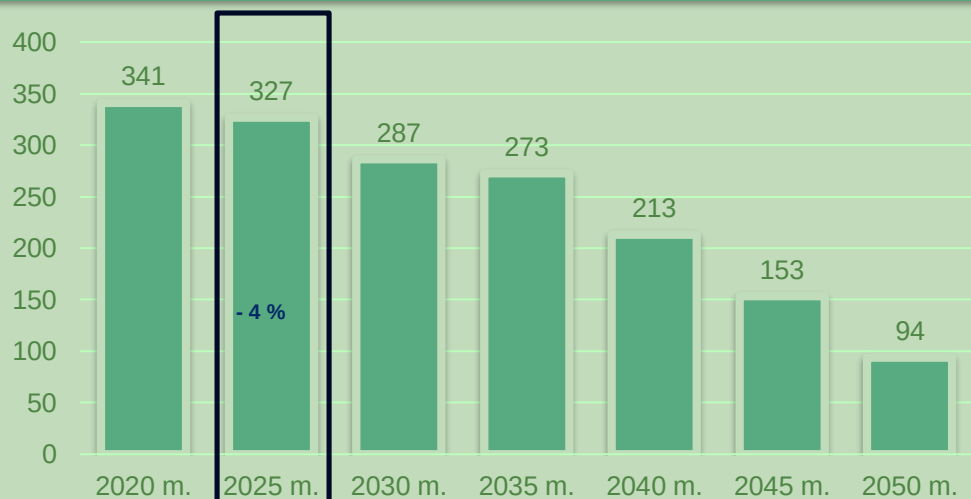
Renovuojamiems pastatams gali būti nustatomi **kaštų atžvilgiu optimalūs** (angl. *cost optimal*) minimalieji energinio naudingumo reikalavimai.

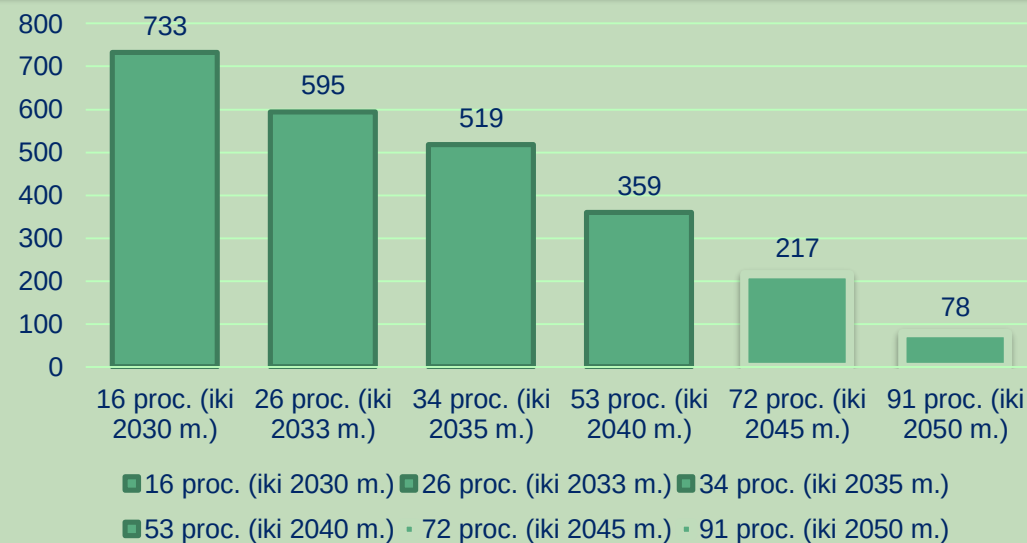
Direktyvos reikalavimai gyvenamiesiems ir negyvenamiesiems pastatams

TIKSLAS GYVENAMIESIEMS PASTATAMS. Mažinti vidutinį pirminės energijos suvartojimą, tenkantį 1 kv. m, gyvenamųjų pastatų fonde. Ne mažiau kaip 55 proc. bendro vidutinės energijos suvartojimo, tenkančio 1 kv. m, sumažėjimo pastatų fonde pagerėjimo planuojama pasiekti renovuojant 43 proc. energinio naudingumo prasme prasčiausių pastatų. Prie šio tikslo taip pat bus prisidedama statant naujus ir griauinant senus pastatus.

▪ Vidutinis gyvenamųjų pastatų fondo pirminės energijos suvartojimas, kWh/m²

TIKSLAS NEGYVENAMIESIEMS PASTATAMS. Negyvenamųjų pastatų sektoriuje numatoma 16 ir 26 proc. energinio naudingumo ribos, atsižvelgiant į pastatų skaičiuojamąjį energijos suvartojimą 1 kv. m.

Renovacijos tikslai

Rodiklis	Vienetai	Plotas (kv. m.)
Gyvenamieji pastatai		
Skačiuojamasis pastatų fondas	522 391	124 037 480
Renovuotinas pastatų fondas	467 312	108 881 494
<i>43 proc. energinio naudingumo prasme prasčiausių pastatų</i>	382 755	53 191 669
Negyvenamieji pastatai		
Skačiuojamasis pastatų fondas	54 411	60 445 134
Renovuotinas pastatų fondas	50 714	53 872 494
<i>Iš jų viešasis sektorius</i>	7 137	12 768 946
Skačiuojamasis pastatų fondas		
Renovuotinas pastatų fondas	518 026	162 753 988

Rodiklis	2030	2040	2050
Pirminės energijos suvartojimas, GWh	20 260,4	17 580,5	11 763,0
Sutaupymas (lyginant su 2020 m.), GWh	1 191,5	3 871,4	9 689,0
Galutinės energijos suvartojimas, GWh	16 090,7	13 756,4	8 347,4
Sutaupymas (lyginant su 2020 m.), GWh	843,0	3 177,3	8 586,3
ŠESD emisijos siektinos reikšmės, t. CO2 ekv. / m	6 732 392,0	5 938 469,6	4 124 154,4
ŠESD emisijos sutaupymai, t CO2 ekv. / m (lyginant su 2020 m.)	295 235,2	1 089 157,6	2 903 472,9

Renovuotinas pastatų fondas nustatomas iš skaičiuojamojo fondo pašalinant pastatus statytus po 2013 m. ar renovuotus.

Nustatant renovacijos trajektoriją papildomai prognozuojamos ir griautinių pastatų apimtys.

Renovacijos trajektorija nustatoma nuo 2020 m., t. y. į ją patenka ir iki 2025 jau renovuoti pastatai.

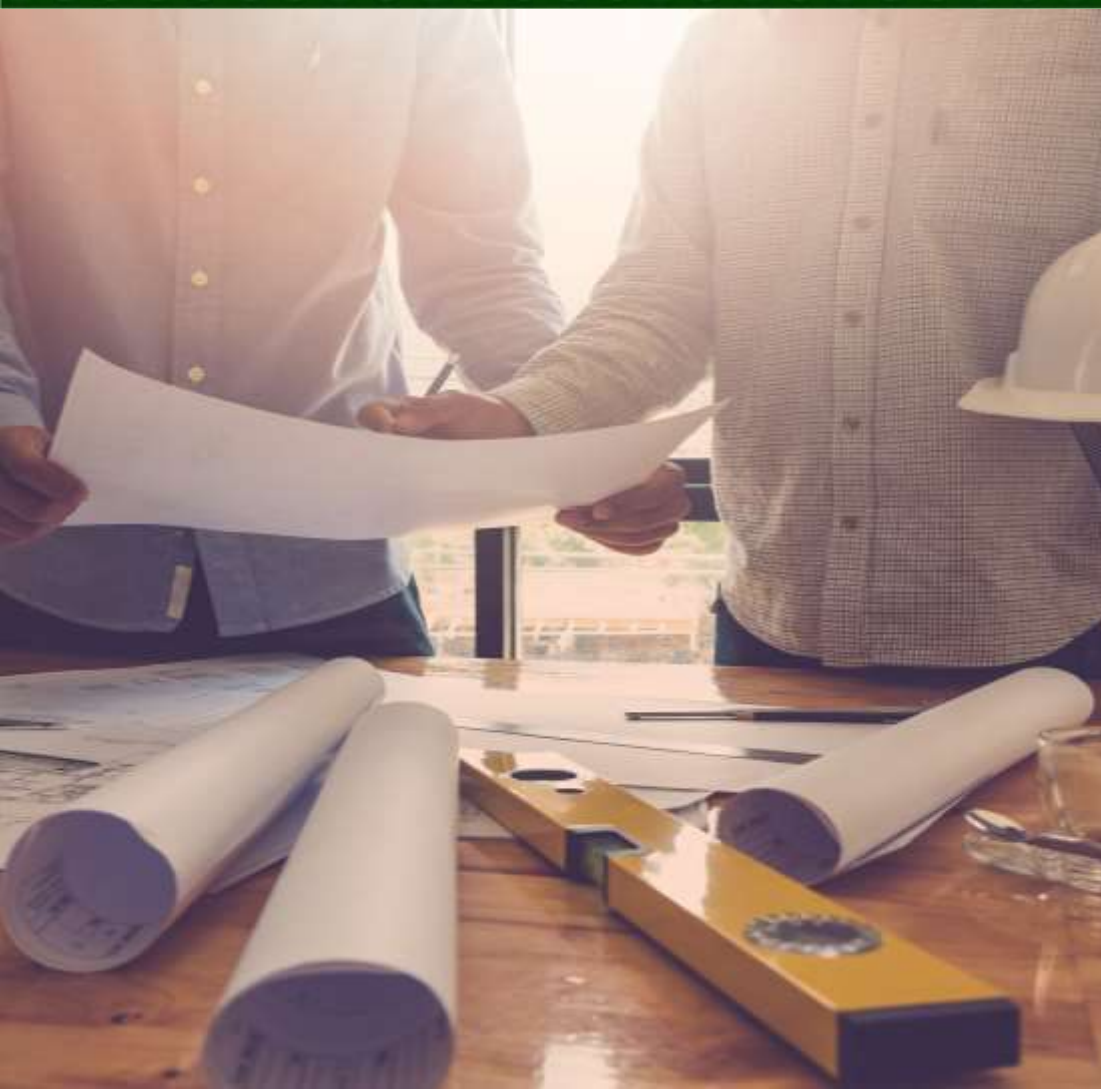
Renovacijos trajektorija

Rodiklis	Modernizuota 2020–2025 m. laikotarpyje	Griovimų apimtys iki 2050 m	Tiksliai per laikotarpį (vnt.)						Iš viso
			2026–2030	2031–2033	2034–2035	2036–2040	2041–2045	2046–2050	
Gyvenamieji pastatai iš viso:	4 627	15 299	11 736	7 372	4 914	103 657	128 267	191 439	467 312
Individualūs (vienbučiai, dvibučiai)	2 971	12 628	5 190	4 897	3 264	97 470	121 837	181 817	430 074
Daugiabučiai	1 656	2 671	6 546	2 475	1 650	6 188	6 430	9 622	37 238
Negyvenamieji pastatai iš viso:	1 924	1 185	7 497	5 441	4 147	10 362	10 340	9 818	50 714
Bendros renovacijos apimtys	6 551	16 484	19 233	12 813	9 061	114 019	138 607	201 257	518 026
Rodiklis	Modernizuota 2020–2025 m. laikotarpyje	Griovimų apimtys iki 2050 m	Tiksliai per laikotarpį (kv. m.)						Iš viso
			2026–2030	2031–2033	2034–2035	2036–2040	2041–2045	2046–2050	
Gyvenamieji pastatai iš viso:	3 276 823	9 400 886	6 325 111	4 021 055	2 680 704	21 279 999	24 820 772	37 076 144	108 881 494
Individualūs (vienbučiai, dvibučiai)	460 928	2 224 037	208 877	645 043	430 029	12 839 969	16 049 961	23 951 301	56 810 145
Daugiabučiai	2 815 895	7 176 849	6 116 234	3 376 012	2 250 675	8 440 030	8 770 811	13 124 843	52 071 349
Negyvenamieji pastatai iš viso:	3 407 533	2 593 012	6 032 493	5 624 230	4 286 654	10 710 949	10 883 531	10 334 091	53 872 494
Bendros renovacijos apimtys	6 684 356	11 993 898	12 357 605	9 645 286	6 967 357	31 990 948	35 704 303	47 410 236	162 753 988

Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

4. NPRP POLITINIS ĮGYVENDINIMAS IR POLITINIŲ KRYPČIŲ BEI PRIEMONIŲ ILGALAIKĖS PROJEKCIJOS

Politikos priemonių kryptys ir priemonių grupės pastatų renovacijos tikslams pasiekti

**I. Savininko
motyvavimas**

A. Pastato savininko
informavimas ir
įtikinimas apie
renovacijos naudą

B. Papildomų
naudų suteikimas

C. Savininkų
įgalinimas renovuoti

D. Renovacijos proceso ir
rezultato kokybės
užtikrinimas

**II. Reguliacinis
imperatyvas**

E. Teisinė prievolė
renovuoti pastatus

F. Renovacijos naudos
didinimas
intervencijomis

III. Valdysena

G. Planavimas,
stebėsena ir
atskaitomybė

**Skirtingoms pastatų ir jų savininkų grupėms
priemonių rinkiniai taikomi skirtingi**

Priemonių grupė	Konkrečios priemonės
A. Pastato savininko informavimas ir įtikinimas apie renovacijos naudą	A1. Strateginės komunikacijos programos parengimas (atsižvelgiant į pastato tipą formuojamos skirtingos tikslinės žinutės) ir nuolatinis komunikacijos veiksmų finansavimas ir vykdymas; A2. Suinteresuotų pusių – renovacijos ambasadorių įtraukimas į komunikacijos programą; A3. Komunikacijos turinio centralizuotas rengimas, atnaujinimas ir pateikimas per renovacijos ambasadorius.
B. Papildomų naudų suteikimas	B1. Kvartalinės daugiabučių renovacijos vykdymas su sąlyga dėl pastatų renovacijos prievolės. Vykdo savivaldybės; B2. Gerbūvio sutvarkymo prioretizavimas individualių namų kvartaluose, sodininkų bendrijose (gatvės, šaligatviai, apšvietimas) pagal pastatų renovacijos kiekį. Vykdo savivaldybės; B3. Renovacijos indekso vertinimas prioretizuojant rajonus ar aglomeracijas dėl naujos infrastruktūros įrengimo (darželių, mokyklų, sporto ar daugiafunkcinių ū pastatų).
C. Savininkų įgalinimas renovuoti	C1. Palūkanų kompensavimas už paskolas renovacijai iš komercinių bankų; C2. Paskolos garantijos suteikimas komerciniams bankams už paskolą renovacijai; C3. Paskolos limitų padidinimas savivaldybėms; C4. Valstybės skolinimas renovacijai iš valstybės per ILTE ar kitą turimą instrumentą; C5. ESCO modelio paskatinimas motyvuojant energijos taupymo įmones prisiimti atsakomybę ir riziką dėl renovavimo naudos dydžio; C6. Renovacijos etapiškumo ir tęstinumo įgalinimas per „renovacijos pasą“; C7. Renovacijos subsidijos teikimas pažeidžiamiesiems asmenims padedant išvengti energetinio skurdo.
D. RENOVAVIMO Proceso ir rezultato kokybės užtikrinimas	D1. Renovacijos proceso organizavimo vieno langelio principu sukūrimas ir palaikymas; D2. Renovacijos kokybės užtikrinimas; D3. Kompetencijos centrų ir standartizuotų dokumentų/procesų parengimas; D4. Renovacijos medžiagų ar komponentų ar gamybos/ proceso būdo inovacijų ir naujų technologijų išbandymo skatinimas subsidijuojant pilotinius renovavimo projektus ar prototipų sukūrimą; D5. Renovacijos rangovų ir jų tiekėjų švietimas mokymas ir kvalifikacijos kėlimas per formaliojo ir neformaliojo ugdymo programas, šių programų kūrimas ir atnaujinimas; D6. Darbo rinkos reguliavimas užtikrinant renovacijos darbų pasiūlos ir kokybės pakankamumą valstybės mastu, nuolat stebint paklausos – pasiūlos tendenciją.

Priemonių grupė	Konkrečios priemonės
E. Renovacijos naudos didinimas intervencijomis	E1 Kompensacijų už šildymą sistemos susiejimas su energetiniu efektyvumu; E2 CO2 mokesčio įvedimas; E3. Nekilnojamo turto mokesčio diferencijavimas pagal pastato energetinį efektyvumą; E4. Gyventojų pajamų mokesčių diferencijavimas pagal savininko pastato energetinį efektyvumą; E5. Pridėtinės vertės mokesčio šildymo energijai diferencijavimas pagal savininko pastato energetinį efektyvumą.
F. Teisinė prievolė renovuoti pastatus	F1. Energijos vartojimo normatyvo nustatymas ir reguliacija per pastato eksploatavimo leidimų sistemą, ypač taikytinas pastatams, kuriuose vykdoma pajamas generuojanti veikla – administraciniai, prekybos, gamybos, sandėliavimo ar kitos ūkinės – komercinės paskirties pastatai; F2 Projektavimo teisinių normatyvų nustatymas siejamas su energijos efektyvumu; F3 Projektavimo teisinių normatyvų nustatymas siejamas su darniu judumu pastate; F4. Projektavimo teisinių normatyvų nustatymas siejamas su žmonių turinčių specialių poreikių poreikiais.
G. Valdysena, planavimas, stebėseną ir atskaitomybė	G1. Koordinuotas tarpinstitucinis planavimas; G2. Pastatų fondo inventorizacija ir duomenų susistemimas PDB IS; G3. Renovacijos rodiklių integracija į teisės aktų sistemą; G4. Savivaldybių įpareigojimas rengti ir įgyvendinti renovacijos planus, skatinti renovaciją, atlikti stebėseną; G5. Energetinio audito atlikimo skatinimas ir pagal poreikį finansavimas siekiant objektyvios statistinės informacijos; G6. Energijos vartojimo stebėsenos sistemos sukūrimas integruojant Valstybės ir savivaldos lygmenis.

Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

5. PLANUOJAMAS PASTATŲ RENOVACIJOS LĖŠŲ POREIKIS iki 2050 m.

Daugiabučiai namai

14,8 mlrd. (22 %)

Vienbučiai namai

28,9 mlrd. (44 %)

Kiti pastatai

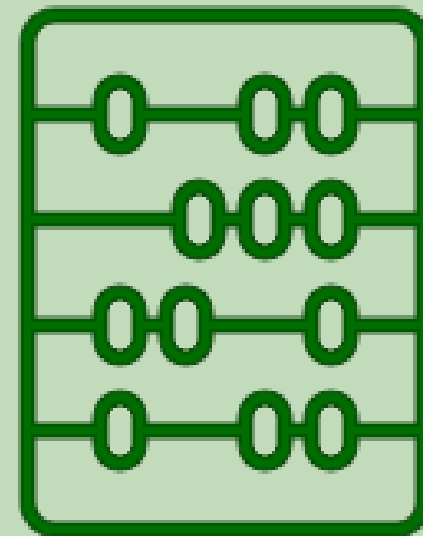

22,3 mlrd. (34 %)

Iš viso:

66 mlrd. (100 %)

Pastatų tipas ir paskirtis	Tikslai iš viso pastatų vienetais			Tikslais iš viso plotu, m2 naudingo ploto			Vidutinis įkainis, Eur/m2	Reikalingų investicijų suma, mln. eur			
	2026–2030	2030–2040	2040–2050	2026–2030	2030–2040	2040–2050		2026–2030	2030–2040	2040–2050	Iš viso
Viso gyvenamieji pastatai	11 618	115 943	319 706	9 601 934	27 981 758	61 896 916	–	3 302	12 003	28 386	43 691
Vienbučiai ir dvibučiai pastatai	5 072	105 631	303 654	669 805	13 915 041	40 001 262	529	354,3	7 361,1	21 160,7	28 876,1
Daugiabučiai pastatai	6 546	10 313	16 052	8 932 129	14 066 717	21 895 654	330,0	2 947,6	4 642,0	7 225,6	14 815,2
iš jų: daugiabučiai iki 1 000 m²	2 198	3 422	1 904 056	2 998 593	4 667 482	2 198		628	990	1 540	3 158
iš jų: daugiabučiai nuo 1 000 iki 5 000 m²	7 152	11 132	6 194 258	9 754 995	15 184 211	7 152		2 044	3 219	5 011	10 274
iš jų: daugiabučiai virš 5 000 m²	963	1 498	833 815	1 313 129	2 043 961	963		275	433	675	1 383
iš jų: įv. soc. grupių	1 100	1 712	952 507	1 500 051	2 334 915	1 100		314	495	771	1 580
Viso negyvenamieji pastatai	8 701	19 950	20 158	2 675 096	14 263 214	34 341 173	435	1 164	6 204	14 938	22 335
Administracinės paskirties	883	3 305	3 878	232 891	2 035 563	5 874 347	–	101,3	885,5	2 555,3	3 542,1
Švietimo paskirties	674	1 448	1 858	563 225	1 574 183	4 968 640	–	245,0	684,8	2 161,4	3 091,1
Gydymo paskirties	356	420	694	211 273	438 839	1 783 419	–	91,9	190,9	775,8	1 058,6
Prekybos paskirties	1 012	1 814	3 097	118 618	933 071	3 917 934	–	51,6	405,9	1 704,3	2 161,8
Paslaugų paskirties	597	796	662	65 712	340 447	695 486	–	28,6	148,1	302,5	479,2
Poilsio paskirties	560	645	671	53 256	229 377	586 884	–	23,2	99,8	255,3	378,2
Viešbučių paskirties	10	54	420	8 342	39 108	748 121	–	3,6	17,0	325,4	346,1
Maitinimo pastatai	333	520	364	52 681	214 143	369 384	–	22,9	93,2	160,7	276,8
Sporto paskirties	18	118	207	7 009	123 829	534 255	–	3,0	53,9	232,4	289,3
Švietimo ir kultūros paskirties	455	501	686	176 999	357 772	1 204 848	–	77,0	155,6	524,1	756,7
Transporto ir ryšių paskirties	19	41	172	1 948	12 408	128 020	–	0,8	5,4	55,7	61,9
Specialios paskirties	136	155	197	23 777	95 042	297 092	–	10,3	41,3	129,2	180,9
Gamybos paskirties	3 141	7 881	4 418	1 080 469	6 619 128	9 122 849	–	470,0	2 879,3	3 968,4	7 317,8
Sandėliavimo paskirties	507	2 252	2 834	78 896	1 325 467	4 100 589	–	34,3	576,6	1 783,8	2 394,7
Iš viso	20 319	135 893	339 864	12 277 030	42 244 972	96 238 089	–	4 465,6	18 207,6	43 324,6	66 026,5

Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

SUBSIDIJŲ AR PARAMOS POREIKIS PAGAL INTENSIVUMĄ

- 20 % – 13,2 mlrd. €
- 25 % – 16,5 mlrd. €
- 30 % – 19,8 mlrd. €
- Metinis poreikis: 550 – 825 mln. €

6. PIRMINĖS IR GALUTINĖS ENERGIJOS SUVARTOJIMO SAMĄŽINIMO TIKSLAI

Pirminės energijos suvartojimo tikslai

2030 m. – 20 260 GWh

2040 m. – 17 580 GWh

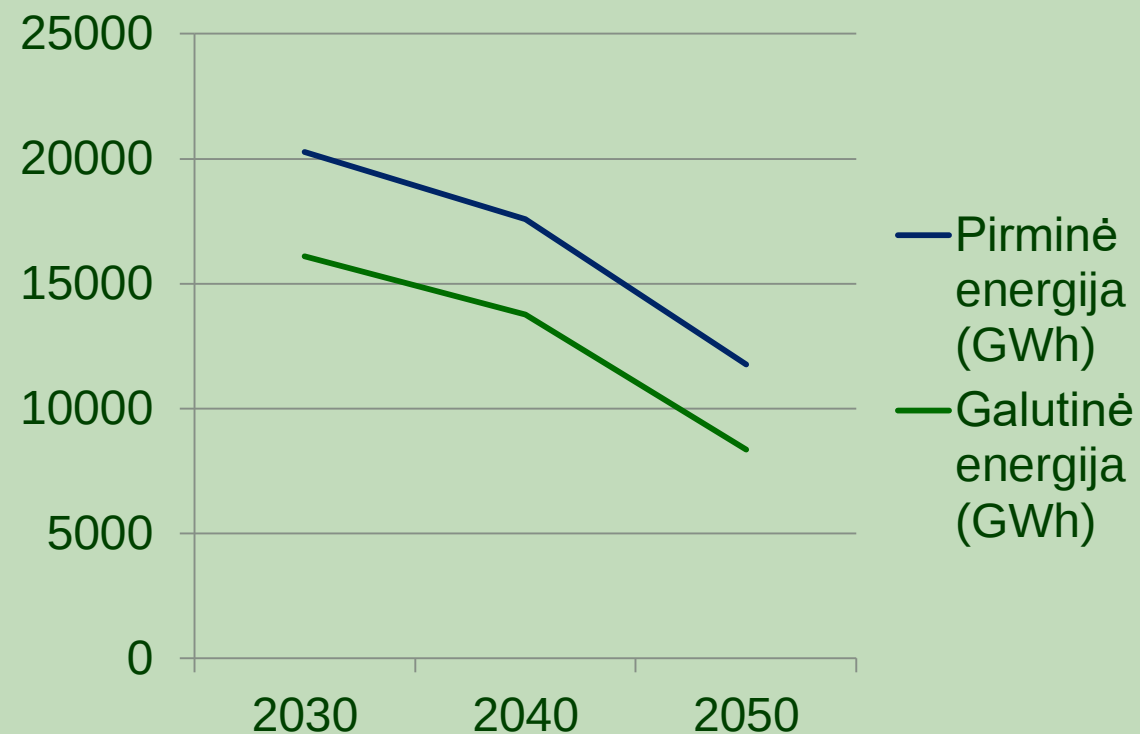
2050 m. – 11 763 GWh

Galutinės energijos suvartojimo tikslai

2030 m. – 16 091 GWh

2040 m. – 13 756 GWh

2050 m. – 8 347 GWh

PAGRINDINĖS IŠVADOS DĖL NPRP

- Renovacija – pagrindinė klimato neutralumo priemonė
- Didžiausias pastatų skaičius – individualūs namai
- Didžiausias dėmesys – individualiems namams
- Renovacijos plotas paskirstytas tolygiai
- Kritinis lūžis – 2035 – 2045 m.
- Iki 2040 m. – visi pastatai be iškastinio kuro
- Iki 2050 m. – visi pastatai atnaujinti (modernizuoti)

Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

AČIŲ UŽ DĖMESĮ

Būsto prieinamumo politikos grupė

Vyresn. patarėjas

Martinas Nyderis

2026 m. kovo 3 d.

apva

APLINKOS PROJEKTŲ
VALDYMO AGENTŪRA

DAUGIABUČIŲ NAMŲ RENOVACIJA: EIGA IR PERSPEKTYVOS

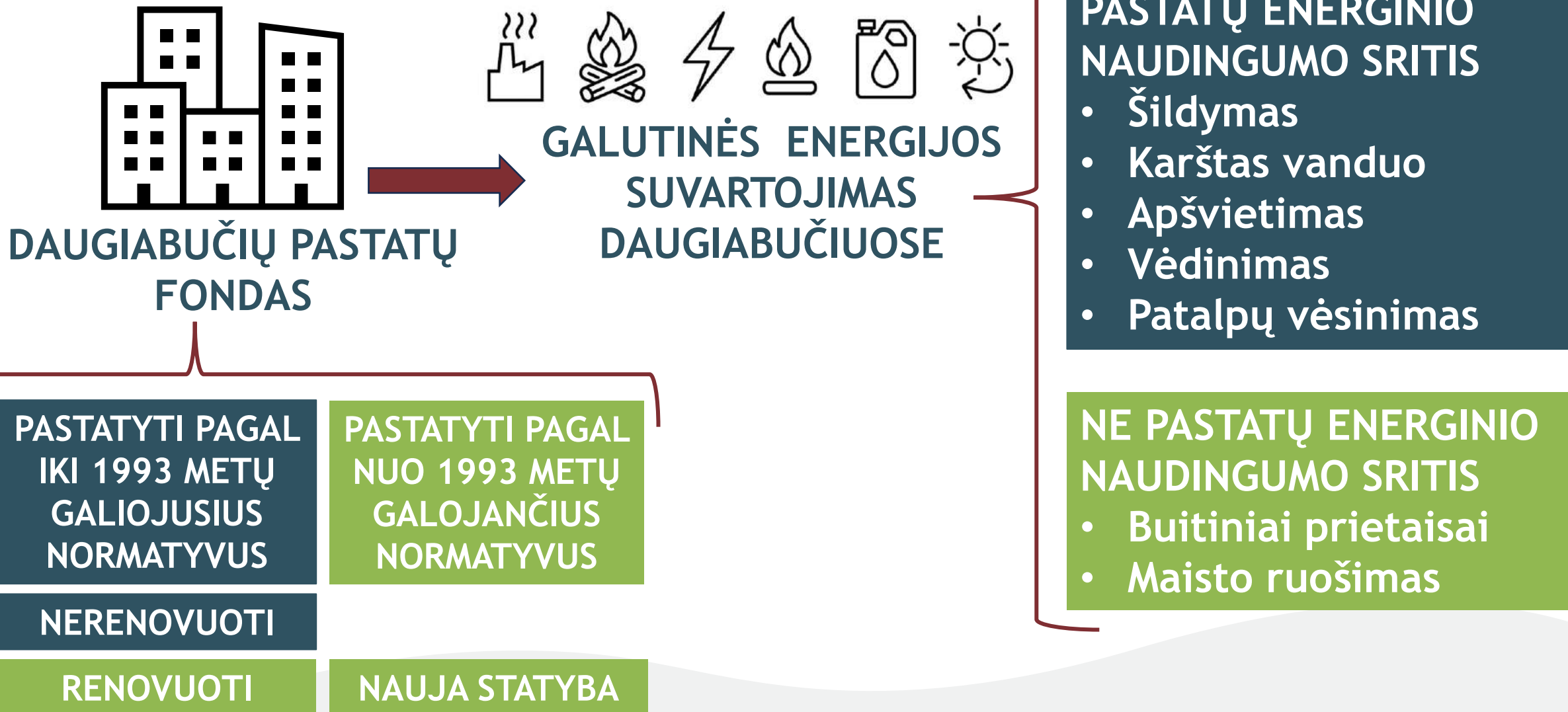
Rolandas Marcinkevičius

Projektas „Energijos efektyvumo didinimas Lietuvoje“ (Nr. LIFE20 IPC/LT/000002) yra finansuojamas Europos Sąjungos LIFE programos ir Lietuvos Respublikos lėšomis. Šiame pranešime APVA požiūris, ir Europos Komisija nėra atsakinga už bet kokį šios informacijos panaudojimą.

 Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

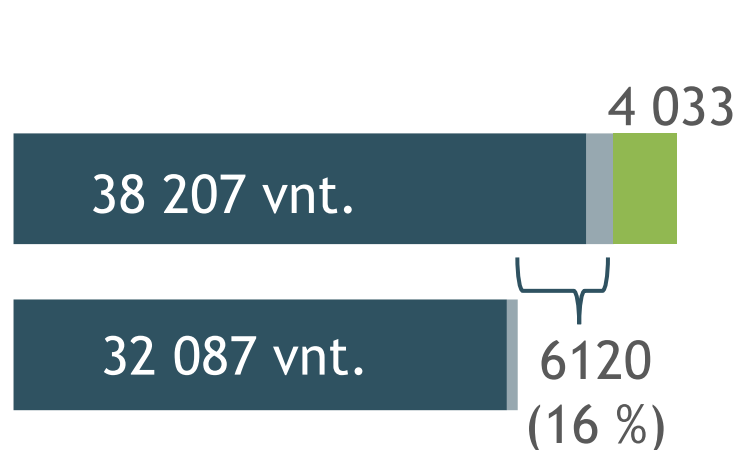

ENERGIJOS VARTOJIMAS DAUGIABUČIUOSE

KOKS YRA DAUGIABUČIŲ FONDAS (2026)

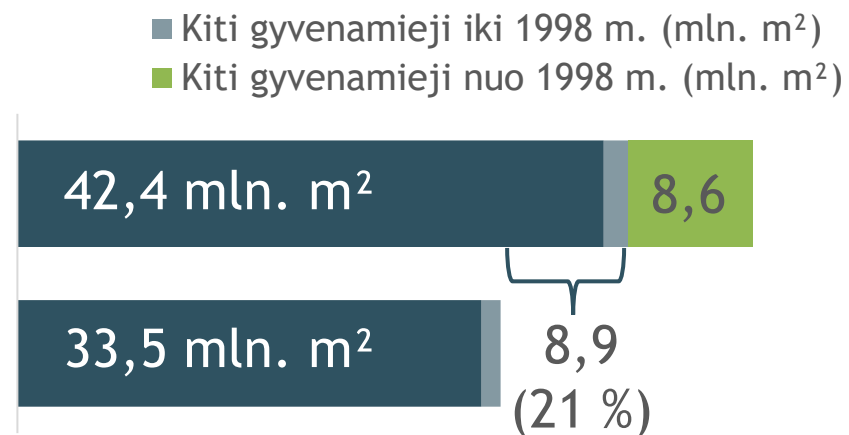
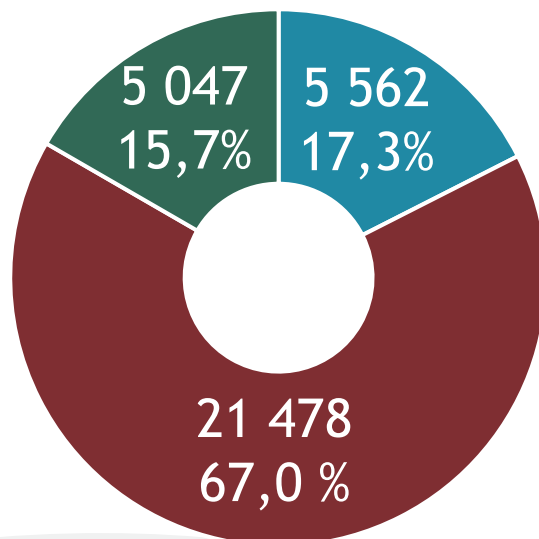

VISI DAUGIABUČIAI IR ĮVAIRIŲ SOC. GRUPIŲ PASTATAI

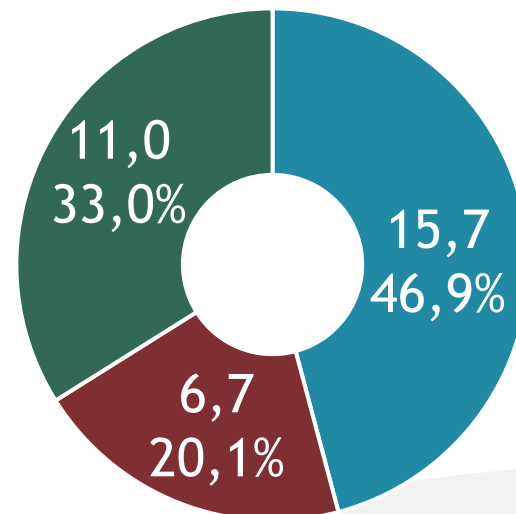
PROGRAMAI TINKANTYS DAUGIABUČIAI IR BENDRABUČIAI

Pastatų skaičius, vnt.

- DIDESNI VILNIUJE, KAUNE IR KLAIPĖDOJE
- MAŽI DAUGIABUČIAI LIETUVOJE
- DIDESNI LIKUSIOJE LIETUVOJE

Patalpų plotas, mln. m²

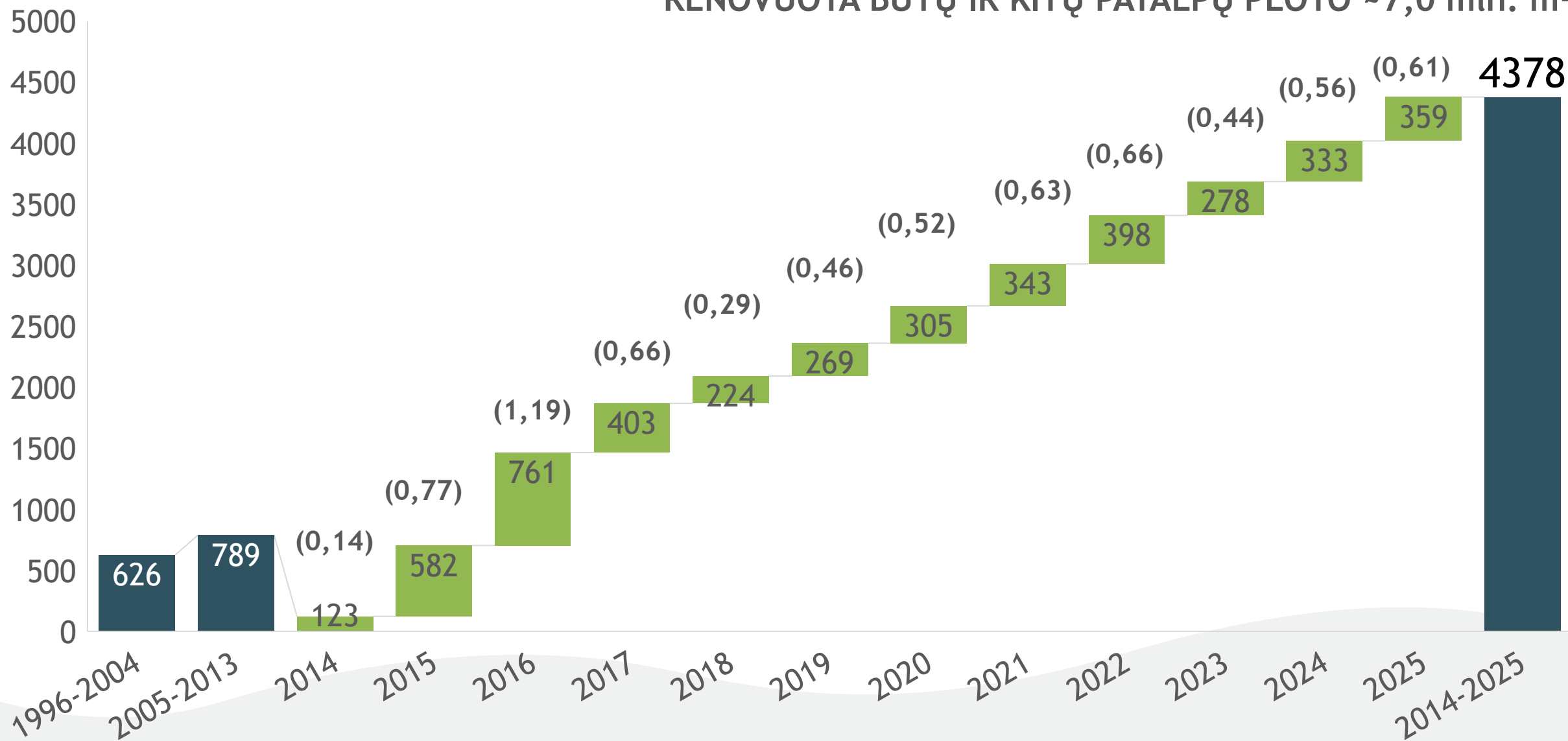

Mažas daugiabutis – iki 2 aukštų arba iki 1000 m²

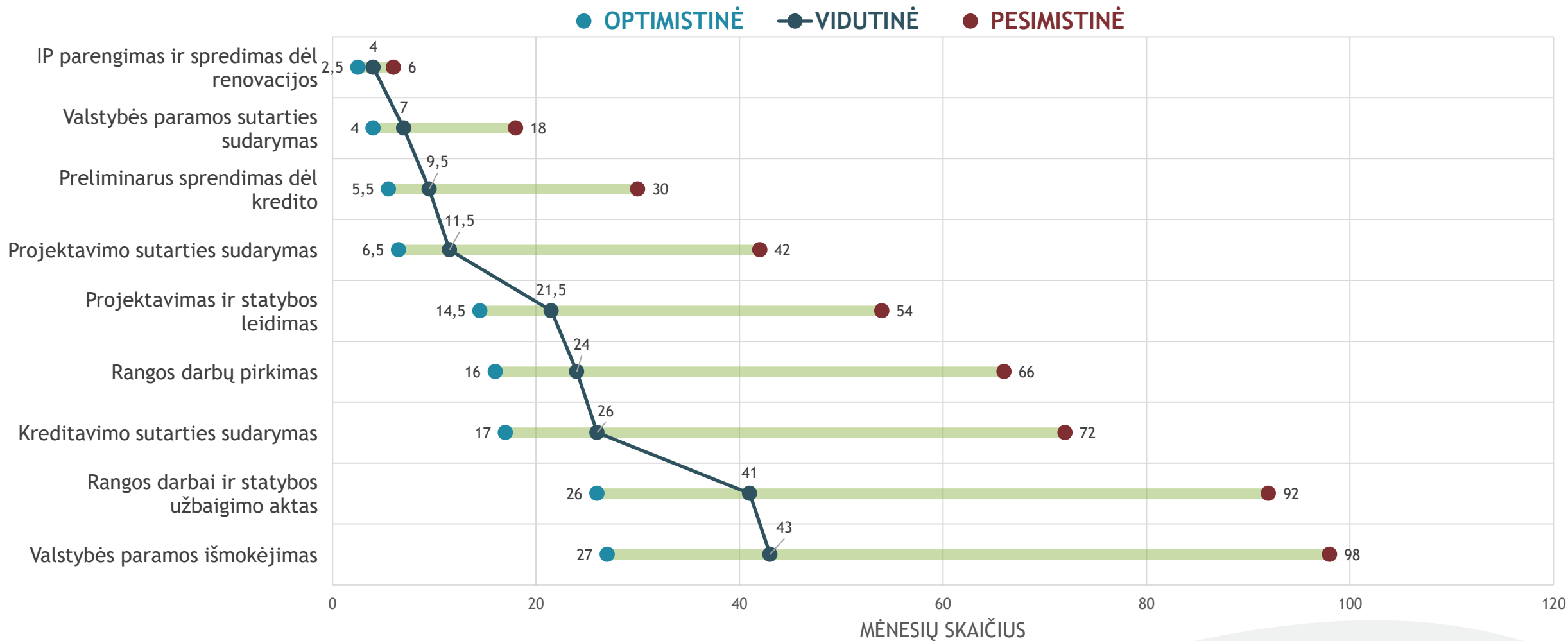
DAUGIABUČIŲ PROGRAMOS REZULTATAI

apva

RENOVUOTA BUTŲ IR KITŲ PATALPŲ PLOTO ~7,0 mln. m²

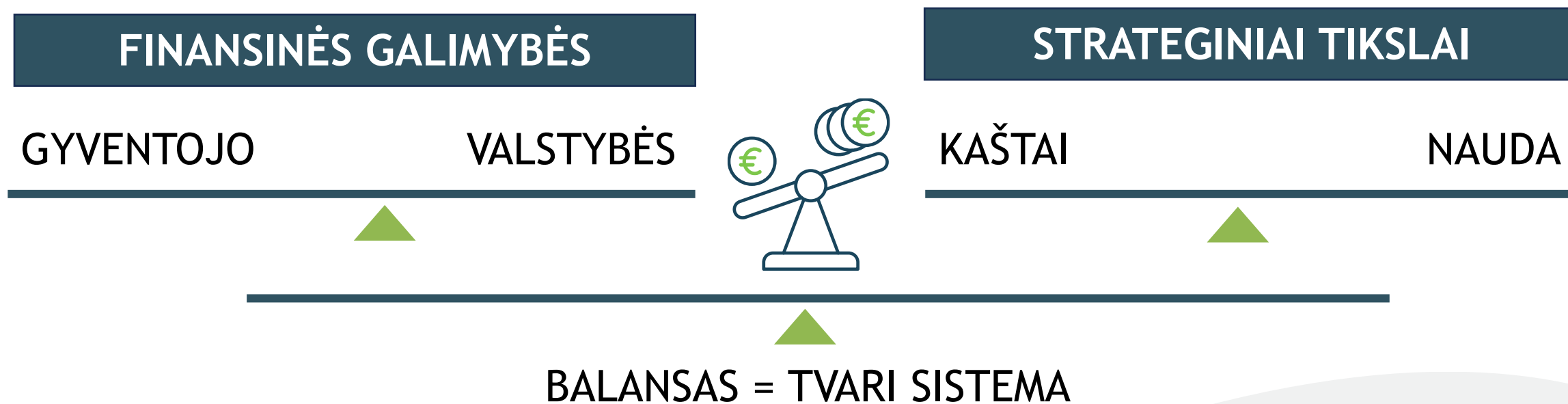
PROGRAMOS PROCESŲ TRUKMĖS

Vidutinė esamų projektų įgyvendinimo trukmė – 43 mėnesiai

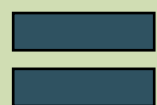
NUO PROJEKTINIO IKI SISTEMINIO VALDYMO

Daugiabučių namų renovacijos programos ilgalaikis ir tvarus finansavimo modelis – tai ilgalaikė sistema, kuri gali užtikrinti stabilų, efektyvų ir visapusiškai subalansuotą finansavimą renovacijai ilguoju laikotarpiu.

RENOVACIJOS PROJEKTŲ GALIMYBĖS IR PRIORITETAI

DAUGIABUČIŲ
RENOVACIJOS
PROJEKTO
BIUDŽETAS

GYVENTOJŲ
FINANSINĖS
GALIMYBĖS

VALSTYBĖS
SKATINIMO
FINANSINĖS
GALIMYBĖS

PRIORITETAI:

PRIEINAMAS
KOKYBIŠKAS
BŪSTAS

CIVILINĖ SAUGA

ENERGETINIO
SKURDO
MAŽINIMAS

ARCHITEKTŪROS
IR URBANISTINĖ
KOKYBĖ

CO₂ EMISIJŲ
MAŽINIMAS

PRISITAIKYMAS
PRIE KLIMATO
KAITOS

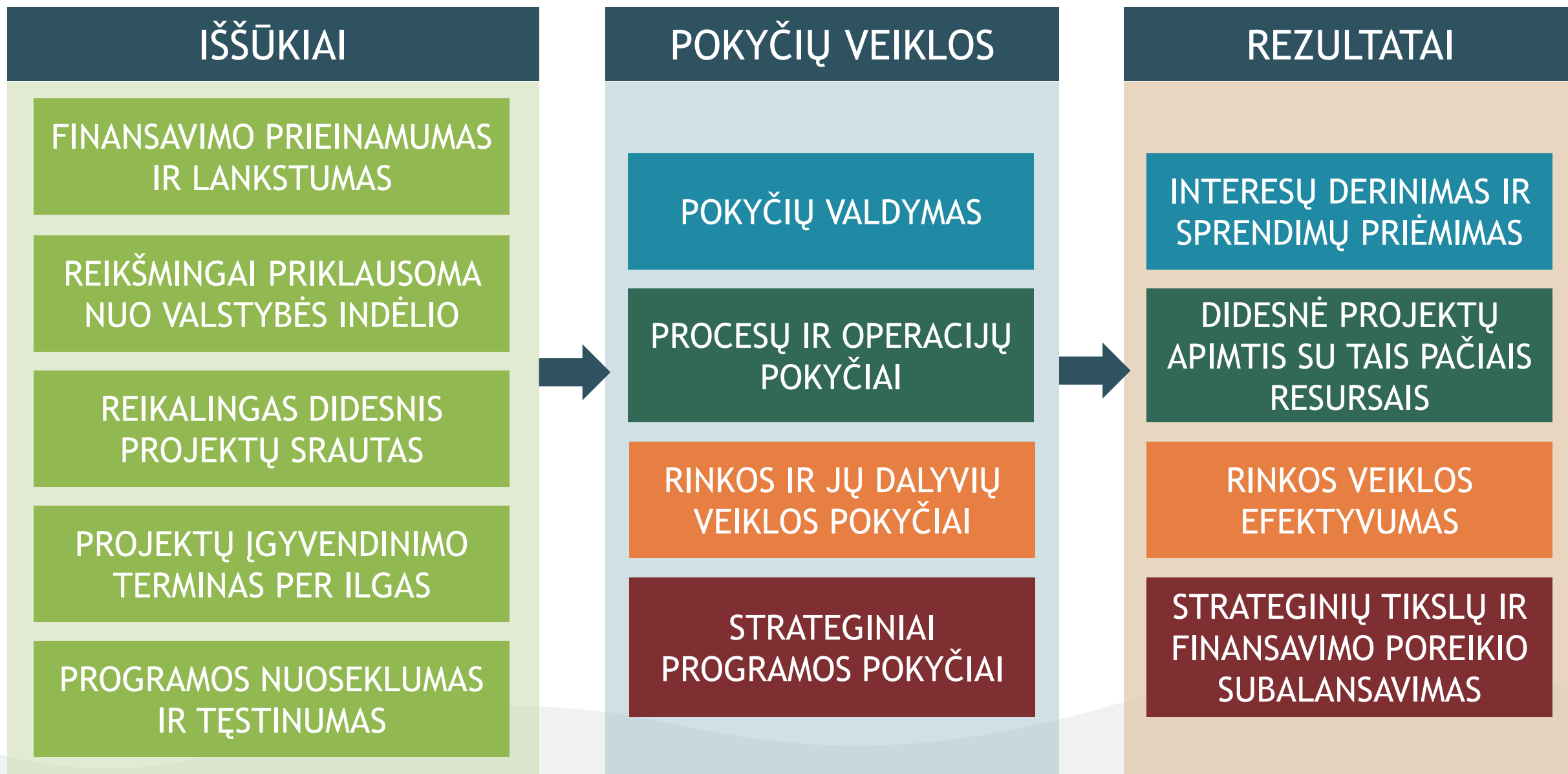
GALUTINĖS
ENERGIJOS
SUVARTOJIMO
MAŽINIMAS

IŠKASTINIO KURO
PASTATUOSE
ATSISAKYMAS

PIRMINĖS
ENERGIJOS
SUVARTOJIMO
MAŽINIMAS

MIESTŲ ORO
TARŠOS
MAŽINIMAS

SISTEMOS TVARUMUI BŪTINI POKYČIAI

DALIS SIŪLOMŲ PROGRAMOS PAKEITIMŲ

VALSTYBĖS PARAMŲ ADMINISTRAVIMO ATSKYRIMAS

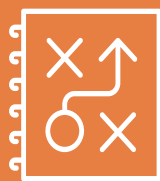
PASIRUOŠIMAS
(TECHNINĖ
DOKUMENTACIJA)

ĮGYVENDINIMAS
(KREDITAS IR
RANGOS DARBAI)

PASKIRSTYTI
PROJEKTŲ
SRAUTĄ

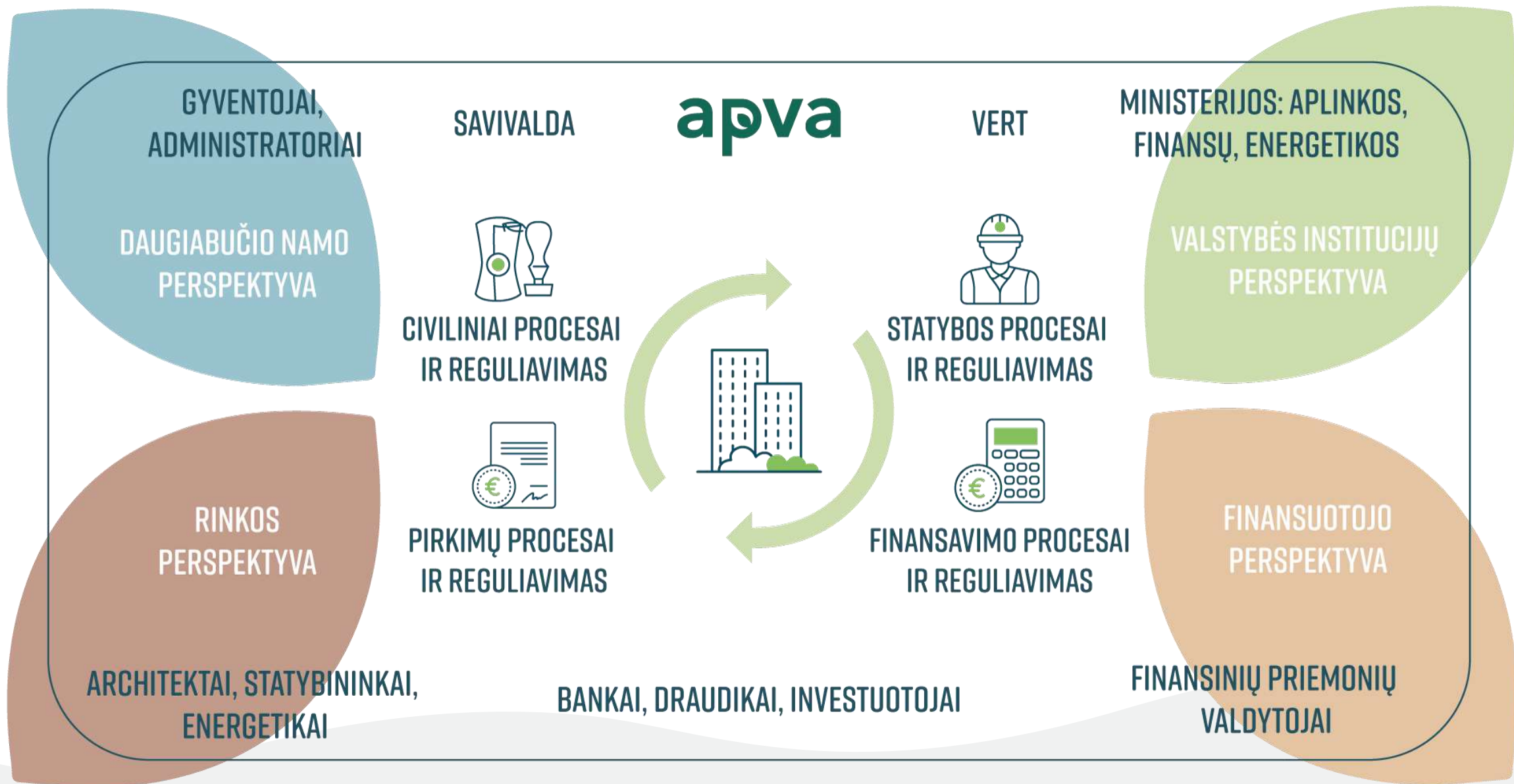
IŠEITI IŠ
VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ
REGLAMENTAVIMO

PERŽIŪRĖTI
FINANSAVIMO
SCHEMĄ

RENOVACIJOS SISTEMA IR POŽIŪRIO PERSPEKTYVOS

apva

An aerial photograph showing a large building undergoing renovation. The building is divided into two main sections. The left section has a grey, weathered tiled roof and light-colored, peeling walls. The right section has a new, dark grey metal roof and white walls. The word 'AČIŪ!' is written in large white letters across the center of the image. Surrounding the building are other houses, trees, and a street with parked cars.

AČIŪ!

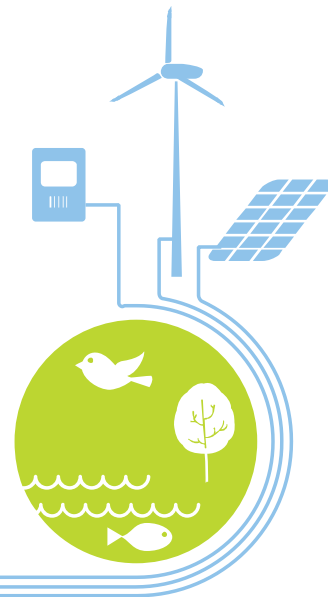
Savivaldybių energijos suvartojimas ir energijos efektyvumo planai

Energetikos ministerija, Energijos efektyvumo politikos grupė

Energijos efektyvumo politikos grupės vadovas

Mindaugas Stonkus

2026-03-03

ENERGIJOS EFEKTYVUMO POTENCIALO STUDIJA: RENGĖJAS, PAGRINDINIAI TIKSLAI

Rengėjas: UAB „PricewaterhouseCoopers“

Įvertinti savivaldybių ir savivaldybių valdomų įmonių energijos vartojimo situaciją bei nustatyti techninį ir ekonominį energijos vartojimo efektyvumo didinimo potencialą iki 2030 m.

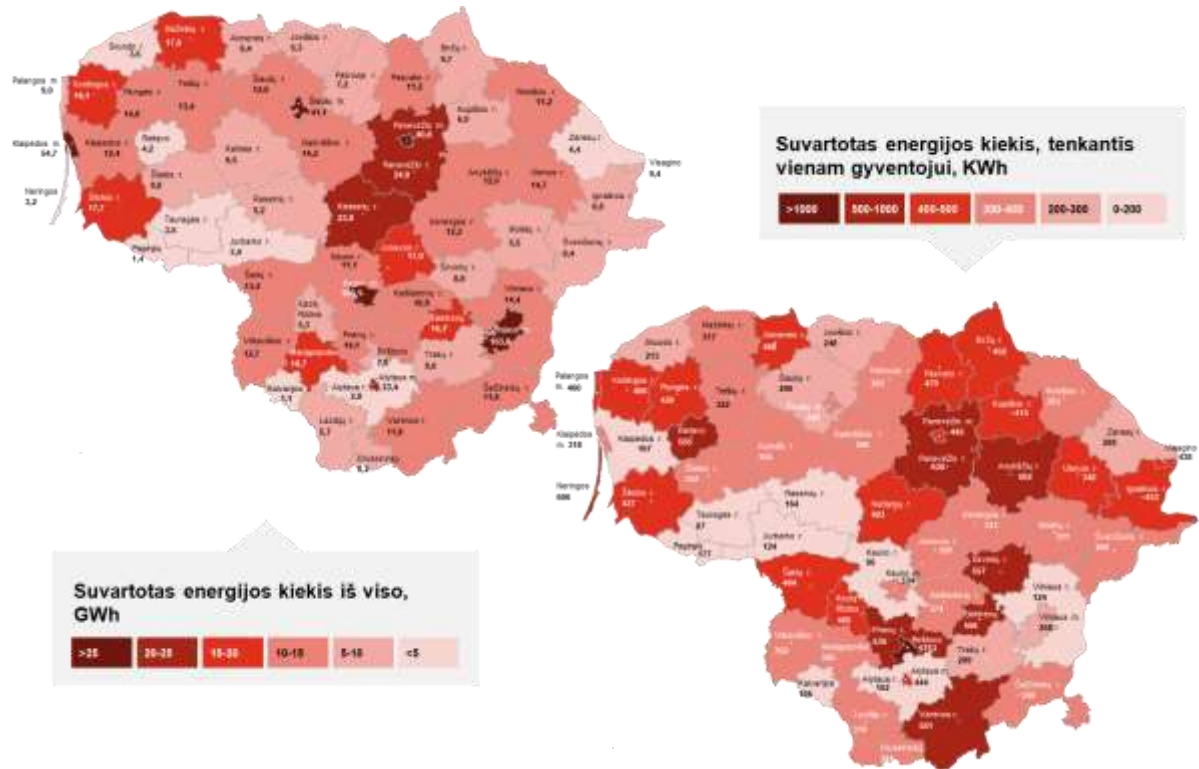

- Įvertinti esamą energijos suvartojimą savivaldybėse ir SVĮ.
- Nustatyti techninį ir ekonominį EVE didinimo potencialą.
- Įvertinti 1,9 proc. metinio galutinės energijos sumažinimo tikslo pasiekimo galimybes.
- Parengti EVE stebėsenos ir kontrolės sistemos modelį.
- Parengti savivaldybių planavimo ir skatinimo priemones.
- Įvertinti energetinių paslaugų rinkos pasirengimą.
- Įvertinti CŠVT sistemų atitiktį efektyvios sistemos kriterijams.

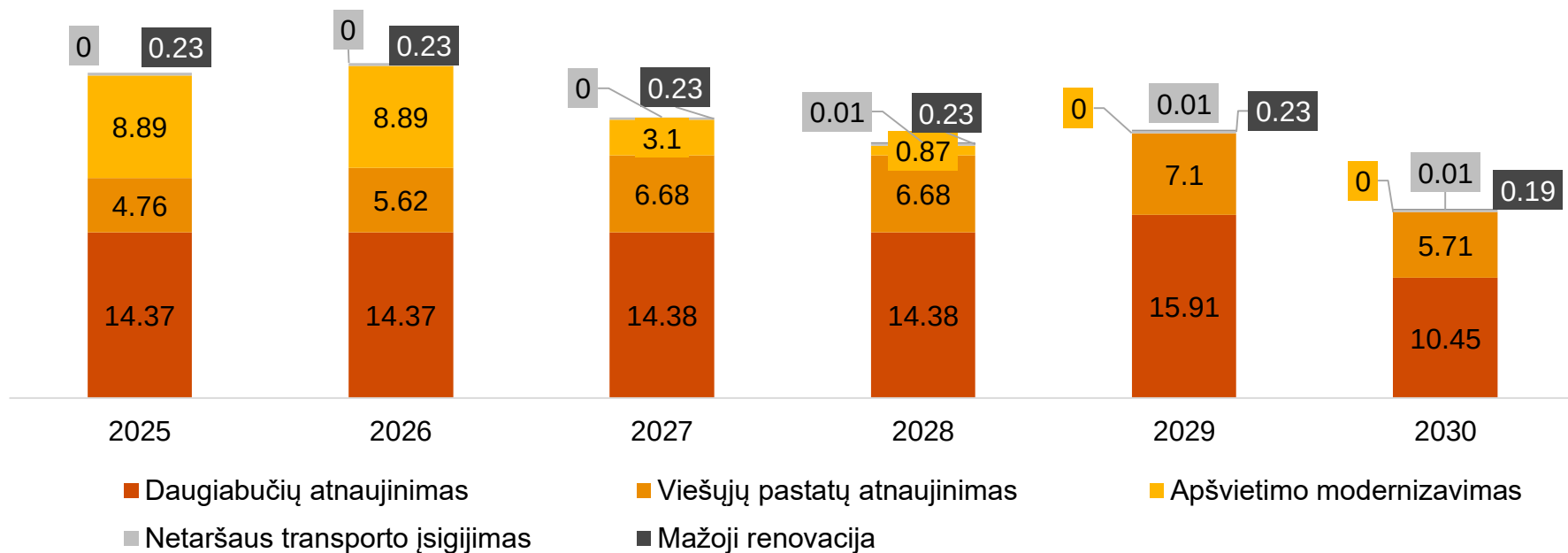
- Savivaldybių ir SVĮ energijos vartojimo mastas yra reikšmingas, tačiau jų indėlis į nacionalinį tikslą ribotas.
- Didžiausias techninis potencialas – šilumos tiekimo ir pastatų sektoriuose.
- 1,9 proc. metinis tikslas be papildomų priemonių nebus pasiektas.
- Savivaldybėse trūksta sistemingo planavimo ir aiškių tikslų.
- Būtina stiprinti stebėsenos sistemą ir užtikrinti duomenų standartizavimą.
- Energetinių paslaugų rinka turi kompetencijų, tačiau reikia masto augimo.
- CŠVT sistemų modernizavimas būtinas ilgalaikiam atitikimui ES reikalavimams.

ESAMOS ENERGIJOS SUVARTOJIMO SITUACIJOS SAVIVALDYBĖSE IR SAVIVALDYBIŲ VALDOMOSE ĮMONĖSE APŽVALGA

Nors daugiausiai energijos suvartojama didmiesčiuose, vienam gyventojui tenkantis suvartotos energijos kiekis yra ženkliai didesnis regionuose

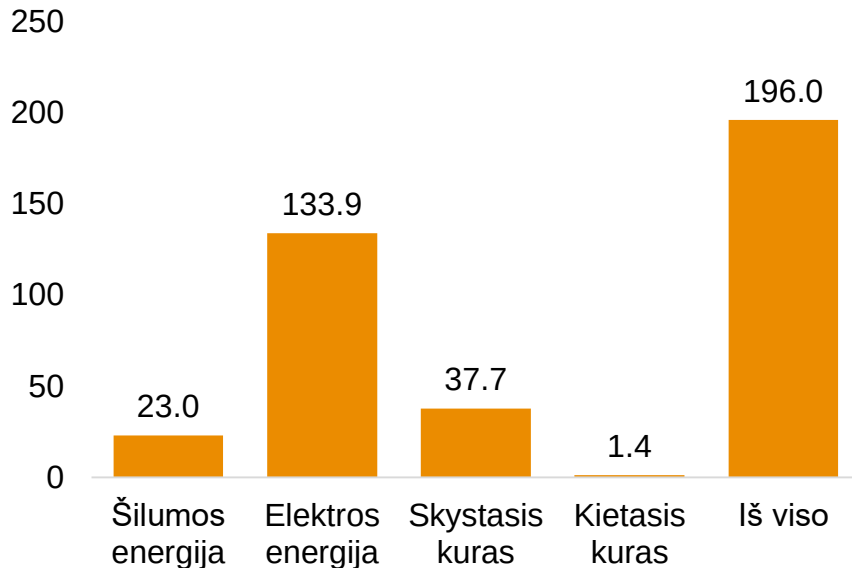

EVE DIDINIMO POTENCIALAS SAVIVALDYBĖSE IR JŲ ĮSTAIGOSE PAGAL VEIKLOS SRITIS 310 GWh.

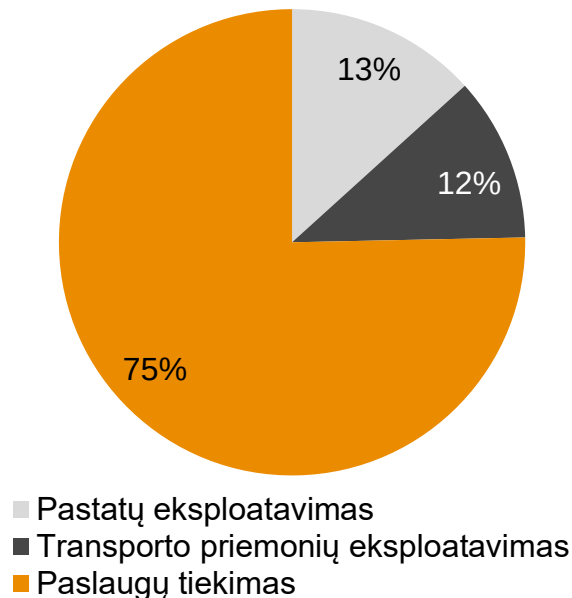

Vandens tiekimo ir nuotekų valymo sektoriuje dominuoja elektros energijos vartojimas, skirtas paslaugų teikimui

Vandens ir nuotekų valymo paslaugas teikiančių įmonių energijos sąnaudų pasiskirstymas pagal energijos šaltinį 2023 m., GWh

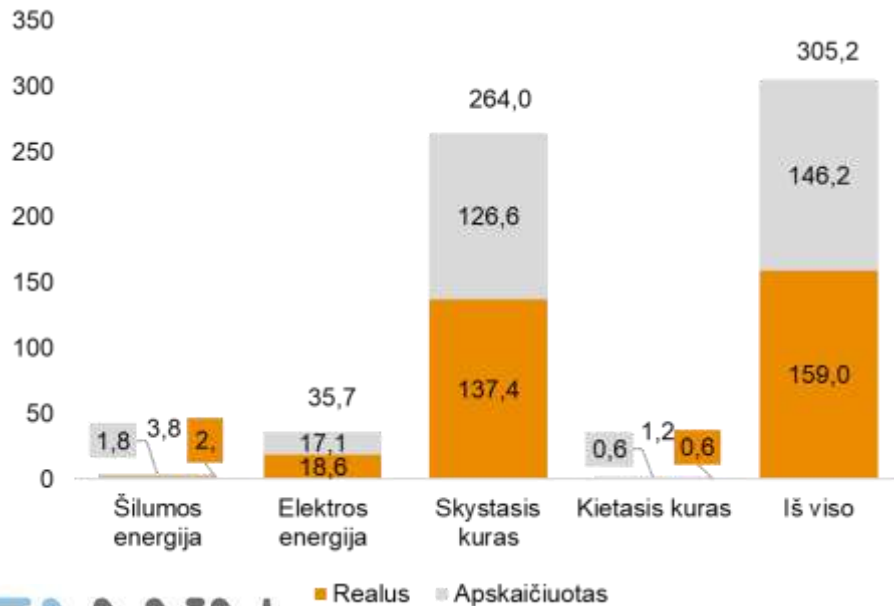

Vandens ir nuotekų valymo paslaugas teikiančių įmonių energijos sąnaudų pasiskirstymas pagal paskirtį 2023 m., proc.

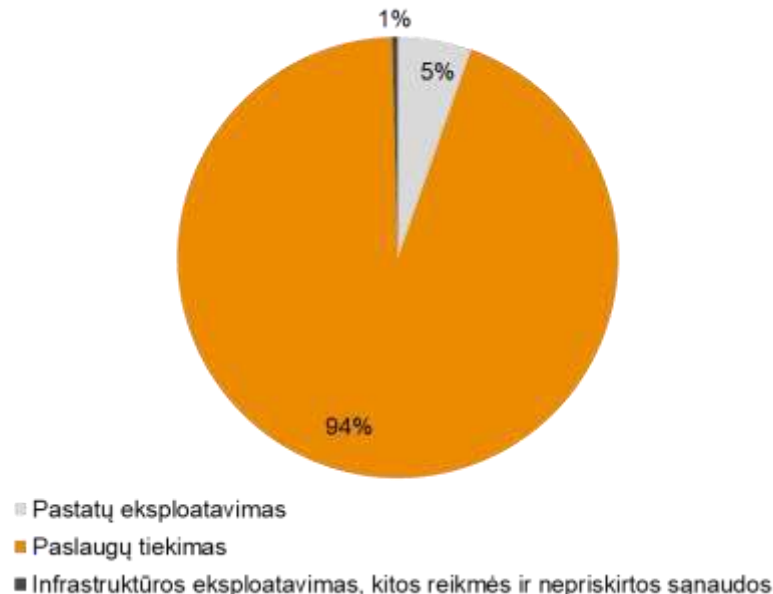

Viešojo transporto sektoriuje pagrindiniu energijos šaltiniu išlieka kuras, skirtas paslaugų teikimui

Viešojo transporto paslaugas teikiančių įmonių energijos sąnaudų pasiskirstymas pagal energijos šaltinį 2023 m., GWh

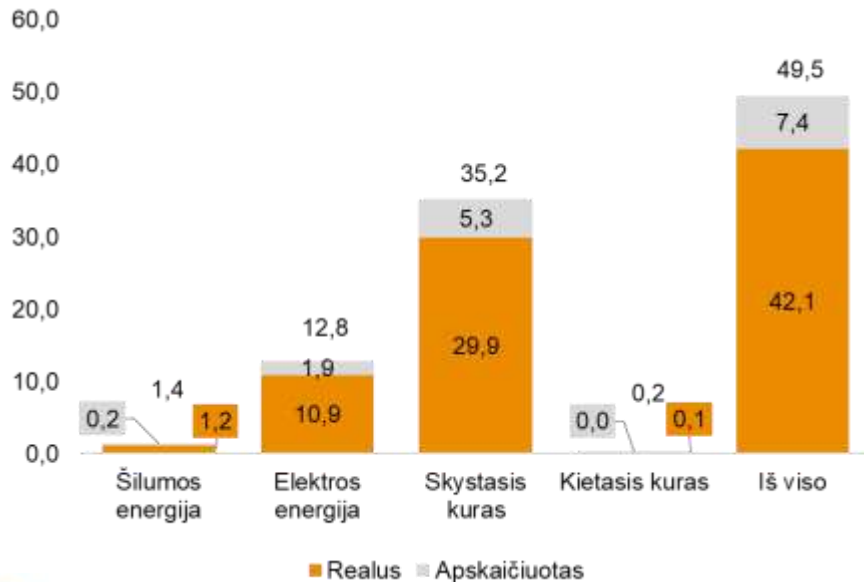

Viešojo transporto paslaugas teikiančių įmonių energijos sąnaudų pasiskirstymas pagal paskirtį 2023 m., proc.

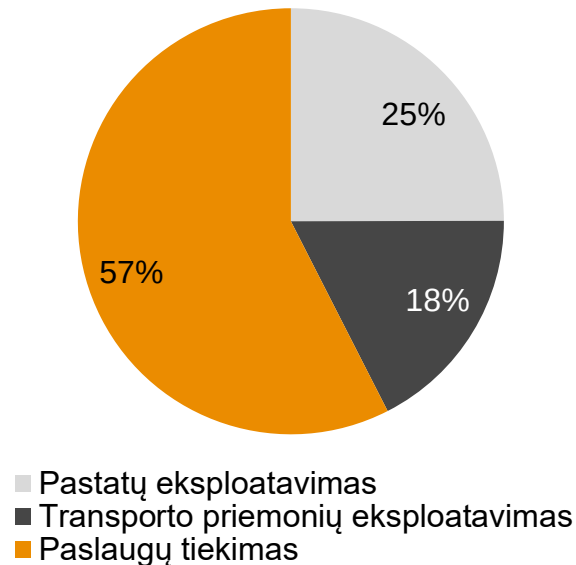

Atliekų tvarkymo sektoriuje daugiausiai naudojamas kuras, reikalingas transporto priemonių eksploatacijai ir veiklos vykdymui

Atliekų tvarkymo paslaugas teikiančių įmonių energijos sąnaudų pasiskirstymas pagal energijos šaltinį 2023 m., GWh

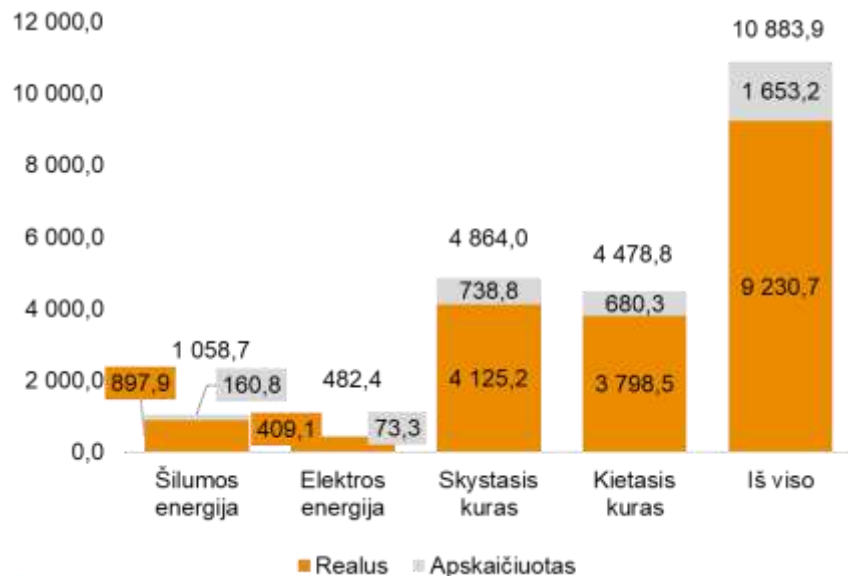

Atliekų tvarkymo paslaugas teikiančių įmonių energijos sąnaudų pasiskirstymas pagal paskirtį 2023 m., proc.

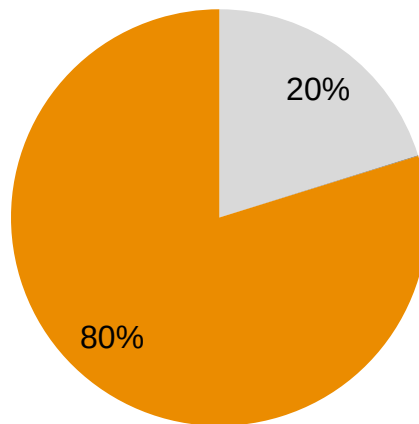

Šilumos tiekimo sektoriuje daugiausiai naudojamas biokuras, naudojamas šilumos gamybai ir perdavimui

Šilumos tiekimo paslaugas teikiančių įmonių energijos sąnaudų pasiskirstymas pagal energijos šaltinį 2023 m., GWh

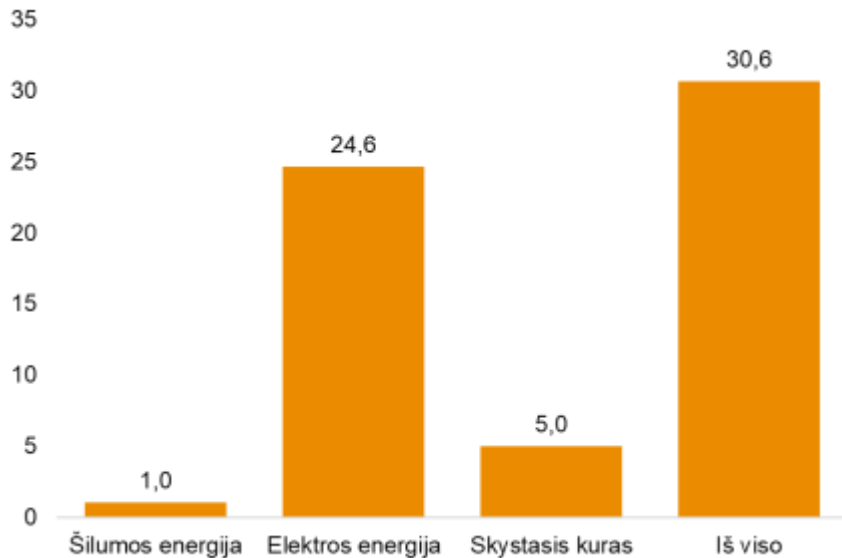
Šilumos tiekimo paslaugas teikiančių įmonių energijos sąnaudų pasiskirstymas pagal paskirtį 2023 m., proc.

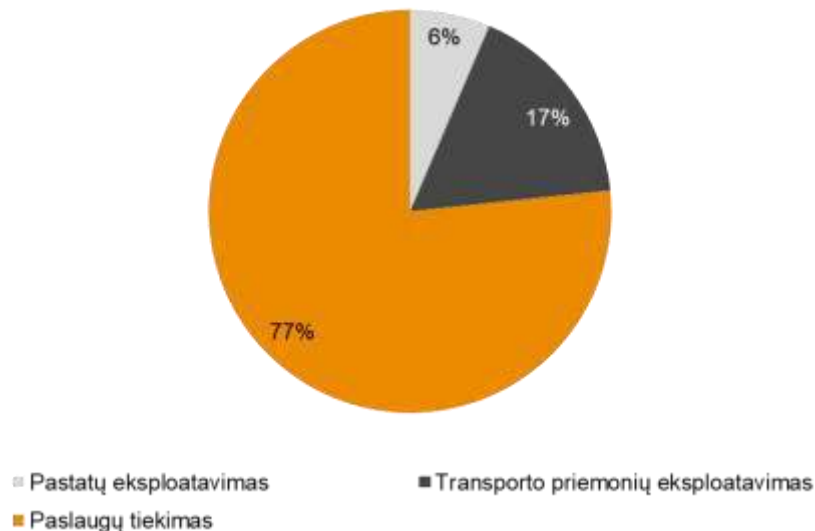
■ Pastatų eksploatavimas

Apšvietimo infrastruktūrai palaikyti daugiausiai suvartojama elektros energijos

Apšvietimo paslaugas teikiančių įmonių energijos sąnaudų pasiskirstymas pagal energijos šaltinį, 2023 m., GWh

Apšvietimo paslaugas teikiančių įmonių energijos sąnaudų pasiskirstymas pagal paskirtį 2023 m., proc.

ESAMOS ENERGIJOS SUVARTOJIMO SITUACIJOS SAVIVALDYBĖSE IR SAVIVALDYBIŲ VALDOMOSE ĮMONĖSE APŽVALGA. PAGRINDINĖS ĮŽVALGOS

Savivaldybių administracijos ir įstaigos:

- Bendras metinis energijos suvartojimas – apie 1 TWh.
- Daugiau nei 60 % suvartojamos energijos sudaro šiluma.
- Daugiau nei 25 % – elektra.
- Transporto dalis dažniausiai 1–3 %, išskyrus kaimiškas savivaldybes.
- Didžiausias nominalus suvartojimas – didžiuosiuose miestuose, tačiau vienam gyventojui tenkantis rodiklis neviršija šalies vidurkio.

ESAMOS ENERGIJOS SUVARTOJIMO SITUACIJOS SAVIVALDYBĖSE IR SAVIVALDYBIŲ VALDOMOSE ĮMONĖSE APŽVALGA. PAGRINDINĖS ĮŽVALGOS

SVĮ energijos suvartojimas:

- Bendras metinis suvartojimas – daugiau nei 11 TWh.
- 95 % tenka šilumos tiekimo sektoriui.
- Vandens tiekimo sektoriuje dominuoja elektros energija.
- Viešojo transporto ir atliekų sektoriuose – kuras.
- Apšvietimo sektoriuje – elektra.
- Šilumos tiekimo sektoriuje pagrindinis energijos šaltinis – biokuras.

Pagal XII-2702 Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 8 straipsnį, Savivaldybių energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planai:

- Savivaldybės taryba patvirtina ir viešai paskelbia savo energijos vartojimo efektyvumo didinimo **veiksmų planą** iki 2030 m., o po 2030 m. ir visais kitais vėlesniais laikotarpiais - atitinkamos savivaldybės ateinančių 10 kalendorinių metų energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planą.
- Savivaldybių energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planų **tikslas** - įvertinti esamą **situaciją** ir **nustatyti** savivaldybių, savivaldybių administravimo subjektų ir savivaldybių valdomų įmonių **energijos vartojimo efektyvumo didinimo tikslus** ir įgyvendinamas **konkrečias energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones**, prisidedant prie Energijos vartojimo efektyvumo įstatyme nustatytų Lietuvos pirminės ir galutinės energijos suvartojimo ir viešųjų subjektų galutinės energijos suvartojimo nustatytų rodiklių pasiekimo.
- Savivaldybės **administracija** kas **2 kalendorinius metus** ne vėliau kaip iki rugpjūčio 31 dienos Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka savo interneto svetainėje **viešai skelbia** energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių **įgyvendinimo rezultatus**.

ESMINIS EVE DIDINIMO PRIEMONIŲ PLANO IKI 2030 M. TIKSLAS – SUPLANUOTI KONKREČIUS EVE DIDINIMO PROJEKTUS

Rekomenduojama EVE didinimo plano struktūra

1 Įvadas

1.1 EVE didinimo plano sudarymo kontekstas

1.2 Tikslas ir paskirtis

1.3 Metodinis pagrindas

2 Esamos energijos suvartojimo situacijos savivaldybėje aprašymas

2.1 Galutinio energijos suvartojimo savivaldybėje analizė

2.2 Įgyvendintos arba įgyvendinamos EVE didinimo priemonės

2.3 Prioritetinės EVE didinimo kryptys

3 EVE didinimo tikslai

4 EVE didinimo planas iki 2030 m.

4.1 Savivaldybių EVE didinimo priemonės (projektai)

4.2 SVJ EVE didinimo priemonės (projektai)

4.3 Suplanuotų EVE didinimo priemonių (projektų) prisidėjimas prie EVE didinimo tikslų

ESAMA ENERGIJOS SUVARTOJIMO SITUACIJA SAVIVALDYBĖJE | ĮGYVENDINAMOS PRIEMONĖS IR KRYPTYS

Įgyvendinamos EVE didinimo priemonės

Galutinės energijos sutaupymo analizė papildoma **įgyvendintų** arba **šiuo metu įgyvendinamų** EVE didinimo priemonių aprašymu. Šios dalies tikslas – įvardyti priemones, kurios buvo ar yra įgyvendintos, įvertinti išmoktas pamokas ir nustatyti **veiksmingiausias priemones**. Taip pat, svarbu identifikuoti tas priemones, kurių metinis galutinės energijos sutaupymas **prisideda prie EVE didinimo tikslų įgyvendinimo**.

Prioritetinių krypčių EVE didinimui apibrėžimas

Atsižvelgiant į istorinę galutinės energijos suvartojimo analizę ir patirtį, sukaupia įgyvendinant EVE didinimo priemones, EVE didinimo plane įvardijamos **prioritetinės** EVE didinimo **kryptys**. Nurodant šias kryptis svarbu apibrėžti: **krypties esmę, prioritetizavimo priežastis, preliminariai sutaupytos energijos rūšis ir paskirtis, aktualius sektorius ir kitą informaciją**. Šios kryptys tampa pagrindu tolesniam EVE didinimo projektų išgryninimui ir planavimui.

ESAMA ENERGIJOS SUVARTOJIMO SITUACIJA SAVIVALDYBĖJE | TIKSLAI

EVE didinimo tikslų pagrindas

Savivaldybės administracija, įstaigos, seniūnijos ir SVI turi išsikelti EVE didinimo tikslus. Tai grindžiama:

- Direktyva (ES) 2023/1791, kurioje numatyta, kad visų viešųjų įstaigų galutinės energijos suvartojimas kasmet turi mažėti bent **1,9 %**, palyginti su 2021 m.;
- EVE didinimo įstatymu, įsigaliojusiu 2025 m. spalio 1 d., kuriame įtvirtinta, kad bendras viešųjų subjektų energijos suvartojimas turi mažėti ne mažiau kaip **1,9 %** per metus, lyginant su 2021 m. lygiu (**5,5 TWh**).

EVE didinimo tikslų skyriaus elementai

Šioje plano dalyje turi būti:

- Kasmet **siekiamas energijos suvartojimo sumažinimas** (GWh);
- **Tikslų detalizacija pagal paskirtį** (pvz. sumažinti X GWh įrenginių eksploatavimui);

Nors SVI nėra formaliai įpareigotos laikytis įstatymo, jų veikla susijusi su didžiausiu energijos vartojimu (pastatai, įrenginiai, transportas). Todėl jos bus įpareigotos sudaryti susitarimus dėl energijos taupymo, o jų tikslai turi būti suderinti su savivaldybės tikslais. Kadangi sektorių galimybės taupyti energiją skiriasi, tikslai turi būti keltami individualiai.

Planuojama iki 2027 m. sausio 1 d. Energetikos ministro įsakymu nustatyti savivaldybių energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planų derinimo su Energetikos ministerija tvarką.

ENERGETIKOS MINISTERIJOS ENERGIJOS EFEKTYVUMO DIDINIMO FINANSAVIMO PRIEMONĖS (1)

Priemonė	Galimi pareiškėjai	Kvietimo suma, MEUR	Finansavimo šaltinis	Kvietimo data	Finansavimo sąlygos
Kvietimai savivaldybėms/savivaldybių įmonėms					
1. Efektyvumo didinimas centralizuoto šilumos tiekimo tinkluose (įvadinės šilumos apskaitos modernizavimas, žematemperatūris tinklas) (UAB ILTE)	Šilumos tiekėjai	27	2021–2027 ES investicijos	2025 01 28 (galioja iki 2026)	Finansinė priemonė, kurios apimtyje lengvatinė paskola derinama su dotacija ir teikiamos kartu.
2. AEI plėtra CŠT sektoriuje (kogeneracinių elektrinių modernizavimas ir plėtra, biokuro katilų modernizavimas, didelio efektyvumo biokuro katilų, saulės kolektorių, šilumos siurblių, šilumos telpklų įrengimas) (UAB ILTE)	Šilumos tiekėjai, nepriklausomi šilumos gamintojai	75	2021–2027 ES investicijos	2025 01 28 (galioja iki 2026)	Finansinė priemonė, kurios apimtyje lengvatinė paskola derinama su dotacija ir teikiamos kartu.

ENERGETIKOS MINISTERIJOS ENERGIJOS EFEKTYVUMO DIDINIMO FINANSAVIMO PRIEMONĖS (2)

Priemonė	Galimi pareiškėjai	Kvieto mo suma, MEUR	Finansavimo šaltinis	Kvietimo data	Finansavimo sąlygos
Kvietimai savivaldybėms/savivaldybių įmonėms					
3. Iškastinio kuro ir nusidėvėjusių biokurą naudojančių katilų keitimas naujais biokurą ar kitais AEI naudojančiais šilumos gamybos įrenginiais (APVA)	Šilumos tiekėjai	14,2	Valstybės biudžeto lėšos	2026 04	Remiama veikla – iškastinio kuro ir nusidėvėjusių biokurą naudojančių katilų keitimas naujais (iki 3 MW šiluminės galios) biokurą ar kitais AEI naudojančiais šilumos gamybos įrenginiais.
4. Gatvių apšvietimo sistemų modernizavimas (APVA)	Savivaldybės, savivaldybių įmonės, vykdančios gatvių apšvietimo veiklą	10	Modernizavimo fondas	2026 07	Dotacija, ne daugiau kaip 50 proc. Tęstinė projektų atranka. Remiama veikla - gatvių apšvietimo modernizavimas, didinant energetikos vartojimo efektyvumą.

ENERGETIKOS MINISTERIJOS ENERGIJOS EFEKTYVUMO DIDINIMO FINANSAVIMO PRIEMONĖS (3)

Priemonė	Galimi pareiškėjai	Kvieti mo suma, MEUR	Finansavim o šaltinis	Kvietimo data	Finansavimo sąlygos
Kvietimai savivaldybėms/savivaldybių įmonėms					
5. Savivaldybių pastatų atnaujinimas (Aplinkos ministerija, APVA)	Savivaldybės, savivaldybių įstaigos	40 82	Modernizavi mo fondas KKP		Remiama veikla – savivaldybių pastatų atnaujinimas

Ačiū už dėmesį!

Su energijos efektyvumo potencialo studija ir savivaldybių EVE didinimo veiksmų planų rengimo gairėmis galima susipažinti: Tyrimai ir ataskaitos - Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (lr.v.lt)

LIFE PROGRAMME

From Strategy to Solutions: The Contribution of the LIFE IP EnerLIT Project to the Implementation of the NECP

Kris Wojcik; CINEA – European Commission's Executive Agency for Climate, Infrastructure and Environment

CINEA

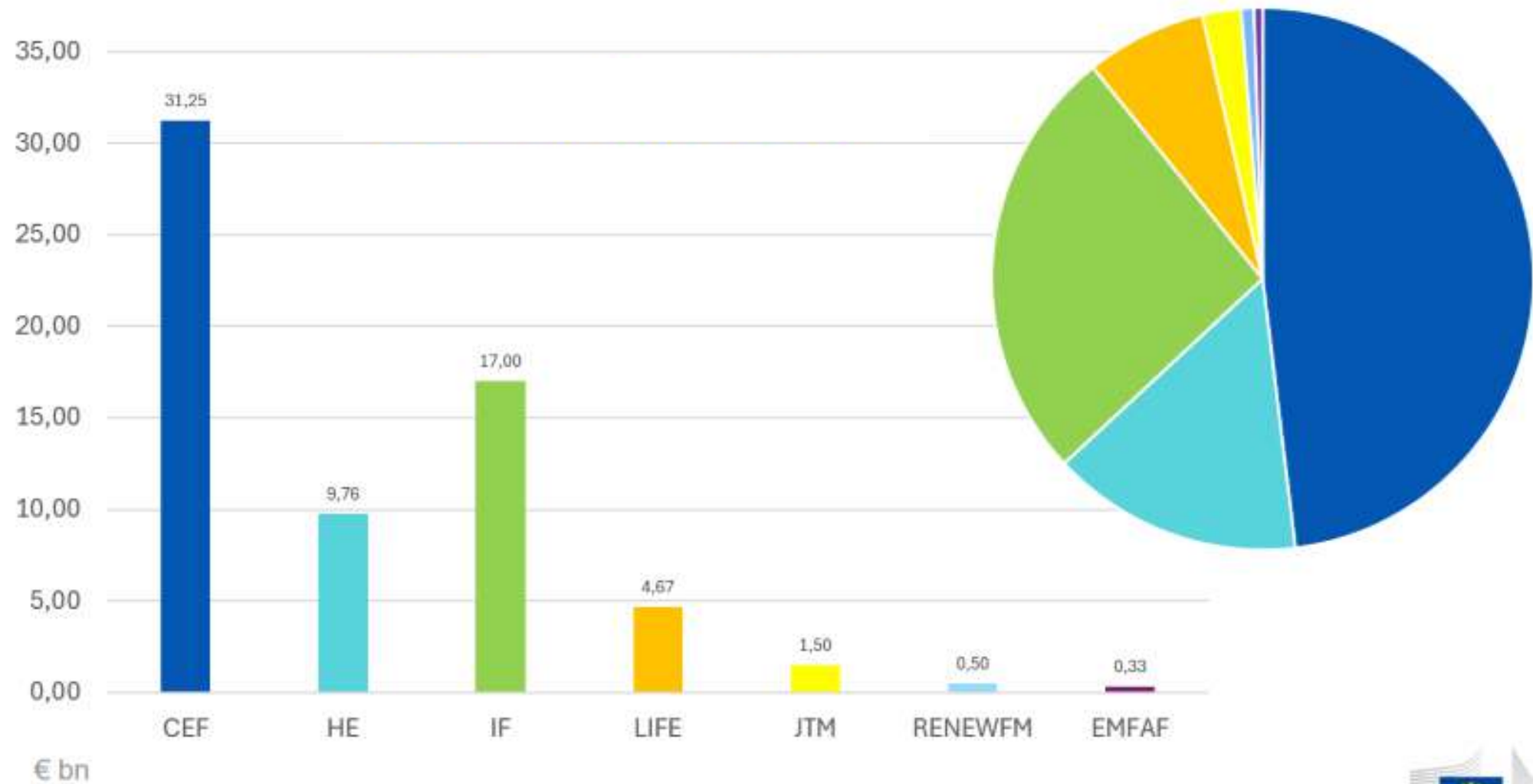
- **LIFE Programme** – an unique EU programme fully dedicated to environmental and climate action.
- **Connecting Europe Facility (CEF)** – EU support for infrastructure in the transport and energy sectors.
- **Horizon Europe** – the EU's research and innovation framework programme, covering among others climate, energy and transport.
- **Innovation Fund** – an EU programme supporting the deployment of breakthrough low-carbon technologies.
- **European Maritime, Fisheries and Aquaculture Fund (EMFAF)** – support for the blue economy, fisheries and aquaculture sectors.
- **Just Transition Mechanism – Public Sector Loan Facility (PSLF)** – an instrument supporting a fair transition of regions most affected by the climate transition.
- **Renewable Energy Financing Mechanism (RENEWFM)** – a mechanism supporting investments in renewable energy projects.

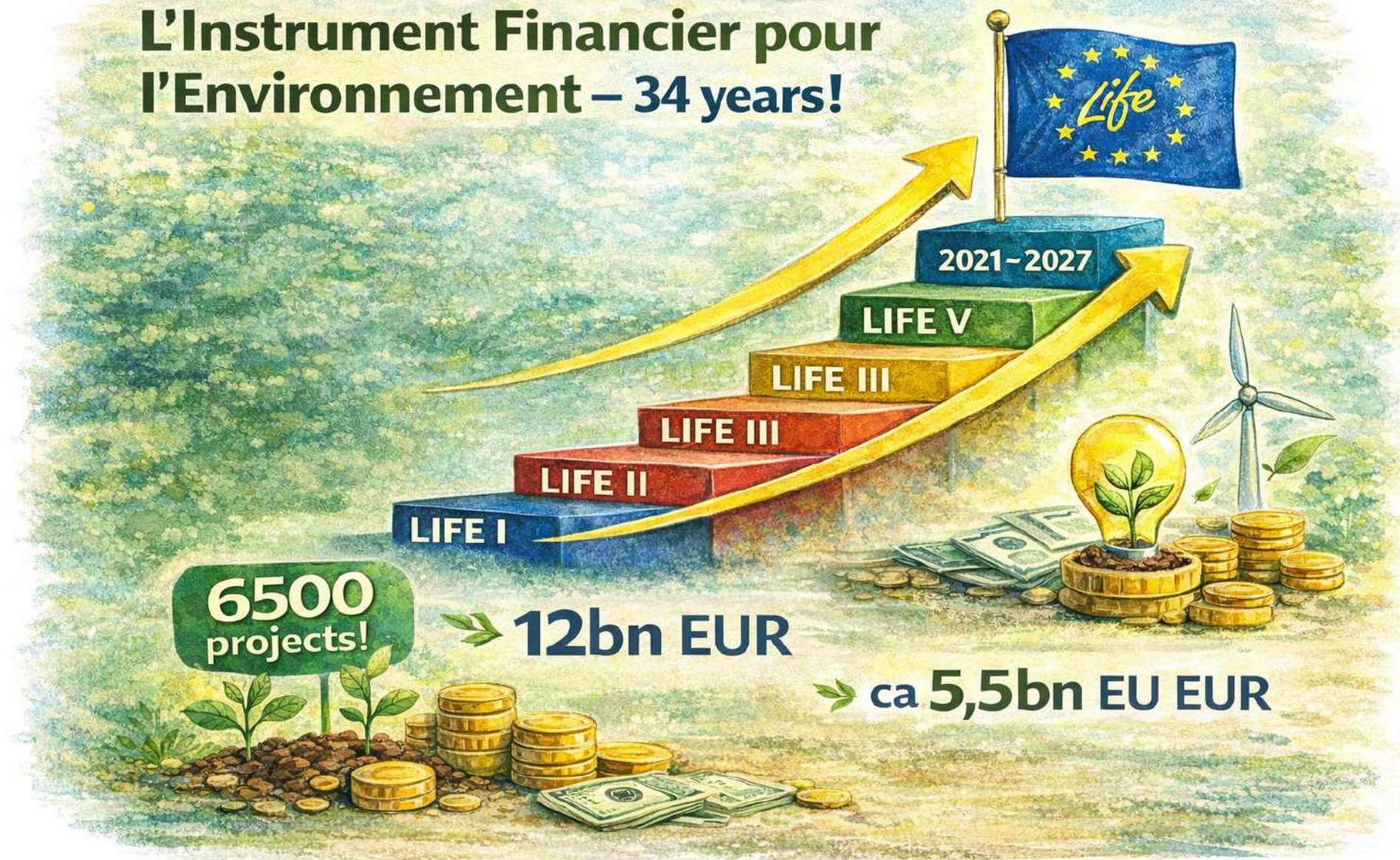
Parent EC DGs

CINEA indicative budget (€65bn)

L'Instrument Financier pour l'Environnement – 34 years!

EU LIFE puzzles:

Gamtos ir biologinės įvairovės sritis (Nature & Biodiversity)

✓ Objective of sub-programme

- **Protection and restoration of nature** in Europe and halting and reversing biodiversity loss.

✓ Key areas of action

- Development, testing and deployment of innovative solutions, including **nature-based solutions** and **ecosystem-based approaches**.
- Support for the implementation, monitoring and enforcement of EU nature and biodiversity legislation.
- Strengthening governance at all levels, including administrative capacity-building, private sector engagement, and the involvement of civil society (including citizen science).
- Scaling up and replication of effective solutions, integration of biodiversity objectives into other policy areas, and mobilisation of investments

Žiedinės ekonomikos ir gyvenimo kokybės sritis (Circular Economy & Quality of Life - CEQL)

✓ Objective of the sub-programme

- To support the EU's transition towards a **circular economy**, improve **resource efficiency**, and enhance **environmental quality and citizens' quality of life**, in line with EU environmental legislation and policies.

✓ Key areas of action

- Development, testing and deployment of innovative solutions supporting the circular economy, including **products, processes and business models**.
- Implementation and enforcement of EU legislation related to **waste, chemicals, air, water, noise, soil and the urban environment**.
- Reduction of environmental pressures affecting **human health and quality of life**.
- Strengthening governance, monitoring and enforcement, including **capacity-building of public administrations**.
- Replication and upscaling of effective solutions, and integration of environmental objectives into other public and private sector policies and practices

Švarios energijos perėjimo sritis

Clean Energy Transition (CET)

✓ Objectives of the sub-programme

- Supporting a **clean, sustainable and fair energy transition** in the EU.
- Development and wide uptake of **innovative regulatory, market and governance solutions**.
- Scaling up **renewable energy** and improving **energy efficiency**.
- Supporting the **implementation and enforcement of EU energy policies and legislation**.
- Strengthening **institutional capacity** in both the public and private sectors.
- Actively engaging **citizens, civil society and local stakeholders**.
- Removing **market barriers** hindering the energy transition.
- Replication of proven solutions, **mobilisation of investments** and improved access to financing.

✓ Five priority areas

- Building **national, regional and local policy frameworks** supporting the **clean energy transition**.
- Accelerating **technology deployment, digitalisation, new services and business models**, and enhancing the relevant **professional skills** in the clean energy transition market.
- **Mobilising private finance** for sustainable energy.
- Supporting the development of **local and regional investment projects**.
- **Engaging and empowering citizens** in the clean energy transition.

Švarios energijos perėjimo sritis

Clean Energy Transition (CET) topics (1)

LIFE-2025-CET-LOCAL: Boosting the clean energy transition in cities and regions

- **Regional clean energy & decarbonisation plans** for citizens, businesses and industry.
- **Policy coherence & synergies:** ensuring **alignment with EU and national frameworks**.

LIFE-2025-CET-POLICY: Towards an effective implementation of key legislation in the field of sustainable energy

- **Policy delivery & governance:** high-quality **design, monitoring and evaluation** of sustainable energy policies under the Green Deal and REPowerEU.
- **Exclusive focus on RED implementation (Scope B):** support limited to **Renewable Energy Directive implementation by national and regional public authorities**, covering **policy frameworks, support schemes and governance mechanisms**

LIFE-2025-CET-BETTERRENO: Energy renovation solutions for buildings

- **Faster, deeper & smarter renovations:** accelerating **market-driven building renovation** by addressing administrative, financial and implementation barriers, in line with the **Renovation Wave and recast EPBD** (incl. New European Bauhaus).
- **Data-driven renovation delivery:** improving **data quality, transparency and trust** to enable effective policy design, investment verification and financing, with synergies with Horizon Europe projects.

LIFE-2025-CET-INDUSTRY: Supporting the clean energy transition of industry and businesses

- **Industrial decarbonisation & net-zero deployment:** matching **demand and supply of net-zero technologies**, fostering industrial cooperation (clusters) and accelerating deployment under the **Net-Zero Industry Act**.
- **Competitiveness & resilience:** supporting **energy-intensive industries** through modernisation, new business models and financial instruments to address energy costs, global competition and transition risks (Fit for 55, REPowerEU, Clean Industrial Deal).

Švarios energijos perėjimo sritis

Clean Energy Transition (CET) topics (2)

LIFE-2025-CET-BUILDSKILLS: National platforms for energy efficiency skills

- **Closing the skills gap:** strengthening **national BUILD UP Skills platforms** and cooperation between public authorities, training providers and the construction sector to remove a key bottleneck of the clean energy transition.
- **Up- & reskilling for renovation:** training **blue- and white-collar workers** in energy efficiency, building renovation and renewables, increasing the **attractiveness of energy professions** in line with the EU Pact for Skills.

LIFE-2025-CET-DHC: Supporting district heating and cooling networks

- **Decarbonised heating & cooling systems:** accelerating the rollout of **modern, efficient DHC networks** based on renewable energy and waste heat, in line with the Energy Efficiency Directive.
- **Capacity-building for DHC operators:** strengthening **technical, organisational and financial capacities** to modernise existing systems and develop new networks, especially in less experienced regions.

LIFE-2025-CET-PRIVAFIN: Crowding in private finance

- **Mobilising private capital:** leveraging **public funds and blended finance** to de-risk investments and crowd in private finance for energy efficiency and renewables.
- **Scalable financing models:** building **long-term partnerships** (financial institutions, ESCOs, SMEs, DHC operators) and replicating financing schemes aligned with **EU 2030 targets**.

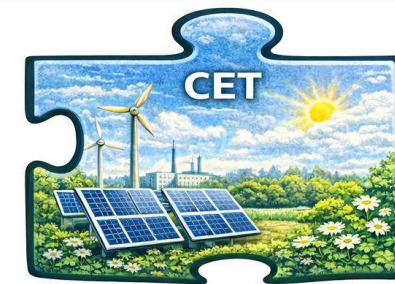
LIFE-2025-CET-OSS: One-Stop-Shops for the clean energy transition in buildings

- **End-to-end renovation services:** establishing and replicating **OSS models** delivering integrated services for ambitious building renovations and renewable heating & cooling (Renovation Wave, EED, EPBD).
- **Market-driven & scalable OSS:** simplifying renovation processes, improving access to finance and developing **durable, replicable business models** with strong market uptake and EU-level dissemination.

Švarios energijos perėjimo sritis

Clean Energy Transition (CET) topics (3)

LIFE-2025-CET-PDA: Project Development Assistance for sustainable energy investments

- **From concept to bankable projects:** providing **technical assistance** to turn sustainable energy ideas into **ready-to-finance, large-scale and replicable** investments.
- **Crowding in private finance:** using **public funds as a catalyst** to mobilise private capital, remove barriers and accelerate deployment of net-zero solutions (e.g. EUCF-type pipelines, DHC, industrial clusters).

LIFE-2025-CET-EUCF: European City Facility – investment planning for cities

- **Turning plans into investments:** supporting cities to transform **local climate and energy strategies** (SECAPs, heating & cooling plans) into **mature, scalable investment concepts** aligned with EU energy legislation.
- **City capacity & finance mobilisation:** strengthening **financial, technical and legal capacities** of municipalities (especially small and medium-sized) to aggregate projects and **engage public and private investors**.

LIFE-2025-CET-ENERPOV: Alleviating household energy poverty

- **Just & inclusive energy transition:** reducing **energy poverty** by supporting vulnerable households and social housing through energy efficiency measures, in line with the **recast EED and Fit for 55**.
- **Renovation-driven solutions:** scaling up **building renovations (incl. cooling)** and coordinated local strategies to deliver **lasting bill reductions and improved living conditions**.

LIFE-2025-CET-ENERCOM: Support services for energy communities

- **Scaling up energy communities:** supporting the **creation and growth of energy communities** as local drivers of renewable energy, energy efficiency and social benefits.
- **Professional support & barrier removal:** providing **technical, financial and organisational services** to overcome regulatory and investment barriers, strengthen governance and enable citizen- and municipality-led projects.

Klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo sritis

Climate Change Mitigation & Adaptation (1)

✓ Objective of the sub-programme

- Supporting the **implementation of EU climate policy** through actions contributing to **climate change mitigation**, **climate change**, and **strengthened climate governance**.

✓ Key areas of action

- Reduction of greenhouse gas emissions** in line with the EU 2030 targets and the objective of climate neutrality by 2050.
- Enhancing **resilience to climate change** impacts through climate risk assessments, adaptation planning, preparedness measures, nature-based solutions and climate-proofing of policies and investments.
- Implementation and enforcement of EU climate acquis**, including mitigation and adaptation frameworks under the EU Climate Law, ETS, ESR and LULUCF.
- Strengthening administrative capacities**, strategic planning, as well as monitoring, reporting and governance systems at national, regional and local level.
- Replication, scaling-up and mainstreaming of effective climate solutions across sectors and territories.
- Strong focus on policy uptake and measurable real impact, rather than on scientific research or large-scale infrastructure investments.

✓ Priorities

- CCM – Climate Change Mitigation**
- CCA – Climate Change Adaptation**
- GOV – Climate Governance**

Klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo sritis

Climate Change Mitigation & Adaptation (2)

✓ LIFE-2025-SAP-CLIMA – Climate Change Mitigation

- Projects aiming at **reducing greenhouse gas (GHG) emissions**.
- Target sectors include, inter alia: **energy, industry, transport, buildings, agriculture and waste**.
- Support for the **implementation of EU climate policies (excluding research and innovation activities)**

✓ Areas of intervention

- **Recovery, recycling and reclamation of ozone-depleting substances** in foams and the promotion of alternatives to fluorinated greenhouse gases, including their recovery, reclamation and recycling.
- **Actions supporting the shift to zero-emission mobility** in road transport.
- **Decarbonisation of other transport modes**, fostering **intermodality and modal shift**.
- **Increase in the generation and use of renewable energy and improvement of energy efficiency**.
- **Actions reducing energy use and GHG emissions in industrial production and waste management**.
- **Development and implementation of land and coastal management practices** affecting emissions and carbon removals, including the **conservation and enhancement of natural carbon sinks** in soils and forests and the **storage of carbon in long-lasting products**.
- **Industrial solutions for carbon removal, carbon capture and utilisation (CCU) and/or carbon capture and storage (CCS)**.

Klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo sritis

Climate Change Mitigation & Adaptation (3)

✓ LIFE-2025-SAP-CLIMA – Climate Change Adaptation

- Increasing resilience to the impacts of climate change.
- **Climate risk management**, nature-based solutions, and **local and regional adaptation**.
- **Implementation of the EU Adaptation Strategy**.

✓ Areas of intervention

- **Support for the development of climate adaptation policies** and the revision of national, regional and local adaptation strategies and plans.
- **Implementation of state-of-the-art climate risk assessment tools** and the selection of **cost-effective adaptation measures** to address climate hazards.
- **Development and implementation of Nature-Based Solutions (NBS)** for different types of areas (rural, urban and coastal).
- **Climate-proofing of infrastructure and buildings** and strengthening their resilience.
- **Adaptation solutions for agriculture and forestry**.
- **Water management**.
- **Climate adaptation and health**.
- **Preparedness for compound and cascading risks**.
- **Financial instruments, innovative solutions and public–private cooperation** on insurance and loss data.

Klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo sritis

Climate Change Mitigation & Adaptation (4)

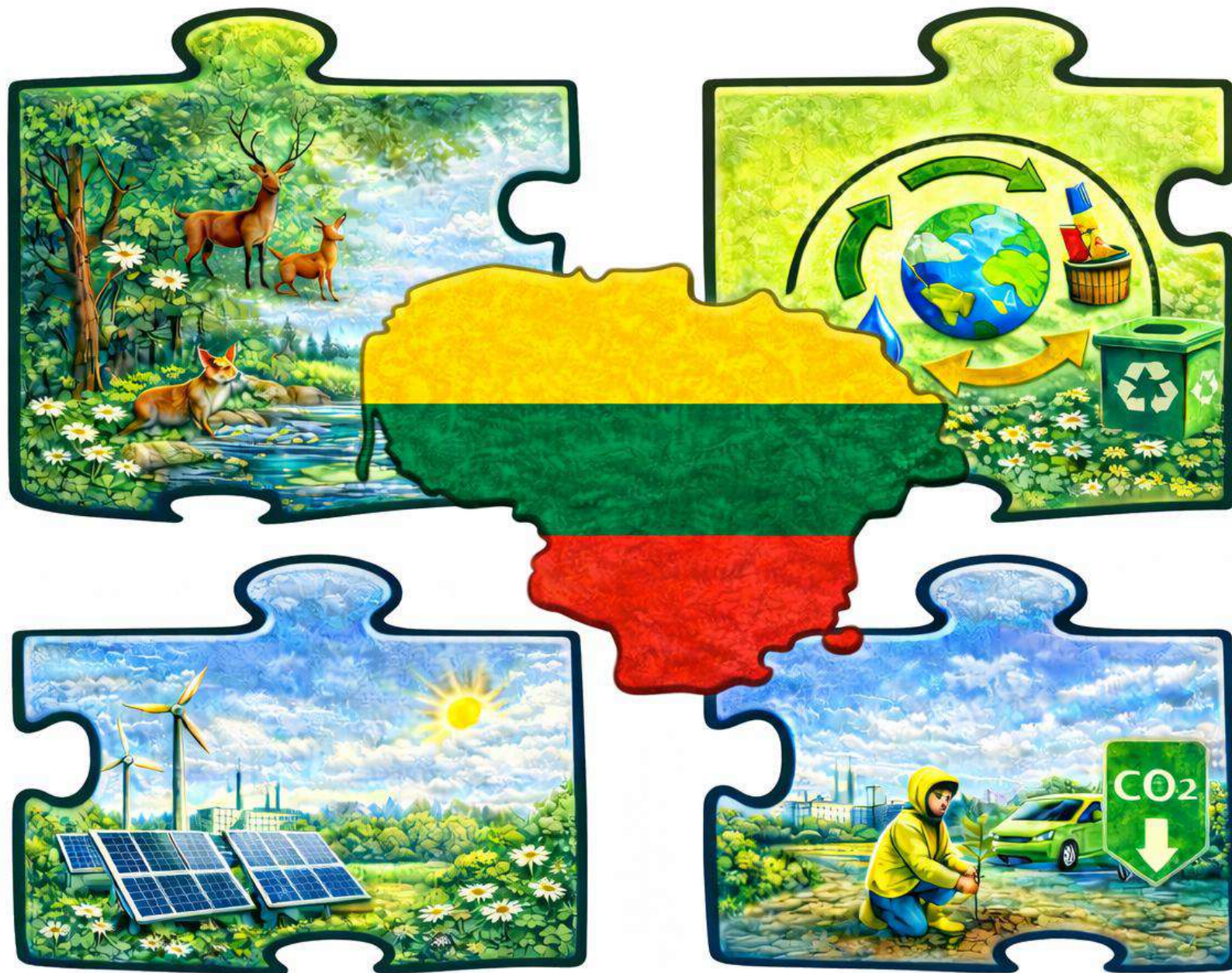
✓ LIFE-2025-SAP-CLIMA-GOV – Climate Governance and Information

- “Soft” projects focusing on **governance, information and capacity building**.
- **Climate awareness, participation and support for policy implementation**.
- **Monitoring, reporting, MRV and climate planning**.

✓ Areas of intervention

- **Raising awareness, incentivising behavioural change and supporting the activities of the European Climate Pact**.
- **Green skills development and capacity building** to implement climate mitigation and adaptation policies.
- **Capacity building and awareness-raising** among end-users and across the **distribution chain of equipment using fluorinated greenhouse gases**.
- **Support for the development, update and implementation** of national, regional and local **climate and energy strategies and plans**.
- **Activities linked to the development and implementation of Sustainable Finance actions**.
- **Greenhouse gas emissions monitoring and reporting**.
- **Development of geographically explicit inventories for the LULUCF sector**, creation of **carbon removal registries and certification schemes**, and the organisation of **capacity-building and advisory activities**.
- **Knowledge-sharing and capacity building** on the functioning of the **EU Emissions Trading System (EU ETS)**.

LIFE in Lithuania

- ✓ Under the LIFE Programme, the following has been funded in Lithuania so far:
- ✓ 56 projects with 20 coordinating beneficiaries;
- ✓ 148 project partners;
- ✓ Total project costs amounting to **EUR 100 million**;
- ✓ of which the **EU contribution** amounts to **EUR 64 million**.

LIFE20 IPC/LT/000002 EnerLIT

✓ **Coordinator: Environmental Projects Management Agency under the Ministry of Environment of the Republic of Lithuania**

✓ **Objectives:**

- **Support the implementation of Lithuania's National Energy and Climate Plan (NECP).**
- **Catalyse energy efficiency measures across transport, building, and industry sectors.**
- **Build strategic capacities and mainstream GHG mitigation objectives.**
- Contribute to EU Energy Efficiency Directive and European Green Deal goals.
- Coordinate over €2.8 million in additional complementary funding.

✓ **Expected Results:**

- Enhanced national and regional capacities for achieving climate objectives and ensuring long-term project sustainability.
- Achieve sustainable and efficient buildings with savings over 10 TWh and reducing 2.4 million tonnes of CO2 equivalent by 2030.
- Develop effective climate-friendly mobility solutions targeting savings of close to 11 TWh and reducing 14.8 million tonnes of CO2 equivalent by 2030.
- Foster green and energy-saving industry with savings exceeding 5 TWh and reducing 1.5 million tonnes of CO2 equivalent by 2030.
- Reach a 50% share of green public procurement by 2025, increasing to 55% by 2030.
- More info: [LIFE 3.0 - LIFE20 IPC/LT/000002](#)

LIFE22-GIC-LT-GreenFarm-for-LIFE

✓ **Coordinator: AgriFood Lithuania DIH**

✓ **Objectives:**

- Develop a **systematic ecosystem model and framework for GHG emissions assessment and carbon absorption certification**
- **Refine technologies for whole farm and forestry GHG monitoring.**
- Create methods to support agricultural, environmental, and climate policy decision-making.
- Establish **pilot methodologies for GHG assessment** and incentivise climate impact reduction.

✓ **Expected Results:**

- Development of holistic GHG emission and carbon sequestration estimation framework.
- Collection of soil and forestry data from 20,000 ha for GHG quantification.
- Innovative methods for farm/forest GHG emissions estimation.
- Pilot carbon credit market platform involving diverse stakeholders.
- Establishment of carbon farming measurement, reporting, and verification system.

More info: [LIFE 3.0 - LIFE22-GIC-LT-GFarm-for-LIFE/101112894](https://lifer3.eu/LIFE22-GIC-LT-GFarm-for-LIFE/101112894)

LIFE23-CET-Re_Energize

✓ **Coordinator:** LIETUVOS ENERGETIKOS INSTITUTAS

✓ **Objectives:**

- Address the **skills shortage in the heat pump sector** by developing Capacity Building Frameworks.
- Enhance **training and skills for at least 385 building professionals and 115 trainers**.
- Promote the **adoption of heat pumps** as a renewable heating/cooling technology.
- Develop an integrated digital tool to facilitate the adoption of energy-efficient solutions.
- Boost public awareness and encourage stakeholder collaboration for sustainable energy transition.

✓ **Expected Results:**

- Significant reduction in the skills gap related to heat pump technology across Europe.
- Improved competencies and employability for professionals in the heat pump sector.
- Increased public awareness and uptake of energy-efficient solutions.
- Strengthened collaboration among public, private, and international entities to ensure policy consistency and long-term impact.
- Open access to project resources for ongoing education and capacity building.

• More info: [LIFE 3.0 - LIFE23-CET-Re-Energize/101166359](https://lifer3.0.eu/LIFE23-CET-Re-Energize/101166359)

LIFE21-CET-BUILDSKILLS-REBOOT-SKILLS-LT

BUILD UP Skills Lithuania – rebooting the National Construction Platform and Roadmap

✓ **Coordinator:** LIETUVOS STATYBININKU ASOCIACIJA

✓ **Objectives:**

- **Reboot the National Construction Platform** and Roadmap to enhance construction sector skills.
- Address **skills gaps in energy efficiency and renewable energy technologies within the construction industry**.
- Develop an **updated framework for training and certification** for construction professionals.
- Foster collaboration with key stakeholders to support sustainable construction practices.

✓ **Expected Results:**

- Strengthened skills and competencies among construction workers in Lithuania, focusing on energy-efficient and sustainable building techniques.
- Creation of a comprehensive training and certification framework tailored to current industry needs.
- Enhanced collaboration between public authorities, educational institutions, and industry professionals.
- Improved adoption of sustainable construction practices, significantly contributing to national climate goals.

More info: [LIFE 3.0 - LIFE21-CET-BUILDSKILLS-REBOOT-SKILLS-LT/101076274](https://lifestyle30.eu/LIFE21-CET-BUILDSKILLS-REBOOT-SKILLS-LT/101076274)

CET – Project example with LT partner

LIFE22-CET-SET_HEAT

✓ **Coordinator:** Silesian University of Technology (PL)

✓ **Project Objective**

- To accelerate the **energy transition and decarbonisation of district heating systems by integrating low-temperature renewable energy sources and waste heat into existing high-temperature district heating networks**, while supporting investment planning that can be scaled up and replicated across the sector.

✓ **Key Activities**

- Support to 4 district heating companies operating high-temperature heating systems (with direct participation of 20 systems).
- Development of model investment plans and transition pathways aligned with the revised criteria for “efficient heating and cooling” under the Energy Efficiency Directive (2026–2035).
- Transfer of knowledge and good practices from previous projects and stakeholder engagement in the decision-making process (stakeholder outreach, communication, training).
- Identification of technical and non-technical solutions to reduce the share of fossil fuels and biomass in heat production.

✓ **Results / Impact**

- Ready-to-use, replicable investment models developed in close cooperation with district heating practitioners.
- Enhanced capacity to plan and mobilise transformational district heating projects, both in Poland and in other participating countries.
- Strategic support for achieving Fit for 55, REPowerEU and climate neutrality objectives through emission reduction planning in the heating sector.

✓ **Lithuanian Partners:** Vilniaus Gedimino Technikos Universitetas; AB Vilniaus Šilumos Tinklai

More info: [LIFE 3.0 - LIFE22-CET-SET_HEAT/101119793](https://lifestyle30.eu/LIFE22-CET-SET_HEAT/101119793)

Other succesful CET projects with LT;

- [OdysseeMure fit-4-55](#) Odyssee-MURE – Monitoring the Energy Efficiency Pillar for Climate Neutrality
- [ODYSSEE-MURE - EED](#) ODYSSEE-MURE - Monitoring the EED-Recast
- [ENSMOV Plus](#) Evaluation, Quantification and Strengthening of the Implementation of the Policies and EM&V under Article
- [LIFE EUCL](#) LIFE European City Facility
- [CAEPBD6](#) 6th Concerted Action supporting Member States and participating countries in implementing the Energy Performance of Buildings Directive
- [EENOVA](#) Energy Efficiency in regional food processing Value chains
- [SET HEAT](#) Supporting Energy Transition and Decarbonisation in District Heating Sector
- [SUPPORT DHC](#) Supporting a fast implementation of low-grade renewable energy and waste heat for district heating and cooling
- [ComActivate](#) Enabling community action for energy sufficiency
- [Low2HighDH](#) Developing methodologies for the integration of low-grade energy sources into high-temperature district heating networks
- [SaveEnergyTogether](#) Boosting joint emergency energy efficiency 1st interventions
- [LEAPto11](#) Linking Energy Audit and EnMS Policies towards new EED article 11
- [COSME RENO](#) New cooperation models for SMEs to scale up deep energy efficient renovations
- [ENERCOM FACILITY](#) European Energy Communities Facility
- [GENDER4Power](#) Generating Equity, Nurturing Diversity, Energising Resilience 4 Power Against Energy Poverty
- [GREEN HEAT LIFE](#) Optimization and investment planning of District Heating systems for lower temperatures and decarbonization
- [SPARKLE](#) Sustainable Planning And Resilience: Knowledge Learning Environment
- [streamSAVEplus](#) Streamlining Energy Savings Calculations in the EU Member States +
- [CETAC](#) Clean Energy Transition Assistance Centers
- [LIFE Reno Tides](#) Supporting staged massive Net Zero Retrofit with collective buy-in-schemes of insulated prefab façade & roof systems for housing
- [IRENE](#) Catalysing Inclusive, Representative, Equitable Energy reNOvation wave

Other interesting projects CCM / Energy

CLIMA CCM IP - example

✓ LIFE-IP EKO MAŁOPOLSKA — Implementation of the Regional Climate and Energy Action Plan

An integrated climate project implemented in the Małopolska Region, aiming at the **full implementation of the Regional Climate and Energy Action Plan (RCEAP)** — a strategic regional framework guiding the low-carbon transition in line with EU 2030 and 2050 objectives.

✓ The project supports, among others:

- **Reduction of greenhouse gas emissions**
- **Deployment of renewable energy sources (RES)**
- Improvement of energy efficiency
- Strengthening institutional capacity, tools and public awareness in the field of climate action

✓ Key Actions

- Mobilisation of EU, national and private financing for priority climate measures in the region
- Development of institutional infrastructure and competences (including a Competence Centre and a network of climate and energy advisors in 21 counties)
- **Support for heat market transformation and energy efficiency improvements (e.g. training of RES installers, removal of barriers to green technology deployment)**
- Educational and awareness-raising campaigns, as well as behavioural change initiatives targeting citizens and local authorities
- **Online tools (RES potential maps, installation selection calculator) supporting informed investment decisions**

✓ Main Objectives

- Reduction of CO₂ emissions by at least 30–40% by 2030 compared to 1990/2018 levels
- Increased share of renewable energy and improved energy efficiency
- Development of a green economy and green jobs
- Transfer of good practices to other regions in Poland and across the EU

CLIMA CCM - example

LIFE HYPOBRICK

- ✓ **Low-carbon building materials:** the feasibility of producing **bricks and blocks from waste-based materials** using an **ultra-low CO₂ process**, achieving up to **92% greenhouse gas emission reduction**.
- ✓ **Innovative alkaline activation (AAP):** the project replaces energy-intensive firing ($>1,000^{\circ}\text{C}$) with **low-temperature curing ($<150^{\circ}\text{C}$)**, drastically cutting energy use and emissions.
- ✓ **Turning waste into value:** multiple industrial waste streams are **recycled into new construction products**, supporting circular economy and resource efficiency.
- ✓ **Strong environmental benefits:** reduced waste generation, **lower CO₂ and air pollutant emissions**, and significantly **decreased energy consumption** compared to traditional ceramics.

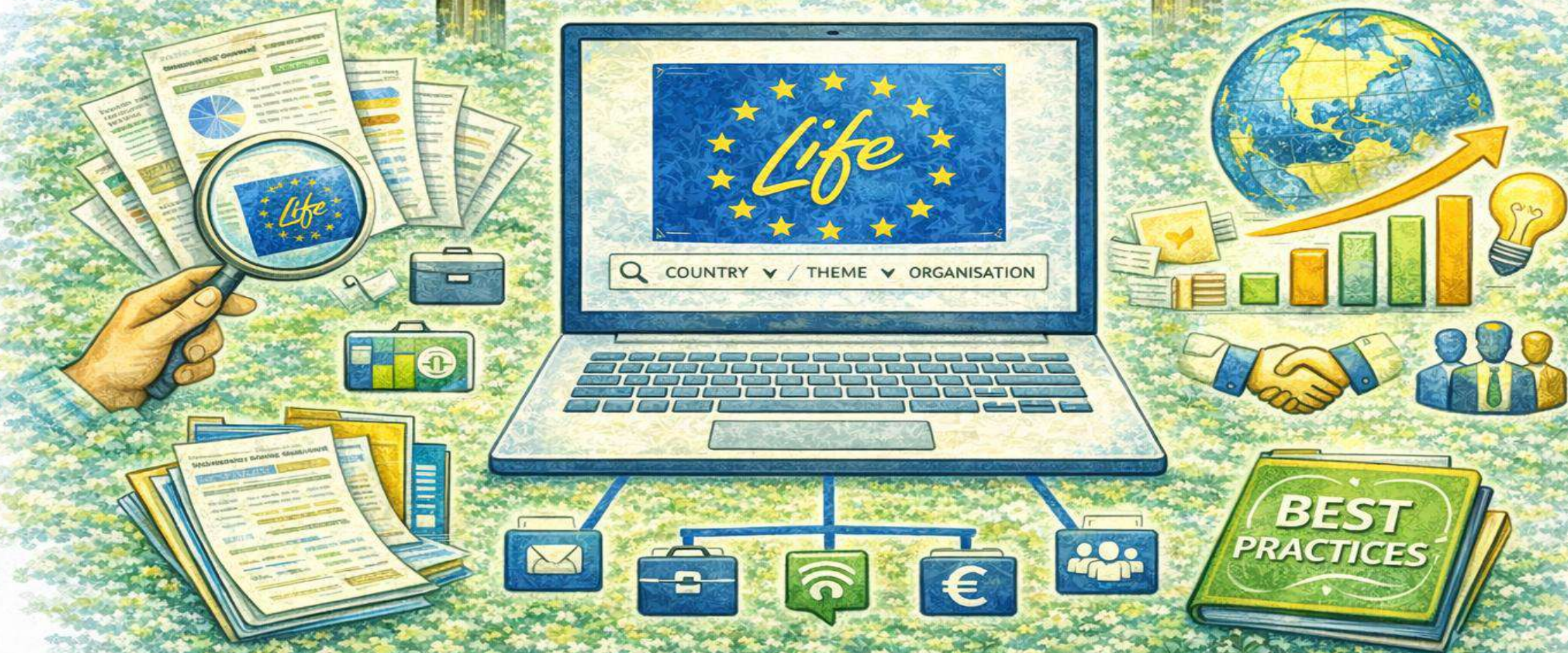

New LIFE calls

- ✓ 21 April 2026
- ✓ Deadline (DDL): September 2026

Naudokitės LIFE duomenų baze

Ačiū

Krzysztof Wojcik

@LIFEprogramme
#LIFEprogramme

NUO IDĖJŲ IKI REZULTATŲ: LIETUVOS ENERGETIKOS AGENTŪROS LIFE PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO PATIRTYS

VšĮ Lietuvos energetikos agentūros
L. e. p. energijos vartojimo efektyvumo didinimo
kompetencijų centro vadovė
Agnė Stonienė

2026-03-03

Projektas „Energijos efektyvumo didinimas Lietuvoje“ (Nr. LIFE20 IPC/LT/000002) yra finansuojamas Europos Sąjungos LIFE programos ir Lietuvos Respublikos lėšomis. Šiame pranešime pateikiamas LEA požiūris, ir Europos Komisija nėra atsakinga už bet kokią šios informacijos panaudojimą.

LIETUVOS ENERGETIKOS AGENTŪROS (LEA) PROJEKTINĖS VEIKLOS – TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS ĮGYVENDINANT PROJEKTUS

ENSMOV PLUS

Projektas skirtas stiprinti energijos taupymo politikos įgyvendinimą bei stebėsenos ir patikros praktiką pagal Energijos efektyvumo direktyvos 7 straipsnį

angl. Enhancing the Implementation and Monitoring & Verification Practices of Energy Saving Policies under Article 7 of the Energy Efficiency Directive

Europos Sąjungos bendrai finansuojamas projektas Nr. 101076098. Pateikta informacija, išsakyti požiūriai ir nuomonės, yra tik autoriaus(-ių) nuomonė ir nebūtinai atitinka Europos Sąjungos ar CINEA poziciją. Nei Europos Sąjunga, nei pagalbą teikianti institucija negali būti už jas atsakingos.

Tikslas – padėti valdžios institucijoms ir suinteresuotosioms šalims įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo reikalavimus, nustatytus Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos 7 straipsnyje (nuo 2023 m. EED (2023/1791/ES) 8 str.).

Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos (2012/27/ES) 7 straipsnyje nustatyta, kad valstybės narės privalo įgyvendinti **energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemą arba alternatyvias priemones**, kad per įpareigojimų laikotarpį (2021–2030 m.) būtų pasiektas bendras energijos taupymo tikslas.

Projekto įgyvendinimo laikotarpis: nuo 2022 m. gruodžio mėn. iki 2025 m. gruodžio mėn.

Finansavimo šaltinis:

Europos Sąjungos bendrai finansuojamas projektas Nr. 101076098. Pateikta informacija, išsakyti požiūriai ir nuomonės, yra tik autoriaus(-ių) nuomonė ir nebūtinai atitinka Europos Sąjungos ar CINEA poziciją. Nei Europos Sąjunga, nei pagalbą teikianti institucija negali būti už jas atsakingos.

ENSMOV PLUS ĮGYVENDINO 12 VALSTYBIŲ NARIŲ PARTNERIŲ:

Lietuva, Austrija, Kroatija, Prancūzija, Vokietija, Graikija, Vengrija, Italija, Nyderlandai, Lenkija, Rumunija ir Slovėnija.

Europos Sąjungos bendrai finansuojamas projektas Nr. 101076098. Pateikta informacija, išsakyti požiūriai ir nuomonės, yra tik autoriaus(-ių) nuomonė ir nebūtinai atitinka Europos Sąjungos ar CINEA poziciją. Nei Europos Sąjunga, nei pagalbą teikianti institucija negali būti už jas atsakingos.

LEA 2023–2025 m. organizuoti renginiai / mokymai subūrė daugiau kaip 250 dalyvių. Nuosekliai stiprintos įmonių, energijos vartojimo auditorių ir energijos tiekėjų kompetencijos.

- **Seminarai dėl energijos sutaupymo susitarimų** – susitarimų įgyvendinimas, ataskaitos, energijos sutaupymo skaičiavimas ir praktinės rekomendacijos.
- **Renginys energijos vartojimo auditoriams** (su Vilnius Tech universiteto ekspertais) – audito rekomendacijos, AEI parinkimas ir tvarūs atnaujinimo sprendimai.
- **Nuotolinis seminaras energijos tiekėjams** – vartotojų švietimo priemonių įgyvendinimas ir geroji praktika.

Rezultatas – nuosekliai augantis įsitraukimas, stiprėjanti kompetencija planuojant ir įgyvendinant energijos efektyvumo priemones.

Pagrindinė informacija

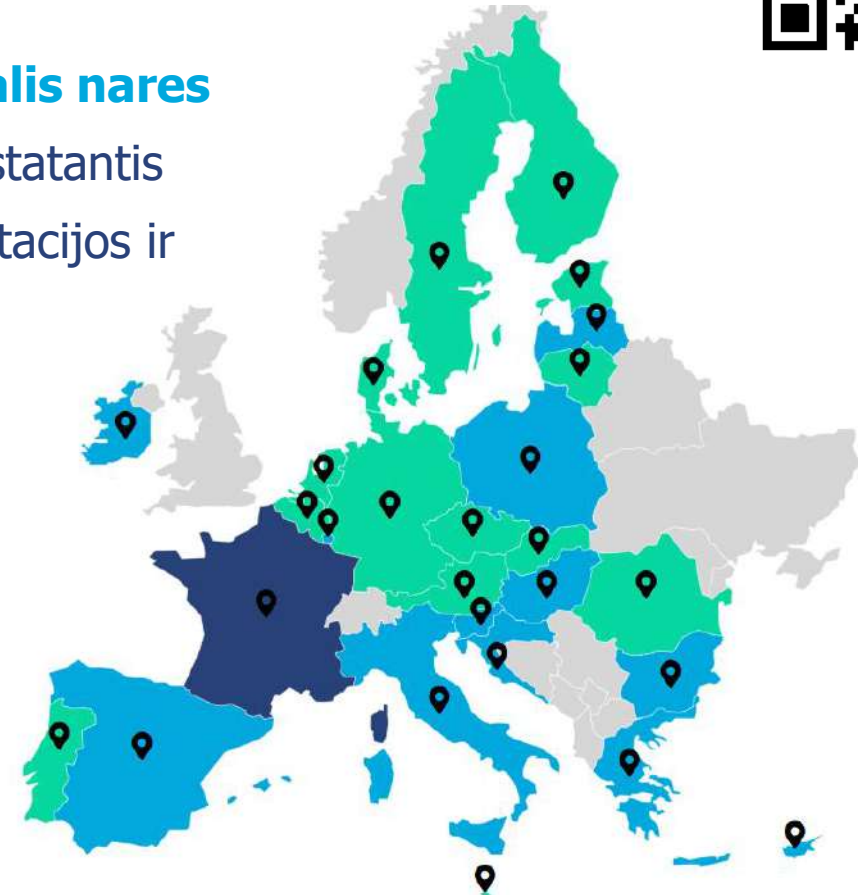
Apie 2023/1791 Energijos vartojimo efektyvumo (EVE) Direktyvą, šios Direktyvos 8 straipsnį "Pareiga taupyti energiją", sąveika su kitomis ES direktyvomis.

+ trumpas vaizdo įrašas, pristatantis EED 8 straipsnį suinteresuotoms šalims

Informacija apie šalis nares

Šalies EVE politiką pristatantis lankstinukas + prezentacijos ir pavyzdžiai

Daugiau informacijos:

Projekto rezultatai:

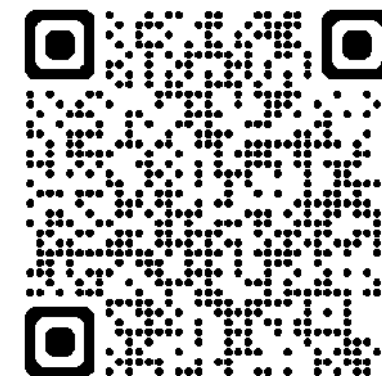
<https://energysavingpolicies.eu/>
<https://www.ena.lt/2-ensmov-plus>

El. paštas:
efektyvumas@ena.lt

Sekite LEA ir projekto LinkedIn:
www.linkedin.com/company/ltena
www.linkedin.com/company/ensmov-plus

streamSAVE+

Energijos sutaupymų skaičiavimų
supaprastinimas ES valstybėse narėse +

*angl. Streamlining Energy Savings Calculations in the
EU Member States +*

Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga

 LIETUVOS
ENERGETIKOS
AGENTŪRA

Projekto partneriai

Projekto įgyvendinimo laikotarpis: nuo 2024 m. liepos mėn. iki 2027 m. birželio mėn.

Projekto partneriai – ES valstybės narės:

Čekija, Austrija, Belgija, Bulgarija, Graikija, Kroatija, Lietuva, Portugalija, Slovėnija, Nyderlandai.

Supaprastinti skaičiavimo metodus

- Parengti gaires ir supaprastintas skaičiuokles, skirtas pagerinti „iš apačios į viršų“ (angl. *bottom-up*) energijos sutaupymų skaičiavimą ir duomenų rinkimą.
- Tikslas – atnaujinti 10 ir parengti 5 naujas energijos taupymo skaičiavimo metodologijas ir skaičiuokles.

Skatinti dialogą tarp ES valstybių narių

- Skatinti bendradarbiavimą tarp ES valstybių narių, siekiant pagerinti energijos sutaupymų skaičiavimą ir stebėseną.
- Tikslas – surengti 18 nuotolinių susitikimų.

Sukurti internetinę platformą

- Sukurti ir užtikrinti suinteresuotųjų šalių prieigą prie platformos, skirtos energijos sutaupymų skaičiavimams.
- Tikslas – sukurti internetinę platformą.

Informuoti suinteresuotąsias šalis

- Įtraukti pagrindines suinteresuotąsias šalis – ministerijas, pramonės atstovus ir kitus subjektus.
- Tikslas – surengti 20 dirbtuvių.

NUSTATYTA 15 SPECIFINIŲ SRIČIŲ, NUKREIPTŲ Į ENERGIJOS SUTAUPYMŲ ĮVERTINIMĄ

Parengtos metodologijos šioms sritims:

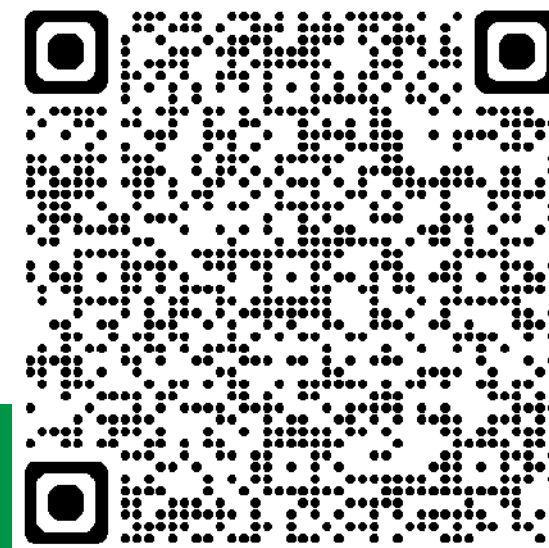
- ✦ Pastatų automatizavimo sistemos (BACS)
- ✦ Šaldymo / vėsinimo sistemos
- ✦ Apšvietimo sistemos
- ✦ Elektromobiliai
- ✦ Šilumos atgavimas (pramonės procesų)
- ✦ Elektrinių variklių keitimas
- ✦ Elgsenos pokyčiai
- ✦ Energinio nepritekliaus mažinimas
- ✦ Krovinio transporto perėjimas nuo kelių prie geležinkelių
- ✦ Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas šildymui

Parengtos metodologijos šioms sritims:

- ✦ Pastatų renovacija
- ✦ Vėsinimas duomenų centruose
- ✦ Duomenų centrų įranga
- ✦ Šilumos atgavimas iš vėdinimo sistemų
- ✦ Viešojo transporto valdymas

Susistemintos streamSAVE+ metodologijos bei atnaujintos interaktyvios skaičiuoklės (anglų kalba):

SUKURTOS IR ATNAUJINAMOS SKAIČIUOKLĖS, PADEDANČIOS VERTINTI ENERGIJOS SUTAUPYMUS

➤ StreamSAVE projektą įgyvendinant sukurtos energijos sutaupymų įvertinimo skaičiuoklės.

➤ Skaičiuoklės prieinamos ena.lt svetainėje.

➤ Skaičiuokles galima atsisiųsti Excel formatu.

♦ (1) Faktinių energijos sąnaudų normalizavimo skaičiuoklė

♦ (2) Apšvietimo įrangos patalpose ir (ar) lauke keitimo skaičiuoklė

♦ (3) Pastatų modernizavimo skaičiuoklė

♦ (4) Elektros variklių keitimo skaičiuoklė

♦ (5) Pastatų automatikos ir valdymo sistemų įrengimo skaičiuoklė

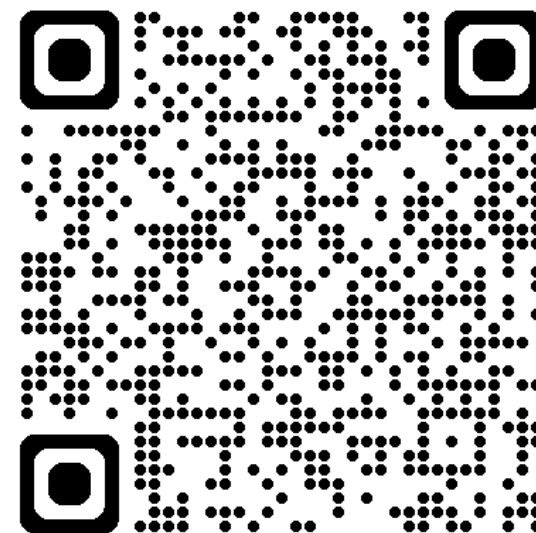
♦ (6) Šilumos gamybos įrenginio (katilo) keitimo skaičiuoklė

♦ (7) Elektrinių transporto priemonių įsigijimo skaičiuoklė

➤ StreamSAVE+ projekto įgyvendinimo metu **streamsveplus.eu** platformoje kuriamos **interaktyvios** energijos sutaupymų įvertinimo skaičiuoklės.

Lietuvoje pritaikytos interaktyvios
skaičiuoklės (lietuvių kalba)

<https://www.ena.lt/eve-vertinimo-irankiai/>

Organizuojami dialogo susitikimai, siekiant aptarti naujus sprendimus vertinant energijos sutaupymą

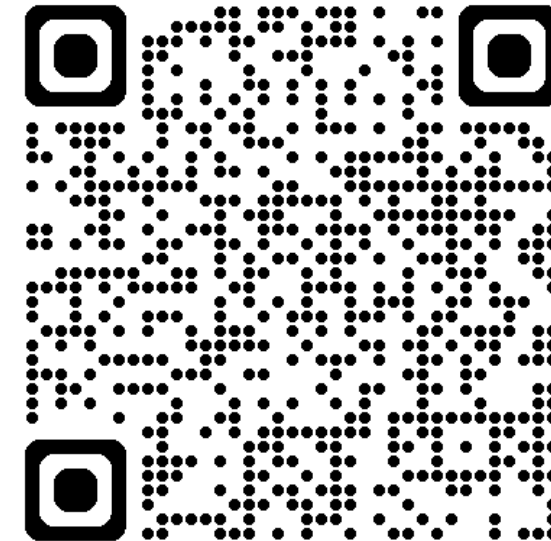
➤ Planuojama suorganizuoti 18 dialogo susitikimų.

➤ Susitikimų metu pristatomos energijos sutaupymų skaičiavimo metodologijos pagal prioritetines sritis.

➤ Dalijamasi praktiniais pavyzdžiais, kurie naudojami atliekant energijos sutaupymų skaičiavimus.

Įvykusių dialogų susitikimų medžiaga skelbiama platformoje

streamsavplus.eu

LIETUVOS
ENERGETIKOS
AGENTŪRA

Projekto rezultatai skelbiami:

www.ena.lt/ssplus

www.streamsaveplus.eu

El. paštas efektyvumas@ena.lt

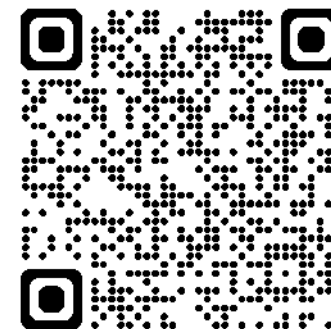

Sekite LEA ir projekto LinkedIn

www.linkedin.com/company/ltena

www.linkedin.com/company/streamsaveplus

Naujienlaiškis

Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga

LEAP_{to} 11

LEAPto11

Energijos vartojimo audito ir energijos vadybos sistemų politikos susiejimas su naujuoju Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos 11 straipsniu

angl. Linking Energy Audit and EnMS Policies towards new EED article

**Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga**

Bendrai finansuojama Europos Sąjungos. Visa šiame tekste pateikiama informacija ir nuomonė yra tik autoriaus požiūris ir nei Europos Sąjunga, nei pagalbą teikianti institucija Europos klimato, infrastruktūros ir aplinkos vykdomoji agentūra (CINEA) nėra atsakingos už šios informacijos panaudojimą.

Linking Energy Audit and EnMS Policies towards new EED article 11*

Projekto vykdytojas: Europos klimato, infrastruktūros ir aplinkos vykdomoji agentūra (CINEA)

Projekto partneriai:

ENEA, Italija – projekto koordinatore

LEA, Lietuva

CRES, Graikija

DENA, Vokietija

EIHP, Kroatija

EWA, Malta

RVO, Nyderlandai

SEAI, Airija

SIEA, Slovakija

REVOLVE, Belgija

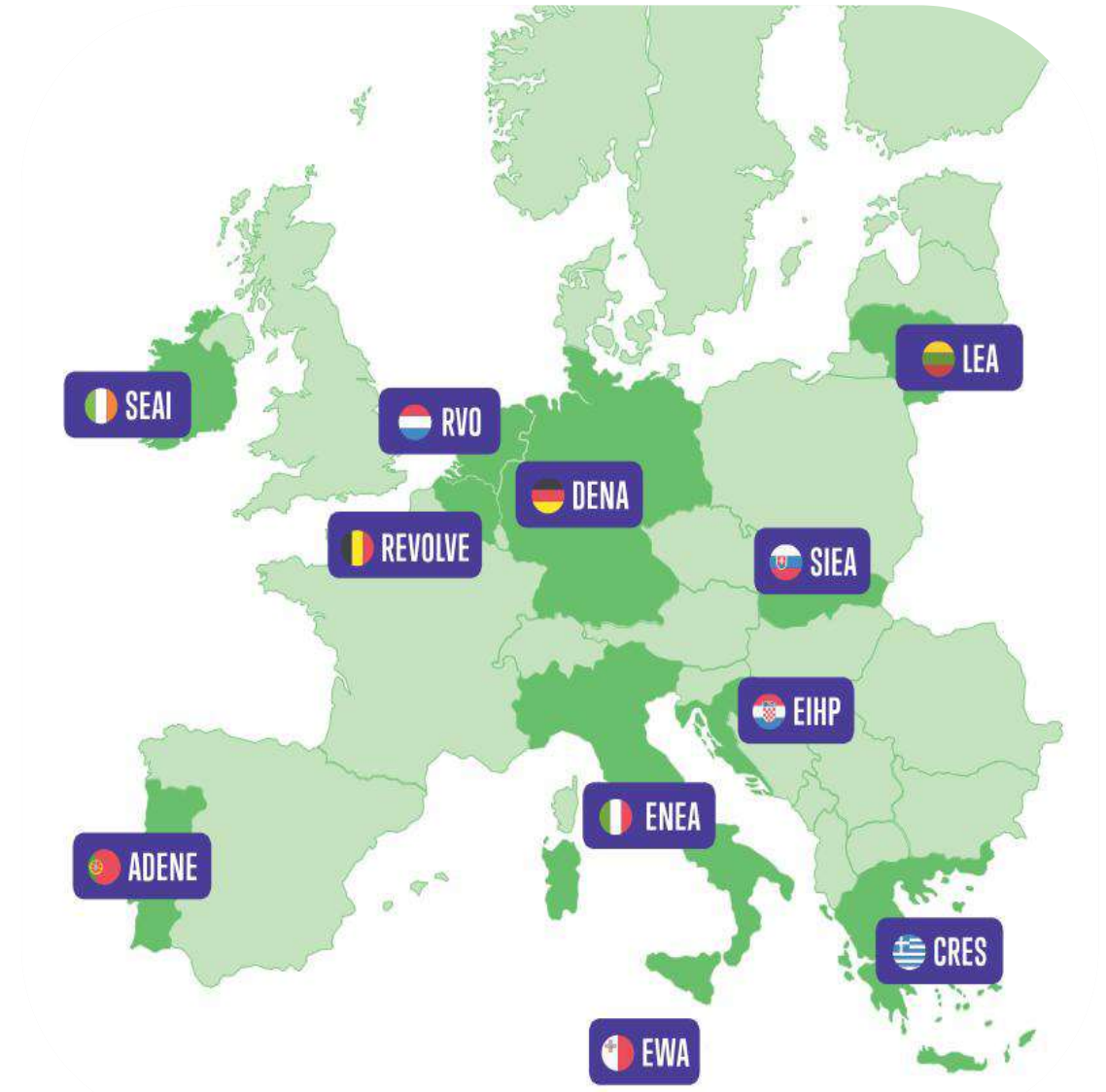
ADENE, Portugalija

Projekto įgyvendinimo laikotarpis: 2024 m. vasario 1 d. – 2027 m. sausio 31 d.

Šaltinis: <https://leapto11.eu/about/>

* – Energijos vartojimo audito ir energijos vadybos sistemų politikos susiejimas su naujuoju Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos 11 straipsniu

LEAPto11: bendradarbiavimas, keitimasis duomenimis, efektyvumas

Projekto tikslas – bendradarbiaujant energetikos agentūroms, teikti pagalbą Europos Sąjungos valstybėms narėms **perkeliant į nacionalinę teisę ir įgyvendinant naujosios EED 11 straipsnį.**

Projekto uždaviniai:

Pagerinti nacionalinių programų veiksmingumą, kad būtų geriau valdomi duomenys ir rengiami pagrindiniai veiklos rodikliai bei būtų naudinga viešajam ir privačiajam sektoriui.

Padėti institucijoms, verslo subjektams, energijos vartojimo auditoriams ir kitoms suinteresuotoms šalims pasiruošti įgyvendinimui ir įgyvendinti EED 11 straipsnį.

Skatinti naudoti bei taikyti standartines procedūras, siekiant padidinti energijos vartojimo efektyvumo priemonių, rekomenduojamų audituose ir Energijos vadybos sistemose, įgyvendinimą.

Duomenimis grįsti pasiūlymai EED 11 straipsnio tikslams pasiekti

Ataskaita Nr. 2.1

Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos (EED) 8 straipsnio įgyvendinimas projekte dalyvaujančių agentūrų šalyse: informacijos ir duomenų rinkimas, saugojimas ir vertinimas (energijos vartojimo auditai ir energijos vadybos sistemos)

Ataskaita Nr. 2.2

Energijos efektyvumo didinimo priemonių įgyvendinimas pramonės sektoriuje ir įmonėse

Ataskaita Nr. 2.3

Priemonės, skirtos remti mažas ir vidutines įmones pagal EED nuostatas

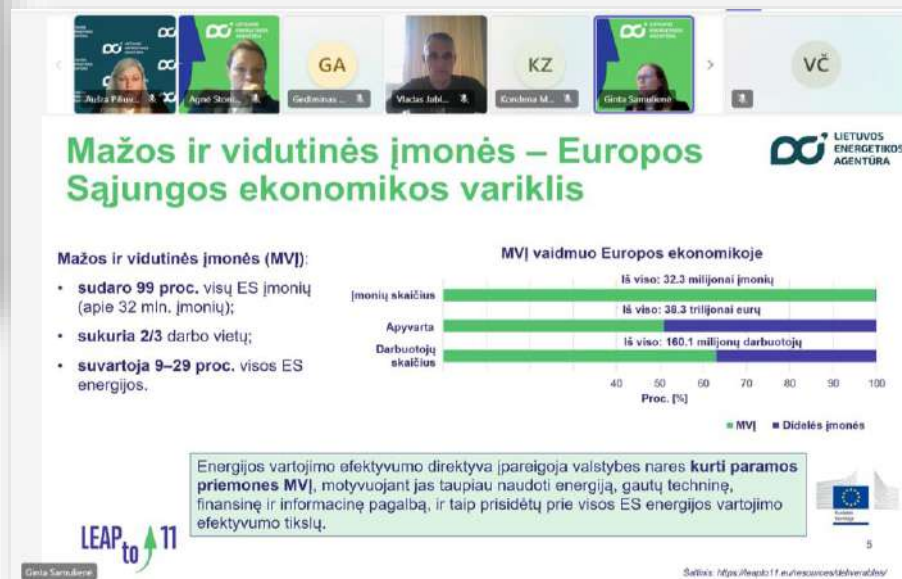

Suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimas Nacionalinėje stebėsenos grupėje

37 dalyviai – pramonės, valstybės institucijų, mokslo tyrimų institucijų, verslo konsultacinių įmonių, energijos vartojimo auditorių, nevyriausybinių organizacijų ir asociacijų atstovai

2025 m. rugsėjo 29 d. susitikimas
„Reikalavimų įpareigotoms įmonėms
pokyčiai: energijos vartojimo auditas
ir vadybos sistema“

2025 m. gruodžio 3 d.
susitikimas „Priemonės
mažoms ir vidutinėms
įmonėms: energijos
vartojimo auditas ir
efektyvumo didinimas“

2026 m. projekto darbai, kuriant tiesioginę vertę suinteresuotosioms šalims

Rekomendacijų rinkinys

Gairės energijos vartojimo auditus įrenginiuose ir technologiniuose procesuose atliekantiems auditoriams

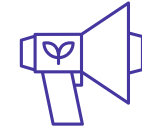
Standartizuota forma

Šablonas metinėms įmonių energijos deklaracijoms. Skaičiavimo įrankis energijos konvertavimui

D. U. K.

Atmintinė – pagalba įmonėms: energijos suvartojimo deklaravimas, audito rengimas, energijos vadybos sistemos įgyvendinimas ir kt.

Baigiamasis projekto renginys

Parengtų įrankių / dokumentų pristatymas – suinteresuotų šalių supažindinimas su projekto rezultatais ir parengtais įrankiais

Daugiau informacijos:

Projekto rezultatai:

<https://leapto11.eu/>

<https://www.ena.lt/leapto11/>

El. paštas:

efektyvumas@ena.lt

Sekite LEA ir projekto LinkedIn:

www.linkedin.com/company/ltena

www.linkedin.com/company/leapto11

**LIETUVOS
ENERGETIKOS
AGENTŪRA**

www.ena.lt

www.linkedin.com/company/ltena/

Virtualus ekovairavimo kursas: *nuo idėjos iki įgyvendinimo*

Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Projektas „Energijos efektyvumo didinimas Lietuvoje“ (Nr. LIFE20 IPC/LT/000002) yra finansuojamas Europos Sąjungos LIFE programos ir Lietuvos Respublikos lėšomis. Šiame pranešime pateikiamas Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos požiūris, ir Europos Komisija nėra atsakinga už bet kokią šios informacijos panaudojimą.

Susisiekimo ministerijos
Kelių transporto grupės vadovas
Dmitrij Bial

PROBLEMATIKOS APŽVALGA

Transporto sektoriaus poveikis

Transporto sektorius yra reikšmingas šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) išmetimų šaltinis, ypač dėl didelio degalų vartojimo automobilių sektoriuje.

Elgsenos veiksniai

Vairuotojų elgsena tiesiogiai veikia degalų sąnaudas ir išmetamų teršalų kiekį, todėl elgsenos pokyčiai yra reikšmingi siekiant mažinti poveikį aplinkai.

Reikalingi sprendimai

Tikslinga taikyti mažų sąnaudų, greitai įgyvendinamas priemonės, nereikalaujančias didelių infrastruktūrinių investicijų.

Greitos priemonės

Tikslinga įgyvendinti mažų sąnaudų ir greito poveikio iniciatyvas.

PROJEKTO TIKSLAS

Mūsų projekto esmė – skatinti teigiamus pokyčius vairuotojų bendruomenėje. Siekdami prisidėti prie tvarios ateities, išskėlėme kelis pagrindinius tikslus:

Keisti vairuotojų įpročius ir vairavimo kultūrą:

Skatinti atsakingą ir aplinkai draugišką požiūrį į vairavimą.

Mažinti automobilių sunaudojamų degalų kiekį:

Tiesiogiai prisidėti prie ekonominio efektyvumo ir išteklių tausojimo.

Skatinti ekonomišką ir ekologišką vairavimą:

Ugdyti įgūdžius, leidžiančius vairuoti efektyviau ir mažiau teršti aplinką.

Prisidėti prie NEKS tikslų įgyvendinimo:

Dalyvauti Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinime, siekiant bendrų energetikos ir aplinkosaugos tikslų.

Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

SUSISIEKIMO MINISTERIJA

PROJEKTO INICIAJIVIMAS

Projekto „Virtualus ekonomiškas ir ekologiškas vairavimas“ poreikį lėmė aiškus suvokimas, kad siekiant tvarumo tikslų transporto sektoriuje būtina sistemingai keisti vairuotojų elgseną. Projektas – inovatyvus ir prieinamas sprendimas šiam iššūkiui spręsti.

Poreikis elgsenos pokyčiams

Identifikavus poreikį sistemingiems ir ilgalaikiams vairuotojų elgsenos pokyčiams, imtasi iniciatyvos sukurti veiksmingą priemonę.

Nemokama mokymosi platforma

Siekiant maksimalaus prieinamumo, sukurta nemokama ir visiems prieinama internetinė platforma.

Interaktyvus kursas

Parengtas 35 minučių trukmės interaktyvus mokymosi kursas, kuriame pateikiamos esminės žinios ir praktiniai patarimai.

Universalumas

Mokymosi kursas pritaikytas įvairių tipų transporto priemonėms, užtikrinant jo taikymą plačiam vairuotojų spektrui.

Nuo idėjos iki jos įgyvendinimo

Projekto sėkmės garantas – jo paprastumas, prieinamumas ir orientacija į praktinę naudą.

Savanoriškas dalyvavimas

Dalyvavimas mokymosi programoje vyksta internetu ir yra visiškai savanoriškas.

Aiškūs moduliai

Pateikiami aiškūs, praktiniai moduliai, leidžiantys greitai įsisavinti pateiktą informaciją.

Žinių įtvirtinimas

Kiekvienas modulis apima testavimą ir žinių įtvirtinimą, kad užtikrintume efektyvų mokymąsi.

Lengva sklaida

Mokymosi platforma sukurta taip, kad ją būtų lengva platinti per įvairias institucijas ir organizacijas.

Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

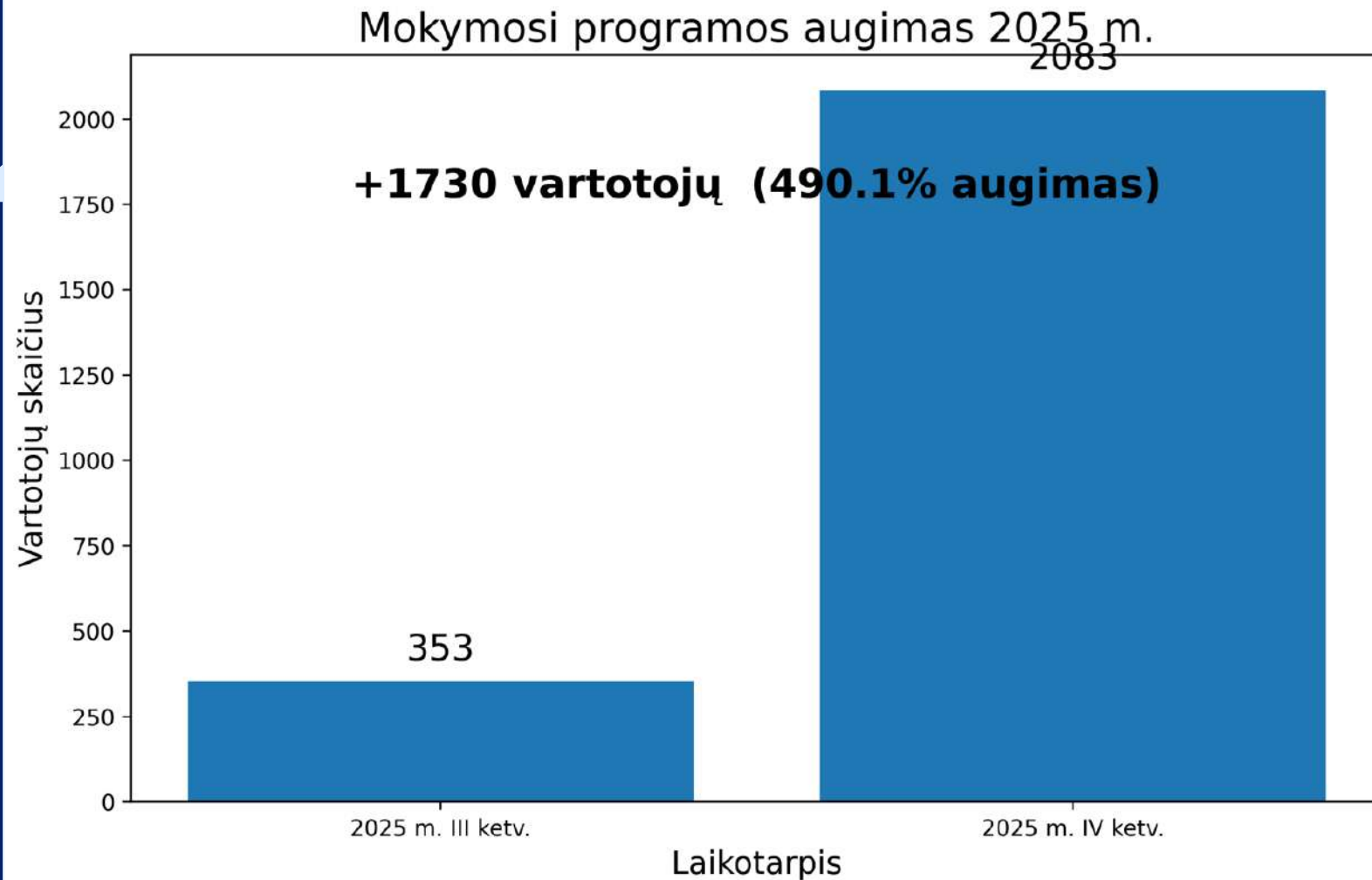
SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Pasiekti rezultatai

2025 m. rugpjūtį pradėjo veikti Virtualaus ekovairavimo kurso platforma.

Per pirmuosius penkis projekto įgyvendinimo mėnesius pasiekėme reikšmingų rezultatų, rodančių didėjančią visuomenės sąmoningumą ir įsitraukimą į tvarumo iniciatyvas.

Mokymosi kursą per šį laikotarpį baigė virš 2400 dalyvių.

Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

SUSISIEKIMO MINISTERIJA

ELGSENOS POKYTIS IR POVEIKIS

Ekonomiškas ir ekologiškas vairavimas tiesiogiai paveikia ne tik aplinką, bet ir kiekvieno vairuotojo biudžetą.

Degalų sąnaudų mažinimas:

Laikantis ekovairavimo principų, degalų sąnaudas galima sumažinti iki 25 %, o kartu – ir eksploatacines išlaidas.

CO₂ emisijų mažinimas:

Kiekvienas automobilis per metus vidutiniškai gali sumažinti CO₂ išmetimą iki 1 tonos, taip prisidedant prie oro taršos mažinimo.

Mažesnės išlaidos:

Sumažėjusios degalų sąnaudos lemia mažesnes gyventojų išlaidas, taip stiprindamos jų finansinį stabilumą.

Tvarūs pasirinkimai:

Projektas skatina tvarių pasirinkimų priėmimą kasdieniame gyvenime, taip formuodamas atsakingą požiūrį į aplinką.

STRATEGINIS LŪKESTIS

Mūsų vizija – pasiekti plataus masto poveikį, keičiantį Lietuvos vairavimo kultūrą ir prisidedantį prie tvaresnės aplinkos kūrimo.

Tikslas: 10+ tūkst. vairuotojų

Išsikėlėme ambicingą tikslą – per artimiausią laikotarpį pasiekti 10+ tūkst. ekovairavimo kursą baigusius vairuotojų.

Sisteminis pokytis

Toks mastas užtikrins sisteminių elgsenos pokyčių nacionaliniu lygiu, kurio rezultatai bus matomi ir juntami visoje šalyje.

Didelis poveikis be investicijų

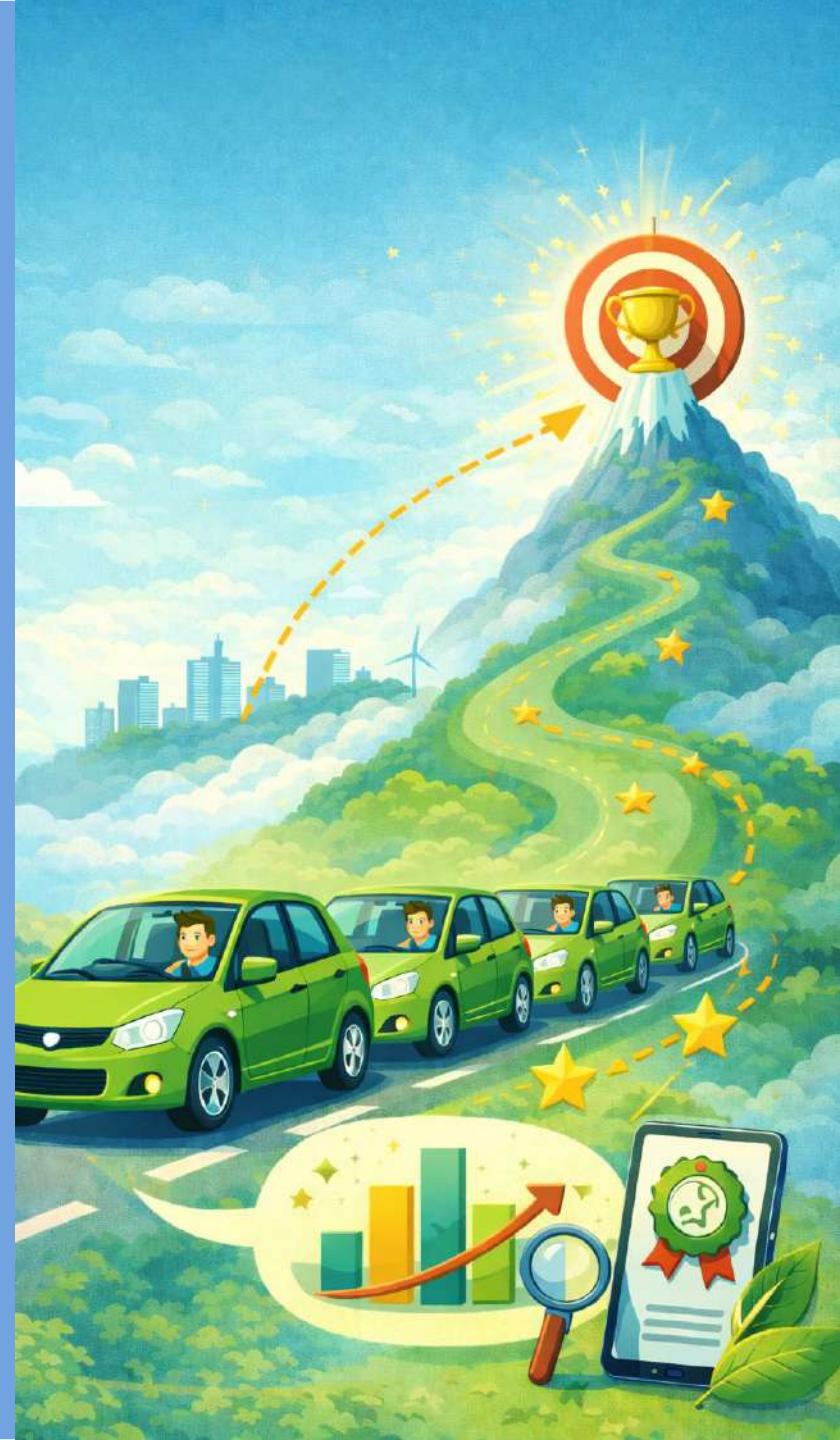
Šis projektas yra unikalus tuo, kad leidžia pasiekti didelį aplinkosauginį ir ekonominį poveikį be didelių investicijų.

Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

SUSISIEKIMO MINISTERIJA

INDĖLIS Į NACIONALINĮ ENERGETIKOS IR KLIMATO SRITIES (NEKS) VEIKSMŲ PLANĄ 2021-2030 M.

ŠESD sumažinimas:

Pagal NEKS priemonių planą per 3 metų laikotarpį numatomas 91,8 tūkst. tonų ŠESD sumažinimas. Projektas yra viena iš reikšmingų priemonių, prisidedančių prie šio tikslo įgyvendinimo.

Transporto sektoriaus emisijų mažinimas:

Projektas tiesiogiai prisideda prie vienos svarbiausių NEKS krypčių – transporto sektoriaus emisijų mažinimo, siūlydamas efektyvų, mažų kaštų ir lengvai pritaikomą sprendimą.

Energijos vartojimo efektyvumas:

Skatindamas ekonomišką vairavimą, projektas tiesiogiai didina energijos vartojimo efektyvumą – tai viena esminių NEKS įgyvendinimo dedamųjų.

VISAPUSIŠKA NAUDA

Nauda visuomenei:

- Degalų sutaupymas gali siekti iki 25 % bendro degalų suvartojimo.
- Vidutiniškai vienas vairuotojas gali sutaupyti iki 300 € per metus.
- Mažesnės transporto priemonės eksploataavimo išlaidos.

Nauda aplinkai:

- Iki 1 t CO₂ mažesnis išmetimas per metus vienam vairuotojui.
- Mažesnė oro tarša miestuose.
- Prisidedama prie klimato kaitos mažinimo.

Nauda valstybei:

- Mažesnė priklausomybė nuo importuojamos naftos.
- Sveikesnė aplinka gyventojams.
- Mažesnės sveikatos priežiūros išlaidos dėl taršos.

Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Informavimas ir sklaida:

- Viešiname per institucijas ir socialinius tinklus.
- Bendradarbiaujame su institucijomis ir vairavimo mokymo įmonių asociacijomis.
- Integravome į vairuotojų ir profesionalių vairuotojų rengimo programas.

Nuoroda į Virtualų ekovairavimo kursą:
<https://sumin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/saugus-eismas-1/virtualus-ekovairavimo-kursas/>

Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

SUSISIEKIMO MINISTERIJA

AČIŲ UŽ DĖMESĮ!

Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Susisiekimo ministerijos
Kelių transporto grupės vadovas
Dmitrij Bial

Energijos vartojimo efektyvumas viešuosiuose pirkimuose

Zita Šalaviejiienė
2026-03-03

 Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

Projektas „Energijos efektyvumo didinimas Lietuvoje“ (Nr. LIFE20 IPC/LT/000002)
yra finansuojamas Europos Sąjungos LIFE programos ir Lietuvos Respublikos lėšomis.
Šiame pranešime pateikiamas Viešųjų pirkimų tarnybos požiūris, ir Europos Komisija
nėra atsakinga už bet kokią šios informacijos panaudojimą.

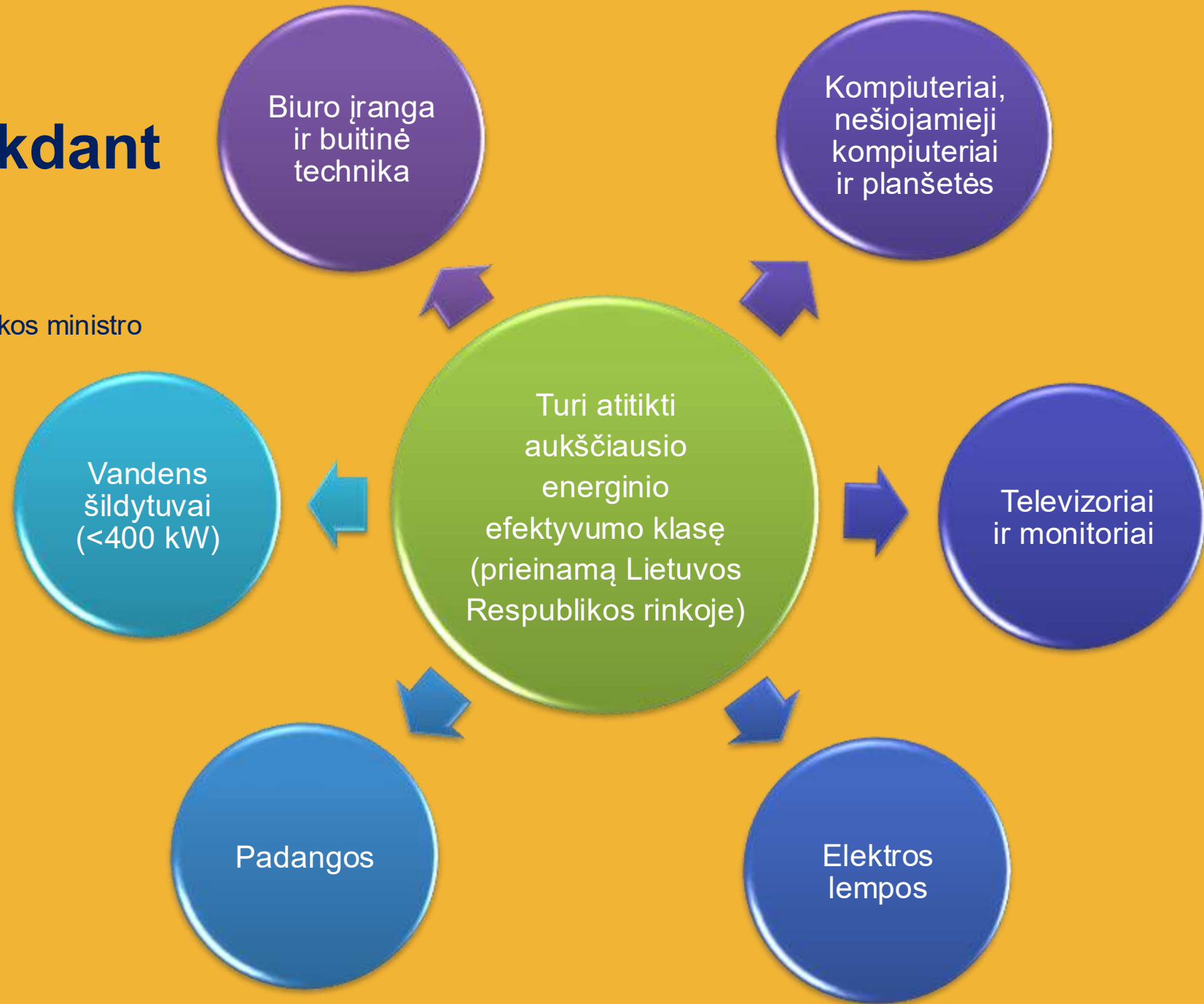
Viešųjų pirkimų įstatymas

„Perkančioji organizacija turi siekti, kad <...> įsigyjant prekes, paslaugas ar darbus būtų daroma kuo mažesnė neigiama įtaka klimato kaitai, aplinkos taršai, atliekų susidarymui, gamtos išteklių naudojimui, ekosistemų ir jų paslaugų būklei ir (ar) kitam neigiamam poveikiui aplinkai“

Aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdant žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašas

2011 m. birželio 28 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
įsakymas Nr. D1-508

Prekės, kurioms viešųjų pirkimų metu taikomi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai

Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. birželio 18 d. įsakymas Nr. 1-154

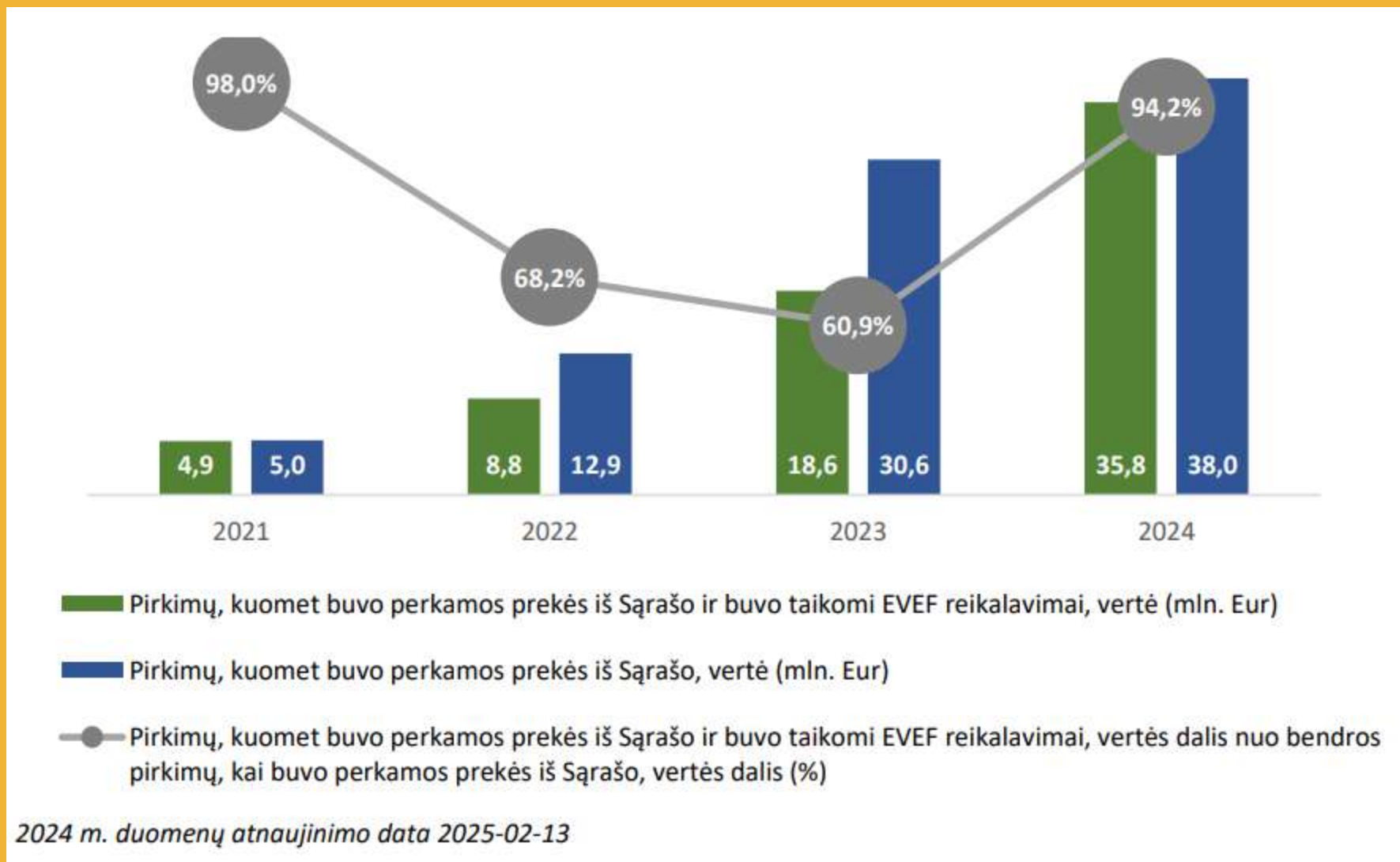
1. Buitinės skalitifylės ir skalbyklės-džiovyklės;
2. Buitinės būgninės džiovyklės;
3. Šaldymo aparatai;
4. Pramoninės šaldymo spintos, jungiamos į elektros tinklą;
5. Buitinės indaplovės;
6. Buitinės elektrinės ir dujinės orkaitės;
7. Buitinės kaitlentės ir gartraukiai;
8. Elektroniniai vaizdo įrenginiai;
9. Šviesos šaltiniai;
10. Elektriniai oro kondicionieriai (≤ 12 kW)*;
11. Gyvenamųjų patalpų vėdinimo įrenginiai;
12. Patalpų šildytuvai, kombinuotieji šildytuvai (≤ 70 kW) ≤ 70 kW)*;
13. Vietiniai patalpų šildytuvai (≤ 50 kW)*;
14. Vandens šildytuvai (≤ 70 kW, ≤ 500 litrų)*;
15. Kietojo kuro katilai (≤ 70 kW), bei komplektai*;
16. Kompiuteriai ir serveriai;
17. Mažos, vidutinės ir didelės galios glios transformatoriai (≥ 1 kVA);
18. Autonominiai ir gaminuų įmontuojami beriebokšliai apytakiniai siurbiai;
19. Gryno vandens siurbiai;
20. Pramoniniai ventiliatoriai;
21. Vėdinimo įrenginiai;
22. Oro šildymo gaminiai (≤ 1 MW); vetiniai patalpų šildytuvai*;
23. Patalpių šildytuvai ir kombinuotieji šildytuvai (≤ 400 kW);

24. Kietojo kuro katilai (≤ 500 kW) ir komplektai su jais*;
25. Elektros varikliai ir pavaros;
26. Išoriniai maitinimo šaltiniai;
27. Paprastieji televizorių priedėliai;
28. Elektros ir elektroninė buitinė ir biuro įranga;
29. Padangos,
30. Dulkių siurbiai, įskaitant hibridinius dulklų siurblius;
31. Vandens šildytuvai ir kombinuotieji šildytuvai
32. (≤ 400 kW);
33. Suvirinimo įranga.

Vykdytų pirkimų, kai buvo perkamos prekės iš sąrašo ir taikomi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, vertės

Perkančiųjų organizacijų gebėjimų vykdyti žaliuosius pirkimus stiprinimas (C5.2 veikla 2024-2025)

 Konsultuoti pirkimo
vykdytojus dėl energijos
vartojimo efektyvumo
reikalavimų nustatymo
pirkimuose

**Energijos
taupymas**

Žinių perdavimas

Suteiks žinių taikyti kriterijus
kiekvienai rekomendacijoje
nurodytai produktų grupei

**Parengti rekomendacijas
pirkimų vykdytojams dėl
energijos vartojimo
efektyvumo reikalavimų
taikymo 33 prekių
grupėms**

Galimybės ES

Padės atrinkti geriausių energinių
klasių produktus, prieinamus rinkoje

Tarptautinė praktika

Peržvelgiant energinio efektyvumo praktiką kitose šalyse,
šios rekomendacijos apima pavyzdžius, padedančius taikyti
energinio efektyvumo reikalavimus žaliajame viešajame pirkime

Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

VIEŠŲJŲ
PIRKIMŲ
TARNYBA

REKOMENDACIJOS DĖL ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO REIKALAVIMŲ TAIKYMO PREKĖMS

BUITINIAI ŠALDYTUVAI IR ŠALDIKLIAI

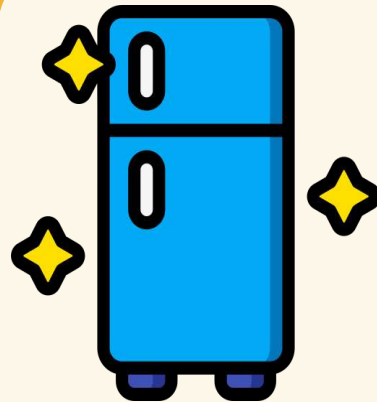
3.1 BUITINIAI ŠALDYTUVAI IR ŠALDIKLIAI		
Energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo reikalavimai		
Reglamentas	Energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo reikalavimai nustatyti 2019 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/2016 , kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/1369 nuostatos dėl šaldymo aparatų ženklinimo energijos vartojimo efektyvumo etikete ir panaikinamas Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1060/2010 su visais pakeitimais (toliau – Reglamentas 2019/2016)	
Reglamento Nr. 2019/2016 taikymo sritis:	Taikoma: iš elektros tinklo maitinamiems šaldymo aparatams, kurių turis didesnis kaip 10 litrų, bet ne didesnis kaip 1 500 litrų.	Patenka į Tvarkos aprašu patvirtintą produktų sąrašą „3. Biuro įranga ir buitinė technika“ ir jam taikomas minimalus aplinkos apsaugos kriterijus, kad produktas turi atitikti aukščiausio energinio efektyvumo klasę prieinamą Lietuvos rinkoje.
	Netaikoma: - pramoninėms šaldymo spintoms ir staigaus šaldymo spintoms, išskyrus pramoninius skryninius šaldiklius; - prekėms tiesiogiai parduoti skirtiems šaldymo aparatams; - mobiliesiems šaldymo aparatams; - aparatams, kurių pagrindinė paskirtis nėra atšaldytų maisto produktų laikymas.	
Energijos vartojimo efektyvumo skalė	nuo G (žemiausia) iki A (aukščiausia)	

BITINIAI ŠALDYTUVAI IR ŠALDIKLIAI

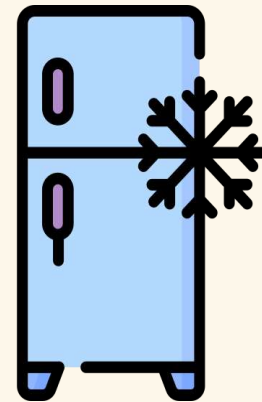
EPREL – Europos gaminių energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo duomenų bazė

Modelių pasiskirstymą pagal efektyvumo klasę (2026-02-27d.):

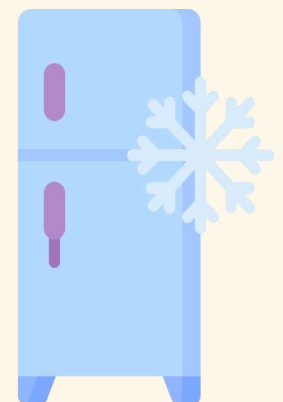
Klasė	Irašų skaičius	%
A	377	0,7
B	620	1,2
C	2 687	5,2
D	5 918	11,4
E	25 329	49,0
F	12 730	24,6
G	4 045	7,8

104 kWh/metus

162 kWh/metus

238 kWh/metus

Šaldytuvas, kurio bendras tūris 365 l.

Žaliųjų pirkimų sąmoningumo kėlimas (E3 veikla)

Žalieji pirkimai

NAUJIENLAIŠKIS – 2023 Nr. 9

Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

REKOMENDACIJOS DĖL MINIMALIŲ APLINKOS APSAUGOS
KRITERIJŲ NUSTATYMO PIRKIMO DOKUMENTUOSE.
GALIMI ATITIKTĮ ĮRODANTYS DOKUMENTAI

ŽALIŲJŲ PIRKIMŲ AKTUALIJOS

APLINKOS MINISTERIJA PRISTATO

TINKLALAI DĖS „ŽALIEJI POKALBIAI“

DARNIŲJŲ PIRKIMŲ NAUJIENLAIŠKIS

2025 Nr. 8

LIFE integruotasis projektas „Energijos efektyvumo didinimas Lietuvoje“

Trumposios maisto tiekimo grandinės

DUOday diena - lygioms galimybėms skirta darbo šešėliavimo iniciatyva

Atnaujintos Socialiai atsakingų pirkimų gairės

Socialiai atsakingi pirkimai: aktyviausių pirkimų vykdytojų TOP 10

Kaip paskatinti MVĮ dalyvauti inovatyviuose viešuosiuose pirkimuose

Inovatyvus skaitmeninio įrankio viešasis pirkimas: praktinis pavyzdys

klausk@vpt.lt

Konsultavimo linija telefonu +370 5 219 7002

Dėkoju už dėmesį

El. paštas: Zita.Salaviejiene@vpt.lt

V I E Š Ū J Ū
P I R K I M Ū
T A R N Y B A